VLAAMS NATIONAAL WEEKBLAD

WIJ

VRIJDAG 20 OKTOBER '89

34e JAARGANG · NR. 42 · 33 fr.

DE VLAMINGEN VAN WALLONIE

NV BERT Cars en Trucks
Assesteenweg 101-103 Tel.: 02/582.13.12
TERNAT 02/582.04.10

Verdeler
VOLKSWAGEN - AUDI - PORSCHE 924-944

Diensten: verhuring lange termijn: D'IETEREN LEASE
korte termijn: AVIS

Personenwagens, vrachtwagens en carrosserie

Kleding Lenders
Herentalsebaan 247
2210 Borsbeek
03/321.76.86

DE PRIJSBREKER

van het goede meubel

Groenstraat 84, 2000 Antwerpen tel. 03/236.45.31

Open van 10 tot 19 u. Maandag gesloten

Alle trofeeën, wimpels, bekers, speldjes, badges, enz.

ESOX - STAN PHILIPS
Panorama 36
1810 WEMMEL
Tel. 02/460.68.93

Guido NUYTTENS
Longtinstraat 126
1090 Brussel
SANITAIR - ZINK
ROOFING
LOODGIETERIJ
GASERWARMING
Tel. 426.19.39

PROMO PUZZLE

Kies zelf het onderwerp van uw puzzel

Daniël Cortier
02/428.69.84

FRANSSENS OPTIEK:

Silhouette
Marwitz
Rodenstock

Herentalsebaan 340, Deurne-Z.
Tel. 03-321.08.96

Kerkstraat 44, Antwerpen
Tel. 03-235.64.75

nv de winne-fabrisac
migrostraat 128
B 9328 schoonaarde
dendermonde
052/42 33 04 - 42 39 16

drukkerij

typo - offset - repro
enveloppen - rx enveloppen
kettingformulieren
boekdruk - direct mail

DE VRIESE woonverlichting
baron ruzettelaan 78
8320 brugge 4
baan brugge - oostkamp
050/35 74 04

GELD
Onmiddellijk te bekomen bij

FRANS VAN MOORTER
Vijfhuizen 6, Erpe
Nieuw telefoonnummer:
053/80.10.09

PVBA
J. BORREMANS-COCK & KINDEREN
Algemene Bouwondernemingen
Gentsestraat 238
9500 Geraardsbergen
Tel. 054-41.25.89
Wij bouwen voor u sleutel op de deur

Freddy en Cecile Vermeersch-Vaesen
Sint-Aarnoutstraat 12
8260 Aartrijke-Zedelgem
☎ 050/20.08.50
algemene decoratiewerken — schilderen — behangen — vloerbekledingen — parket — louverdrape — luxaflex — ....

BESCHERMWAARDIG

VOLGENDE week komt het abortus-dossier in de voltallige senaat. Eerder dit voorjaar was het zogenaamde voorstel Herman - Michielsens—Lallemand reeds in de kommissie van Justitie en Volksgezondheid aan de orde geweest. Het droeg daar de goedkeuring weg met 26 ja-stemmen tegen 15 neen bij 2 onthoudingen. De VU- leverde 1 tegenstem en 1 onthouding, dit laatste gaf aan senator Walter Peeters de kans het VU-standpunt te verklaren.

Ondertussen nam de onrust in het abortus-dossier toe. Over en weer geageer dreef de standpunten verder tegen mekaar op. Organisaties als Pro Vita speelden daarbij een ergerlijke rol. De vereniging verliet het dossier om o.m. VU-mandatarissen op het persoonlijke en beroepsvlak aan te vallen, daarbij materieel geholpen door het Vl. Blok houdt deze organisatie niet op de meest hatelijke praat over de VU te vertellen, haar standpunten anders voor te stellen en aldus het debat dat reeds zo delikaat is nog moeilijker te maken.

Op 23 februari van dit jaar legden de VU- senatoren Baert en Peeters een wetsvoorstel neer dat vertrekkend van de blijvende strafbaarheid van zwangerschapsafbreking begrip wil tonen voor de pijnlijke situaties waarin mensen kunnen terecht komen. Rond dit VU- voorstel had een brede eenstemmigheid kunnen groeien ware het niet dat partijpolitieke kortzichtigheid in de weg stond.

Mensen die met twee voeten in het leven staan weten wat de realiteit is. Over zwangerschapsafbreking oordeelt men niet met een ja of een nee. Met een welles nietes houding geraakt men moeilijk uit de problemen.

Wie in eigen familie, straat of kennissenkring rondkijkt weet wel beter. België heeft aangaande abortus de meest strikte wetgeving van Europa maar is eveneens ook het land met het hoogste aantal vruchtafdrijvingen van Europa.

Nu verantwoordt deze vaststelling helemaal geen verregaande liberalizering van abortus, wel noopt zij tot bezinning en herdenking van de bestaande wetgeving.

Hoeft daarom zo ver gegaan worden als wat de publieke opinie meent ? Reeds op 19 september j.l. heeft VU-voorzitter Gabriels gerageerd op de rezultaten van een enquête in Le Soir. Uit het onderzoek bleek namelijk dat een meerderheid van de bevolking de wetgeving die abortus in alle gevallen strafbaar stelt wil veranderd zien.

De gemiddelde Vlaming in het onderzoek echter denkt daar veel genuanceerder over en vindt dat abortus slechts in een beperkt aantal gevallen kan. Met name om strikt medische redenen en in geval van verkrachting of incest. Bovendien, zo vonden de ondervraagden, dient dan nog zeer voorzichtig omgesprongen te worden met het begrip noodtoestand en moet deze door meerdere geneesheren worden beoordeeld.

De rezultaten van het onderzoek lagen zowat op dezelfde golflengte als het boven geciteerde voorstel Baert-Peeters. En dat moet niet verwonderen. Het VU-voorstel was het rezultaat van talrijke hoorzittingen, van werk- en overlegvergaderingen. De bevindingen werden met schroom in een tekst vervat.

Omdat deze VU-tekst het ingediende wetsvoorstel Herman-Michielsens — Lallemand afwijst en menselijker is dan het botte CVP-standpunt oordeelde Lou De Clerck in Gazet van Antwerpen:„ De VU is de enige partij die tot dusver heeft gepoogd de harde en de oude tegenstrijdige standpunten te overbruggen."

Wat is er dan zo biezonder aan het VU-voorstel? Het is vooral een menselijk voorstel. Het gaat uit van het onbetwistbare standpunt dat de zwangerschapsafbreking strafbaar is en blijft omdat gedurende de hele zwangerschapsperiode menselijk leven aanwezig is. De maatschappij heeft de plicht dit leven te beschermen, abortus moet bijgevolg als midsdrijf in het strafwetboek blijven.

Maar in bepaalde noodsituaties hoeft zwangeschapsafbreking niet gestraft. Daartoe dient in de wet het begrip noodtoestand als strafuitsluitende verschoningsgrond ingeschreven te worden.

De beoordeleing van deze verschoning laat de VU aan de rechter over zodat alle lichtzinnigheid en andere ekskuses om tot abortus over te gaan kunnen uitgesloten worden. Ook wil de VU abortus-op-aanvraag voorkomen.

Dit is zowat de ruggegraat van het VU-alternatief, maar de tekst wil nog meer. Gelijktijdig dient de vrouw en haar partner behoorlijk op de hoogte te zijn van de medische en psichologische gevolgen van een dergelijke ingreep. Bovendien dienen zij te weten dat oplossingen als opvang mogelijk zijn. Een tijd om te bezinnen dient elke ingreep vooraf te gaan, ook deze periode moet in de wetgeving voorzien zijn.

Sedert de indiening van het VU-voorstel is het abortus-debat er niet serener op geworden. Vooral in CVP-kringen zit men zwaar verveeld met de kans dat de huidige regeringsmeerderheeid de duimen moet leggen bij de stemming in de senaat. De geheime en andere gesprekken en de konsultaties die de partij zou gehouden hebben zijn haar zaak maar duiden op onzekerheid en verdeeldheid. De meeting die de voorstanders van het voorstel Herman-Michielsen-Lallemand verleden zondag te Brussel hielden en de advertentiekampanje van de Leuvense fakulteit Geneeskunde zijn zoveel tekenen dat het debat onnodig verhit en op gelijkhebberij afstevent.

Maar veel belangrijker dan dat is de grond van de zaak: de beschermwaardigheid van het leven, het geluk van de mens, de lichamelijke en geestelijke gezondheid van onze gemeenschap. Een gemeenschap die niet toesnelt naar haar ondergang maar liefde en begrip toont voor het leven, gesimbolizeerd in de kinderen, de toekomst van ons bestaan.

Maurits Van Liedekerke

INHOUD

7 Jean-Marie De Roovere is terug thuis van zijn rolstoeltocht dwars door Vlaanderen. De Volksuniemensen aan de basis zijn terug een ketting aan het vormen, zegt Jean-Marie. Onze rolstoelatleet verwacht na de vele beloftes van lokale overheden nu ook daden voor de rolstoelgebruikers.

8 In de Vlaamse Raad deed VU-fraktieleider Van Grembergen een oproep tot eensgezindheid bij de Vlaamse partijen voor de derde faze van de staatshervorming. Daarvoor is een pakt tussen de partijen een noodzaak. Het IJzerbedevaartkomitee keek toe en knikte goedkeurend.

10 Het VEV kongresseerde rond Vlaanderen in de jaren negentig. Het VEV was niet mals voor de politici die aan de ,,Belgische ziekte'' lijden.

11 Het VU-partijbestuur maakte een geaktualizeerd STT-standpunt wereldkundig.

13 Honderdduizenden Vlamingen zijn in het verleden naar het franstalig landsgedeelte getrokken om uiteenlopende redenen. Momenteel leven en werken nog vele Vlamingen over de taalgrens.

15 Ruim dertig jaar bestaat er in Wallonië een vereniging voor Vlamingen over de taalgrens. De stichter en bezieler van ,,Band'', Joris Sevenants, werd onlangs 82.

(omslagfoto R. Szommer)

21 Bejaarden aten gemiddeld teveel vlees en te weinig groenten, fruit, brood en (magere) zuivelprodukten.

29 De ,,Vlaamse Profielen'' die jaren terug in ons weekblad verschenen, werden nu gebundeld in een handige brochure.

31 Onder ruimte belangstelling ging in de Antwerpse stadsschouwburg Midzomernachtdroom in première.

34 De eerste wereldbekerkompetitiewinnaar wielrennen werd de Ierse Vilvoordenaar Sean Kelly. In Belgrado presteerden de Vlaamse judoka's Van de Walle en Ingrid Berghmans weer voortreffelijk.

WIJ
Vlaams-Nationaal
Weekblad

Uitgave van het Vlaams Pers-, Radio- en TV-instituut v.z.w.

Hoofdredakteur:
Maurits Van Liedekerke

Redakteuren
Johan Artois
Tom Serkeyn
Peter Dejaegher
Toon Van Overstraeten

Sekretariaat
Hilde De Leeuw

Alle stortingen van abonnementen, publiciteit en redaktie op prk. 000-0171139-31 van ,,WIJ'', Barrikadenplein 12, 1000 Brussel (Tel. 02/219.49.30). Telefax: 02/217.35.10.

Jaarabonnement	**1.200 fr.**
Halfjaarlijks	**700 fr.**
Driemaandelijks	**400 fr.**
Los nummer	**33 fr.**

Verantw. uitgever:
Jaak Gabriëls,
Barrikadenplein 12,
1000 Brussel

Reklame:
Karel Severs, tel. 02/219.49.30, toestel 19 ('s voormiddags) of privé, Alsembergsesteenweg 41b, 1512 Dworp. Tel. 02/380.04.78.

VU-VOEREN WIL VTM

Een vijfentwintigtal Volksunieleden uit Voeren voerden zaterdag een prikaktie bij VTM in Vilvoorde. *Jean Duyssens* en *Viktor Walpot*, Voerens gemeente- en OCMW-raadslid, algemeen VU-sekretaris *Kuijpers*, senator *Appeltans* en volksvertegenwoordiger *Frieda Brepoels* werden samen met de andere aktievoerders vriendelijk ontvangen door de VTM-leiding. De Voerense delegatie eist VTM op hun kabel, zonder dat de Vlaamse gemeenschap daar toegevingen voor doet.

De kabelmaatschappij die Voeren bedeelt is Coditel-Luik. Coditel is verplicht Voeren van VTM te voorzien, maar beweert dat zulks onmogelijk is. De maatschappij verdeelt vanuit Wezet, en vooraleer de Coditel-kabel Voeren binnenloopt, bedient die eerst nog een 800-tal Waalse abonnees. Volgens Coditel maken die abonnees het precies onmogelijk VTM ook in Voeren te brengen, omdat VTM in Wallonië niet op de kabel mag. De VU-Voeren noemt dit bezwaar echter onterecht, vermits Coditel een tweede, rechtstreekse kabel kan aanleggen die rechtstreeks naar Voeren loopt.

De voorzitter van de Franse gemeenschapseksekutieve *Valmy Féaux* stelde onlangs voor om VTM in Wallonië op de kabel te laten, op voorwaarde dat de Vlaamse eksekutieve RTL-TVI en TV-5 op de Vlaamse kabel zou toelaten en de verspreiding van het franstalig blad Carrefour in Vlaanderen zou toelaten. VU-Voeren noemt dit chantage: de Voerenaars hebben wettelijk recht op VTM, en hoeven daarvoor geen toegevingen te doen aan de franstaligen. De aktievoerders hebben daarom aan minister *Sauwens* gevraagd om binnen de Vlaamse eksekutieve alle onderhandelingen met Féaux te blokkeren.

De VU-afdeling Voeren eiste ook dat de Vlaamse regering RTL-TVI, TV-5 en Telebrux, die tegen de wet in toch in grote delen van Vlaanderen op de kabel zitten, van de Vlaamse kabels verwijdert.

MINDER VLAMINGEN

Van nu tot 2040 zal het bevolkingsaantal in Vlaanderen dalen met één miljoen. Tot deze onthutsende vaststelling kwam het Nationaal Instituut voor de Statistiek. De Waalse bevolking zal met 392.000 eenheden afnemen, terwijl Brussel meer dan een miljoen inwoners zal tellen.

De vruchtbaarheid van de gastarbeiders zal afnemen, en die van de Belgen lichtjes stijgen tot 1,8 inderen per vrouw. Om de vervanging van de generaties te verzekeren zou elke vrouw echter gemiddeld 2,1 kinderen moeten baren.

De levensverwachting zou voor mannen verder stijgen van 71,7 jaar in '88 tot 75,6 jaar in 2040, en voor vrouwen van 78,6 tot 82,6 jaar.

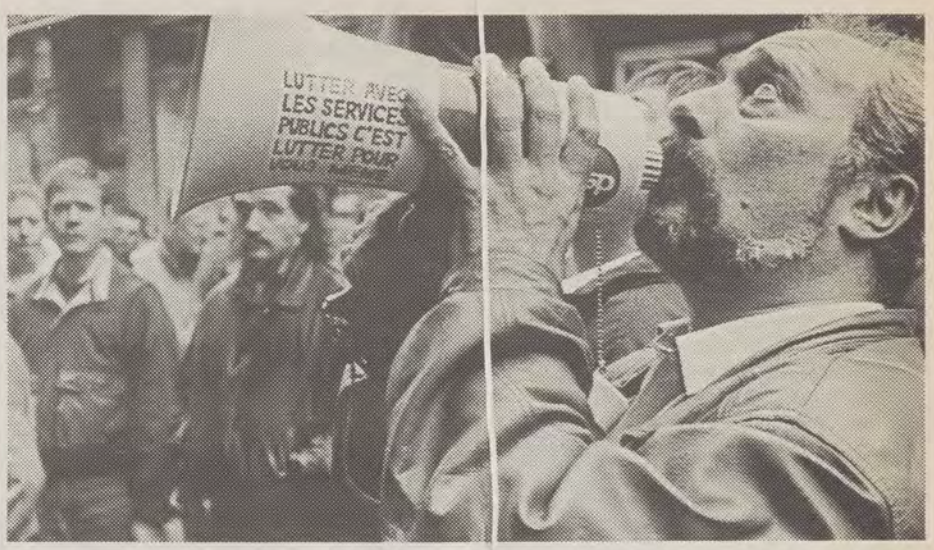

De Luikse gemeenteraad heeft dan toch het saneringsplan aanvaard, al gebeurde dat met een wisselmeerderheid. Na de recente staatshervorming kan Luik, net als de andere steden en gemeenten, geen beroep meer doen op de nationale solidariteit, die steeds in het nadeel van de Vlamingen uitdraaide. Vakbondsleider Remacle doet vergeefs een beroep op de nationale schatkist. (foto Marc Cels)

Deze vaststellingen hebben enorme gevolgen: de gezondheidszorg zal onbetaalbaar worden. In 2040 zullen de zestigplussers een derde van de totale bevolking uitmaken. Dit betekent dat twee Belgen het pensioen van een derde zullen moeten betalen. Aanpassingen in de sociale zekerheid lijken onafwendbaar.

HAPPART-DEBAT

Het Happart-debat dat dinsdagavond in Leuven plaats zou hebben werd uiteindelijk door het organiserend KVHV-Leuven afgelast. VU-senator Kuijpers had eerder al laten weten af te zien van deelname, omdat Happart Frans zou mogen praten. Er was ook gedreigd om Happart desnoods met geweld het spreken te beletten.

CVP-kamerlid Eric Van Rompuy, die wel van plan was om deel te nemen, werd pisnijdig op Kuijpers. Hij stuurde een mededeling naar de pers, waarin hij Kuijpers, de VU en het KVHV ervan beschuldigde gezwicht te zijn voor de politieke chantage van het Vlaams Blok.

Kuijpers, die in het verleden in Wallonië al gedebatteerd had met Happart, en uit beleefdheid voor het franstalig publiek Frans gesproken had, weerlegde deze aantijging van de CVP-Kulturkampfer. Als de Vlaamse partijen eisen dat Happart in het Vlaamse Voeren Nederlands praat, moet Happart dit evengoed doen in het Vlaamse Leuven. Nederlands praten voor een nederlandstalig publiek, is trouwens gewoon een kwestie van beleefdheid.

NEDERLANDS VOOR OCMW-KLANTEN

Het OCMW van Koksijde wil franstaligen die steun komen vragen bij het OCMW, kursus Nederlands laten volgen als ze de streektaal niet machtig zijn. Dit initiatief werd in de OCMW-raad aangekaart door de D'88-minderheidsfraktie. Dit is de fraktie die in de gemeenteraad aangevoerd wordt door VU-kamerlid *Jan Loones*.

Over de ganse kust zou een aanzienlijk deel van het OCMW-publiek franstalig zijn. Veel franstalige hulpbehoevenden zijn bovendien jongeren. Hun gebrek aan kennis van het Nederlands betekent een grote handikap bij het zoeken naar werk.

Taalkennis vormt een van de belangrijkste troeven op de arbeidsmarkt. Het is daarom ongelukkig dat franstaligen in Vlaanderen nog steun kunnen genieten van het OCMW terwijl ze zelfs de streektaal niet kennen. Het is wettelijk nochtans niet mogelijk om OCMW-steun afhankelijk te maken van het volgen van een (kosteloze) taalkursus. Men kan het de anderstaligen wel stevig aanraden.

Het voorbeeld van Koksijde verdient navolging in de andere OCMW's. Deze regeling moet de integratie van franstaligen in de Vlaamse gemeenschap bevorderen. Ook bij migranten speelt taalkennis een doorslaggevende rol in de integratie. Kosteloos taalonderricht voor alle anderstaligen die zich als nederlandsonkundige niet-pensioengerechtigde tot het OCMW wenden sterk aanraden zou daarom een bijna automatische refleks van de OCMW-personeelsleden moeten zijn.

KLINISCHE LABS

Het Arbitragehof heeft enkele bepalingen van de programmawet over de klinische laboratoria vernietigd. Het was de eerste keer dat het hof een deel van een wet vernietigt omdat het de grondwettelijke rechten van sommige burgers schendt.

Minister van Sociale Zaken *Busquin* wou juist met deze bepalingen de overkonsumptie in de klinische biologie, die de jongste jaren schrikwekkende afmetingen had aangenomen, een halt toeroepen. De klinische labs togen naar het Arbitragehof omdat ze van oordeel waren dat de eksploitatievoorwaarden die hen opgelegd zouden worden, hen dreigden te diskrimineren tegenover de ziekenhuislaboratoria.

Dr. *Beckers* van het Vlaams artsensindikaat drukte reeds zijn trevredenheid uit over het arrest van het Arbitragehof. Volgens Beckers is de enige eerlijke remedie om tot besparingen in de klinische biologie te komen de afschaffing van het derde betalersisteem. Beckers voorziet alleen nog uitzonderingen voor sociaal misbedeelden. Door het historisch forfait in te voeren bevestigt Busquin volgens Beckers de vastgestelde misbruiken en legt hij ze zelfs onder dwang op.

De Brusselse beurs slaagde erin zichzelf hopeloos belachelijk te maken. Temidden de perikelen van de afgelopen week, men sprak zelfs even van een nieuwe beurskrach, viel de Brusselse computer tot twee keer toe uit. De Brusselse beurs terug naar het krijttijdperk, blokletterde een Vlaamse krant. (foto M. Cels)

EEN FRANK MEER OF MINDER

Naar jaarlijkse gewoonte overhandigde de voorzitter van het Rekenhof ook dit jaar weer een rapport aan kamervoorzitter *Nothomb* dat bol staat van de bewijzen hoe onzorgvuldig de overheid met het geld van de burger omspringt. Het Rekenhof heeft tot taak alle overheidsuitgaven na te gaan en uit te maken of daarbij geen misbruiken werden gepleegd. Is dit inderdaad het geval, dan kan het Rekenhof berispen, tot de orde roepen en zelfs de rechtzetting gelasten.

In dit *blunderboek* van het Rekenhof worden de problemen opgenomen, waarvoor geen regeling uitblijft, en die vaak bron van onenigheid zijn tussen het Hof en de betrokken ministers.

Het boek van dit jaar bevat weer eens een 288 bladzijdenlang verhaal van nalatigheden, vermijdbare uitgaven, gederfde inkomsten of onrechtmatige uitgaven. Enkele voorbeeldjes: bij de aanleg van de premetro in Antwerpen bvb. werden voor miljoenen nutteloze studiekosten gemaakt. Een aannemer krijgt miljoenen uitbetaald omdat hij werken heeft moeten vertragen en tenslotte stilleggen, omdat de overheid niet tijdig betaalde, en streek daarna weer miljoenen overheidsgeld op om toch opnieuw aan de slag te gaan. De ziekenfondsen staan nog voor 39 miljard in het krijt bij de staat omdat toegekende voorschotten niet geregulariseerd worden.

Het Rekenhof vindt tenslotte terecht dat de overheid wel eens wat mag doen aan het veel te laattijdig afsluiten van de rekeningen. De staat heeft momenteel een achterstand van vijf jaar, en dat is toch wat teveel, zo meent het Hof.

ONRUST BIJ OPVOEDERS

VU-volksvertegenwoordiger *Pol Van Gansbeke*, zelf nauw betrokken bij de gehandikaptensektor, maakt zich zorgen omtrent de stand van zaken in de gehandikaptensektor en de bijzondere jeugdzorg.

Het akkoord dat op 8 mei ll. tussen de opvoeders en minister *Lenssens* gesloten werd, en dat voor rust in de sektor moest zorgen, blijkt immers op verschillende manieren geïnterpreteerd te worden. Zo vraagt Van Gansbeke zich af hoe het komt dat van de 150 beloofde betrekkingen voor een degelijke weekendomkadering er slechts een kleine 50 weerhouden werden.

Van Gansbeke stelt zich ook vragen omtrent de voorwaarden die opgelegd worden aan personeelsleden aangeworven in het kader van het akkoord met minister *Van Den Brande*. De verplichting werklozen uit de risikogroepen aan te trekken lijkt niet in overeenstemmming met de vraag om kwaliteitsverbetering in de sektor.

VLAAMSE VOLKSBEWEGING

In Gent werd *Peter De Roover* verkozen tot nieuwe voorzitter van de Vlaamse Volksbeweging. De Roover volgt aftredend voorzitter *Jaak Van Waeg* op. De 27-jarige De Roover is licentiaat toegepaste ekonomische wetenschappen en is leraar in het Antwerpse Sint-Eligiuskollege. De Roover schrijft ook voor *'t Pallieterke* en *Trends*. Hij was van '82 tot '87 aktief bij de Volksunie, maar nam in september '87 ontslag uit de VU. De Roover richtte toen opnieuw een VVB-afdeling op in Antwerpen. Sinds november '88 leidt De Roover het politiek buro van de VVB.

In zijn toespraak voor de Algemene Raad van de VVB hekelde de nieuwe voorzitter de te passieve houding van de Vlaamse beweging tijdens de uitvoering van de eerste en tweede faze van de staatshervorming. De Roover riep op tot een radikalisering van de Vlaamse beweging. Hij stelde voorts dat de VVB alleen haar opdracht kan uitvoeren als ze politiek ongebonden blijft: *„Wat voor Vlaanderen nadelig is, is nadelig. Welke partijen het ook op hun geweten hebben: zonder onderscheid moeten ze aangeklaagd worden."*

■ De film **Bueberry Hill** van Robbe De Hert sleepte tijdens de Nacht van de film in Gent vijf Plateaus in de wacht.

■ Na 26 jaar gevangenschap werd **Walter Sisulu**, de rechterhand van Nelson Mandela, vrijgelaten. Met hem kwamen nog 7 andere zwarten vrij. De Zuidafrikaanse regering maakte ook bekend dat ze bereid is onderhandelingen aan te gaan met het Afrikaans Nationaal Congres.

■ FDF-voorzitter **Clerfayt** heeft zich ingeschreven voor de kursus Nederlands in het parlement.

■ De gemeenteraad van **Luik** stemde met een ruime meerderheid dan toch in met de terbeschikkingstelling van vastbenoemde ambtenaren. Dit gebeurde dankzij de liberalen, want de dissidenten binnen de PS bleven bij hun standpunt. Vermits na de recente staatshervorming niet langer de nationale regering, maar wel het Waalse gewest de voogdij over Luik uitoefent, gaat er geen nationaal geld (en dus grotendeels Vlaams geld) meer naar de Vurige Stede.

■ In Leipzig greep de grootste betoging plaats in het veertigjarige bestaan van de **DDR**. Naar schatting 120.000 Oostduitsers eisten meer demokratie. De politie kwam niet tussenbeide en de media maakten voor het eerst melding van de manifestaties.

■ Volgens het vredesplan voor Midden-Amerika moeten de Nicaraguaanse **contra's**, die met Amerikaanse financiële steun tegen de sandinisten vechten, hun wapens neerleggen vóór 5 december. In ruil daarvoor zullen er in Nicaragua demokratische verkiezingen plaatsgrijpen in februari van volgend jaar. De contra's blijken echter regelrecht tegen de Amerikaanse politiek voor Midden-Amerika te handelen, want ze verkopen hun wapens aan het Salvadoriaanse verzet. Dit FMLN levert gewapende strijd tegen de Salvadoriaanse regering, die dankzij Amerikaanse steun in het zadel gehouden wordt.

■ 25 **verkeersdoden** op één weekend. Een nieuw triest rekord.

■ De Brusselse **beurs** is er op magistrale wijze in geslaagd haar reputatie te grabbel te gooien. Twee dagen na elkaar begaf de Cats-computer het.

■ Meer dan 100 landen hebben afgesproken om de handel in **ivoor** wereldwijd stop te zetten. Dit moet de Afrikaanse olifant van uitroeiing redden.

J-M. DE ROOVERE: VU TERUG EEN KETTING

■ **Je bent juist terug van je rolstoeltocht dwars door Vlaanderen. Die tocht was o.m. opgezet om de lokale overheden gevoelig te maken voor de problemen van de rolstoelgebruikers. Je hebt nu aan den lijve kunnen ondervinden hoe toegankelijk de openbare gebouwen en wegen voor rolstoelgebruikers in Vlaanderen wel zijn. Is die situatie echt zo slecht?**

,,De situatie voor de rolstoelgebruikers is barslecht. In ongeveer elke gemeente of stad blijft er werk aan de winkel om stoepen te verlagen, sanitaire voorzieningen voor gehandikapte mensen te installeren, trappen om te bouwen, palen op de voetpaden te verwijderen en ga zo maar door.

Ik heb wel kunnen vaststellen dat bepaalde gemeenten en instellingen wel degelijk al ernstige inspanningen geleverd hebben om de toegankelijkheid van gebouwen en wegen te verbeteren."

■ **Hebben de verschillende overheden beloofd om wat aan de situatie te doen?**

,,Ja, verschillende schepenen en burgemeesters hebben me plannen bezorgd om verbeteringen aan te brengen aan de situatie in hun gemeente. Minister van Openbare Werken en Verkeer Johan Sauwens heeft me beloofd om bij alle initiatieven die hij neemt rekening te zullen houden met de toegankelijkheid voor de rolstoelgebruikers.

In iedere gemeente die ik bezocht heb, deed ik ook een voorstel dat meestal in goede aarde viel: wanneer een gemeentebestuur een vergunning moet afleveren voor een herberg of om het even welk ander gebouw, zou het aan die vergunning de voorwaarde moeten verbinden dat het gebouw en zijn sanitaire voorzieningen toegankelijk zijn voor mensen met een rolstoel. Zoiets kost de gemeenschap geen frank, en toch zouden de rolwagengebruikers binnen afzienbare tijd overal zonder problemen binnenkunnen.

Senator Kuijpers en volksvertegenwoordiger Van Horenbeek gaan bovendien parlementaire initiatieven nemen ten voordele van de rolstoelgebruikers. Kortom, er is wat in beweging in Vlaanderen. Ik moet eerlijk zeggen, ik vond het geweldig hoe al die mensen uit de Volksunie meegewerkt hebben, hun financiële en morele steun betuigd, doorheen gans Vlaanderen. Ik wil hen hier nogmaals voor bedanken. Mijn rolstoeltocht bewees ook dat de solidariteit bij de Volksunie geen loos begrip is, zelfs in een moeilijke tijd voor de partij. Ik heb in heel Vlaanderen ervaren dat de VU terug een stevige ketting aan het vormen is.

(foto Dann)

Ik wil hier tenslotte ook speciaal de rijkswacht bedanken, die me gedurende het ganse trajekt van 740 kilometer begeleid heeft en me overal veilig doorheen loodste."

■ **Je hebt je tocht ook opgevat om geld in te zamelen voor een projekt mobiele assistentie van Eigen Thuis uit Grimbergen. Was dat een sukses?**

,,Ook dat was een sukses, ja. De afsluiting van die aktie gebeurt echter pas half december. Er zijn immers nog steeds afdelingen die geld storten op het speciale rekeningnummer 850-8786268-06. VU-afdelingen kunnen tot die datum nog hun steentje bijdragen."

■ **Jean-Marie is er de man niet naar om stil te zitten. Heb je al nieuwe plannen?**

,,Om te beginnen ga ik deelnemen aan de vijfdaagse vredesvoeteling naar Diksmuide voor de vrede. En verder heb ik nog een grote droom, nl. een rolstoeltocht rond de wereld. Iedereen tracht me die idee uit het hoofd te praten, maar dat deed men ook al bij mijn tocht dwars door Europa."

ZWARTE ERELONEN IN MEDISCHE WERELD

HET was niet de eerste maal dat *Jan Caudron* interpelleerde over schrijnende toestanden in de medische wereld. Ettelijke keren reeds deed hij zijn beklag over de overkonsumptie van de klinische biologie, de radiografie en andere medisch-technische prestaties.

Vorige week had hij het over iets totaal anders, met name over het schandaal van de zwarte erelonen van een aantal artsen-specialisten. In feite is dit een alomgekend schandaal. De zwijgende meerderheid ergert er zich aan, maar haast niemand durft officieel klacht neerleggen. Het is bovendien erg moeilijk juridisch sluitende bewijzen in handen te krijgen.

En toch, aldus het Aalsters kamerlid, *,,brengen de soms mateloze overdrijvingen waardoor patiënten verplicht worden eigendommen te verkopen of leningen af te sluiten, het eerbaar ambt van de geneeskundige zodanig in diskrediet dat de vele geneeskundigen die geen geldwolven zijn, zich beschaamd en beledigd voelen."*

In volle vakantie, op 6 augustus, had eindelijk een slachtoffer de moed een klacht in te dienen. Aan Caudron deed hij zijn verhaal over: *,,Onlangs konsulteerde ik een geneesheer-specialist. Na onderzoek kwam hij tot de bevinding dat ik een heelkundige ingreep moest ondergaan. Hij stelde dat hij nummer één was in de wereld wat betreft bedoelde operatie. Zijn ereloon bedroeg 50.000 fr. Indien ik dat teveel vond, moest ik maar elders gaan. Ik liet mij opereren. Na 14 dagen vrij intensieve verzorging, waaraan de prof zijn handen niet meer vuil maakte, mocht ik het ziekenhuis verlaten. Mijn verontwaardiging was groot toen bleek dat de prof niet als zijn rechtmatig ereloon 50.000 fr. eiste, maar wel als drinkgeld op de hand. Een fiskaal attest of ontvangstbewijs wilde hij niet schrijven."*

Zelf voegde Caudron er nog een paar andere belevenissen aan toe. Zo deze van een moeder die haar beklag maakte over dezelfde prof. Zijn getuigschrift voor verstrekte hulp (de operatie van haar zoon) vermeldde 20.000 fr., waarvan slechts 8.000 fr. terugbetaald door het ziekenfonds. Daar bovenop eiste en kreeg hij 50.000 fr. in het zwart. Toppunt was evenwel dat de operatie een mislukking bleek en in feite uitgevoerd was door een assistent.

Verder deed hij nog het verhaal van een werkloze man met een vervangingsinkomen van 14.000 fr. per maand. Voor de overbrugging of by-pass aan het hart moest hij eerst 100.000 fr. lenen om als voorschot in het zwart aan de chirurg te geven.

Het kamerlid vond dit een zo erge vorm van machtsmisbruik dat hij zelf een onderzoek opzette. Zijn vaststelling: *,,Tientallen hartlijders bleken op dezelfde manier bij de neus en de beurs genomen"*. Maar helaas diende niemand klacht in.

Volgens Jan Caudron verdienen niet enkel chirurgen, maar ook anestesisten en andere specialisten op deze wijze *,,zoveel in een maand als meer dan 100 verpleegkundigen samen"*. Voeg hierbij de fiskale fraude, en de omvang van het kwaardaardig gezwel tekent zich af. *,,Het is moreel niet verantwoord dat een deel van onze lijdende bevolking uitgebuit wordt op een ogenblik dat men weerloos is en kost wat kost genezing nastreeft."*

Een rustige eerste parlementaire week. De temata waren sedert lang mondgemeen: de SST, Overijse, de verklaringen van de eerste minister over ministeriële verantwoordelijkheid enz.
Goed nieuws viel in de senaat te rapen. *Walter Peeters* zag zijn voorstellen tot mildering van de sociale gevolgen van repressie en epuratie in overweging genomen. In de kamer dan weer kwam een VU-verkozene in het volle daglicht te staan. De interpellatie van *Jan Caudron* over de zwarte erelonen van een aantal artsen-specialisten wekte beroering.

Naast uiteraard de artsen die bijkomende zwarte erelonen eisen, richtte Caudron zijn beschuldigende vinger naar de ziekenhuisdirekties die dergelijke praktijken dulden, naar de Orde van Geneesheren die wel optreedt tegen kollega's die aan terubetalingstarief werken maar de artsen die astronomische zwarte

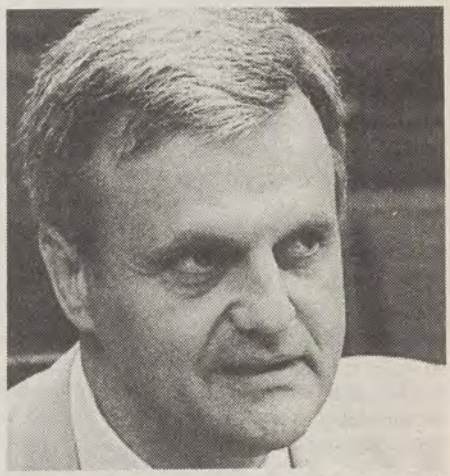

Jan Caudron: de zwarte erelonen van artsen-specialisten zijn een immorele uitbuiting van weerlozen.

erelonen vragen ongemoeid laten, naar de ziekenfondsen die geacht worden hun leden voor te lichten en te verdedigen, en tot slot naar de regering die niet reageert.

Heel konkreet suggereerde hij onder meer om het sisteem van het dubbele ereloon voor die patiëntie die het zich kunnen veroorloven, weliswaar te behouden maar de bedragen uitsluitend te reserveren voor een betere bezoldiging van de verpleegkundigen. *,,Op deze manier zal de ondraaglijke loonspanning tussen geneeskundigen en verpleegkundigen verminderen en zal het geherwaardeerde beroep aantrekkelijker worden."*

Bij wijze van besluitvorming drukte Caudron volgende hoop uit: *,,Mocht deze interpellatie een aanzet betekenen waarbij de verantwoordelijke ministers drastische maatregelen nemen tegen deze uitwassen, dan zal al de moeite niet vergeefs geweest zijn van een parlementslid dat gemeend heeft de bange stilte te moeten onderbreken."*

Zijn hoop stuitte evenwel frontaal op *Pontius Pilatus-Busquin*. Niet hij, maar de minister van Financiën is bevoegd. Anderzijds is Jan Caudron er wel in geslaagd de bange stilte te doorbreken. De wantoestand ligt open en bloot voor de publieke opinie. En misschien zal dit er toe leiden, dat slachtoffers het aandurven officieel klacht in te dienen. **(j.a.)**

P-SPROKKELS

■ Bij de vele wetsvoorstellen die in overweging werden genomen, droegen er twee een VU-signatuur. Zo zal de kommissie voor ,,de binnenlandse zaken, de algemene zaken, de opvoeding en het openbaar ambt'' zich moeten bezinnen over het verzoek van *Herman Candries* om een onderzoekskommissie te gelasten met het peilen naar mogelijke onregelmatigheden inzake de uitgaven voor onderwijs.

■ De ,,zaak'' van Overijse werd in de kamer aangekaart door de Waalse liberaal *Kubla* en de FDF'er *Clerfayt*. De teneur van hun tussenkomsten zal wel niet verbazen: schending van de mensenrechten, vreemdelingenhaat, zelfs apartheid. In een repliek stelde *Daan Vervaet* kort en krachtig dat de gemeente Overijse behoort tot het Vlaams Gewest, en dat aldus de Vlaamse Raad bevoegd is.

■ In de senaat bracht *Walter Luyten* de zaak te berde. Terecht hekelde hij de bemoeienis van de Eerste minister in dit dossier. Aan de RTBf had deze immers verklaard dat het optreden van de toezichtkommissaris niet strookte met de wet, dat de Vlaamse regering diende op te treden en dat eventueel zelfs een regeringskommissaris moest gezonden worden.

■ Voor *Luyten* is het duidelijk dat de premier aldus nieuwe moed heeft gegeven aan het imperialisme van de Franstaligen. *,,Zoals de muskusratten de Netedijken in mijn gemeente invreten, zo ondergraaft de eerste minister ook de Vlaamse positie in de randgemeenten. Als hij niet oppast zal hij de geschiedenis ingaan als de oppermuskusrat van Vlaanderen.''*

Dinsdag jongstleden trok ook de Vlaamse Raad zich op gang. Centraal stond de tussenkomst van VU-fraktievoorzitter *Paul Van Grembergen* over de derde fase van de staatshervorming. Onder belangstelling van voorzitter *Lionel Vandenberghe* en enkele andere leden van het IJzerbedevaartkomitee bepleitte hij de goedkeuring van een resolutie, waarin het zes punteneisenbundel van het IJzerbedevaartkomitee is opgenomen.

Het antwoord van voorzitter *Geens* van de Vlaamse Regering deed de deur voor een ernstige gedachtenwisseling niet dicht, maar verbaasde toch door de terughoudendheid inzake het verdragsrecht en de restbevoegdheid. Wanneer Vlaanderens' Eerste minister reeds twijfels heeft bij rechtmatige Vlaamse eisen, - die overigens deel uitmaken van het regeerakkoord -, dat krijgt het streven naar een gezamenlijke Vlaamse strategie wel een lelijke deuk. (foto Peustjens)

EUROPA VERSUS VLAAMS-BRABANT?

,,De regering heeft nog geen definitief standpunt ingenomen.'' Hiermede moest *Hans De Belder* het stellen. Maar voor eenmaal kon dergelijk antwoord — ditmaal uit de mond van minister voor Buitenlandse Zaken *Mark Eyskens* — hem tevreden stellen. Zijn waarschuwende woorden kunnen nog in overweging genomen worden.

Alles draait rond de Europese voorbereiding van het magische jaar 1992. In dat kader situeert zich het probleem van de zowat 4 miljoen EG-burgers die in een andere lidstaat wonen, maar daar geen politieke rechten genieten. Dit is in tegenstrijd met het vrij verkeer van personen binnen de Europese grenzen.

Het probleem is al langer aangekaart. In 1974 reeds werd het principe gelanceerd om alle Europese burgers tot de gemeenteraadsverkiezingen toe te laten. Sedertdien werd het fel besproken, heen en weer geschoven... om uiteindelijk, midden 1988, op papier van de Europese Kommissie te belanden. Na een diskussie in het Euro-parlement werd de tekst bijgeschaafd. Vandaag is het aan de EG-Ministerraad om te beslissen of aan de Europese vreemdelingen het recht wordt toegekend deel te nemen aan de gemeenteraadsverkiezingen.

Dat de Belgische regering nog geen stelling heeft, kan inderdaad slechts verheugen. Dat heeft te maken met de vrees van de Vlaamse publieke opinie. Nergens immers is de druk van Europa groter dan in Brussel en Vlaams-Brabant. *,,De botsingen tussen Vlaanderen en Vlaams-Brabant enerzijds en het frankofone establishment anderzijds dreigen nu om te slaan in een konflikt tussen Vlaams-Brabant aan de ene en Europa een de andere kant.''*

Er mag inderdaad gevreesd worden dat in en rond Brussel de Europese vreemdelingen automatisch op franstalige of buitenlandse kandidaten stemmen.

Nu reeds maakt het voorstel van de Europese Kommissie een onderscheid tussen lidstaten zoals Spanje en Griekenland waar het aantal vreemdelingen kleiner is dan 1 procent, lidstaten zoals Denemarken en Nederland waar vreemdelingen aan verkiezingen kunnen deelnemen en lidstaten met een hoog percentage vreemdelingen zoals Frankrijk (7 procent) en België (9 procent). De Belder wil dat onze regering wijst op het unieke van de Belgische situatie. Voor Brussel en Vlaams-Brabant moeten specifieke plafonds worden ingeschreven. Verder moet de eerbied voor de streektaal worden verplicht. Voor gans Vlaams-Brabant is dat het Nederlands.

VEV KONGRESSEERT

OP haar kongres wijst het VEV het onderwijs aan als één van de belangrijkste onderdelen van een toekomstgericht beleid. De ondernemers vrezen trouwens dat het tekort aan geschoolde arbeidskrachten een echte flessehals voor de verdere groei van de ekonomie dreigt te worden. Terwijl nog 165.000 mensen in Vlaanderen werkloos zijn ondervinden bedrijven moeilijkheden om in sommige beroepen en in een aantal regio's bekwame en geschoolde arbeidskrachten aan te trekken. Wij hebben dit probleem hier herhaaldelijk gesitueerd.

RONDE TAFEL

De grote struikelblok is de scholing: teveel werklozen — vooral dan de langdurige — zijn ongeschoold, hebben een onvoldoende of een niet aangepaste scholing. Vooral in de technische beroepen is er een tekort aan geschoolde arbeidskrachten. De relatie onderwijs-arbeidsmarkt wordt daardoor bijzonder aktueel.

Van het onderwijs wordt echter ook meer verwacht dan een ,,voorbereiding'' op inschakeling in het produktieproces. De ondernemers hechten ook belang aan de algemene vorming, de kreativiteitszin en het uitgesproken kultuurbeeld van hun toekomstige werknemers. Zij zijn tenvolle bereid om het debat over het onderwijs aan te gaan.

Om het probleem van de langdurigen werkloosheid aan te pakken pleit het VEV voor een synergie tussen de talloze, vaak losstaande initiatieven en (scholings)programma's. Een Vlaamse Ronde Tafel moet hiertoe de aanzet geven.

Rond het onderwijs werden een zestiental aanbevelingen geformuleerd. Zo wordt gepleit voor een herwaardering van het technisch onderwijs dat duidelijk meer moet zijn dan het onderwijs voor de *minstslimmen*. Meer meisjes moeten aangemoedigd worden om een technisch beroep te kiezen. Het leraarsambt dient, ook voor het VEV, geherwaardeerd te worden: inzet en kwaliteit moeten beloond kunnen worden.

De ondernemingen willen een belangrijke taak op zich nemen in de (om)scholing en (na)vorming van hun toekomstige werknemers. Onderwijs en bijscholing (VDAB) moeten onder één instantie worden gebracht. Een goede uitwisseling tussen onderwijs en onderneming, o.m. via stages is noodzakelijk. Bijzondere aandacht moet gaan naar de (langdurig) werklozen en bestaansminimumtrekkers. Het VEV pleit voor een verplichte bij- of herscholing.

HERVORMING

In de kommissie *Fiskaliteit* werd de regering bijzonder zwaar op de korrel genomen. De vennootschapsbelastingen zijn te hoog. De regering wentelt al te gemakkelijk haar financiële problemen af op de ondernemingen. Het VEV pleit voor een globale hervorming en verlaging van de vennootschapsbelastingen om ze kompetitief te maken met deze van onze buurlanden. Terwijl deze laatsten hun tarieven verlagen tot rond 35 percent, kondigt de regering ,,slechts'' een vermindering tot 39 % in 1991 aan. Ook in de bepaling van de belastbare winsten worden de ondernemingen in ons land benadeeld: de vennootschapsbelasting wordt geheven op een belastbare massa die afwijkt van de bedrijfsekonomische winst. Als gevolg daarvan ligt de opbrengst van de vennootschapsbelasting in procent van het Bruto Binnenlands Produkt hoger dan in onze buurlanden.

Het VEV is helemaal niet tevreden over het gevoerde regeringsbeleid. Nadat de ondernemingen al 23,5 miljard van de belastingshervorming voor hun rekening namen zullen de besparingen 1990 ook nog eens voor een inlevering van 21,2 miljard zorgen. Teveel is teveel voor het VEV, die een bijzonder gedetailleerd en onderbouwd voorstel voor de hervorming van de vennootschapsbelasting heeft uitgewerkt. Zonder twijfel zal het VEV het de regering niet gemakkelijk maken in deze diskussie.

Vlaanderen in de jaren negentig: een beleid voor morgen. Rond deze tematiek kongresseerde de Vlaamse ondernemingswereld vorige week te Gent. Centraal stonden de uitdagingen die zich vandaag en morgen stellen in het onderwijs en de ondernemingsfiskaliteit, door de toenemende mundializering van de ekonomie – en uiteraard – de Europese éénmaking. In vier kommissies legde de Vlaamse ondernemers hun prioriteiten voor deze domeinen vast.
Er vielen harde woorden aan het adres van de overheid en de politici. Toch werd gepleit voor een goede samenwerking tussen deze overheid en het bedrijfsleven. De veranderingen van vandaag maken een gezamenlijke strategie noodzakelijk.

MEER DAN POLITIEK

Helemaal gerust zijn de Vlaamse ondernemers evenmin in het Europese éénmakingsproces. Dat is te zeer een politieke onderneming geworden. Nochtans is het Europese debat fundamenteel. Het gaat in de eerste plaats over een maatschappijkeuze, gebaseerd op een sociaal gekorrigeerde vrije markt-ekonomie. De vrije onderneming wordt als ruggegraat van de ekonomische odernling erkend. De nieuwe Europese omgeving herschudt ook de (politieke) machtsposities. De nationale beslissingsmarges worden gevoelig ingekrimpt.

Voor het VEV wordt dit te weinig strategisch benaderd, m.a.w. er wordt te weinig over het globale resultaat nagedacht. Het ziet hier voor de ondernemers een taak weggelegd om de politieke gangmakers te ,,volgen'' en te begeleiden.

Het VEV pleit ten gronde voor de éénmaking, maar wenst ook een zekere vorm van kompetitie te behouden tussen de verschillende nationale en regionale niveau's. Ook huivert het VEV van een allesoverheersend Europees kontrole- en regelend niveau. Kontrole dient gedecentraliseerd te gebeuren met wederzijdse erkenning.

MUNDIALIZERING

Boeiende diskussies konden in ieder geval worden opgetekend in de kommissie waar de internationale strategie in een mundiale ekonomie besproken werd. Resultaat was een

interessante mengelmoes van theorie en praktijk.

De internationale kapitaalmarkt is in volle beweging. Denken we maar aan de vele fusies en de raiders. De behoeften aan risikodragend kapitaal zijn daardoor bijzonder groot. Teveel middelen zitten vast in de overheidsschuld. Door de herschikkingen in de ondernemingseigendommen wordt ook de vraag naar de optimale bedrijfsdimensie gesteld. Vooral de KMO's — het weefsel van de Vlaamse ekonomie — verdienen hier de aandacht.

Uiteraard mag het belang van de innovatiegerichtheid en de technologie niet onderschat worden. Het VEV pleit voor meer samenwerking tussen bedrijven, overheid, universiteiten en onderzoekscentra. Ook ondernemingen onderling, grote en kleine, moeten samenwerkingsverbonden zoeken.

De mundialisering van de ekonomie noopt het bedrijfsleven en de overheid tot een voortdurende sensibilisering. Vorming en onderwijs moeten gericht worden op de marktleiders in de mundiale ekonomie. De internationale dimensie hiervan is evident.

Samenwerking tussen overheid en privé is ook noodzakelijk in de handelspolitiek. Opvallens is dat het VEV zich niet meer uitspreekt voor een federalisering van onze buitenlandse handel.

BELGISCHE ZIEKTE

In zijn slottoespraak haalde VEV-voorzitter *Piet Van Waeyenberge* scherp uit naar de politici die hij verweet tezeer aan de ,,Belgische ziekte'' te lijden. Het kompromis wordt hierbij tot de norm verheven. Niets wordt bovendien definitief afgesproken, iedereen wil de hand achter de deur houden om terug te komen op vaste afspraken. Als voorbeeld gaf hij de derde fase. De VEV-voorzitter pleitte voor de volledige afwerking van deze staatshervorming. ,,Het kan niet, dat wij, in het verenigd Europa, zouden optreden als twijfelaars, laat staan als onmachtigen, om onszelf te bevestigen'', aldus Van Waeyenberge.

Over het saneringsbeleid zei de VEV-voorzitter nog dat dit heeft opgehouden te bestaan. Hij wenst het debat open te trekken tot de sociale zekerheid en de overheidsbedrijven. Opvallend was tenslotte zijn pleidooi voor een efficiënte, doorzichtige en gedepolitizeerde overheidsadministratie en voor een optimaal milieubeleid waarbij het principe ,,de vervuiler betaalt'' korrekt wordt toegepast.

Stefan Ector

VOLKSUNIE EN SST

Het partijbestuur van de Volksunie heeft zich maandag over de NMBS-plannen voor de SST in ons land gebogen. Alhoewel de VU niet principieel gekant is tegen snelle Europese treinverbindingen blijft ze met heel wat vragen zitten. Zo ontbreekt een grondige analyse van de binnenlandse en internationale mobiliteitsbehoeften. Het is vanuit een dergelijke optiek dat het nut en de konkrete inpassing van een eventuele SST moet afgewogen worden.

JA, MAAR

De Super Snelle Trein kondigt zich aan als een snel en efficiënt vervoermiddel voor lange en middellange afstanden. Gezien de te verwachten toename in de mobiliteit op Europese schaal mag het belang van de SST dan ook niet onderschat worden.

De Volksunie pleit voor de inschakeling van Vlaanderen in het Europees spoorwegennet. Deze inschakeling, gekonkretiseerd in de komst van de SST, moet evenwel begeleid worden door een grondige studie van het globale mobiliteitsdossier. De toekomstige evoluties en behoeften inzake binnenlands en internationaal vervoer per trein, auto en vliegtuig moeten korrekt worden ingeschat. Ook dienen de afgeleide effekten van de inplanting van drie SST-stations in ons land worden gedetekteerd.

Op basis van de onvolledige gegevens die op dit ogenblik over het SST-net in België voorhanden zijn (enkel MER en rendementsstudie) kan de VU enkel besluiten dat de aansluiting Parijs-Brussel verantwoord is. Noch de milieu-effektrapportering, noch de rendementsstudie plaatsen het licht op groen

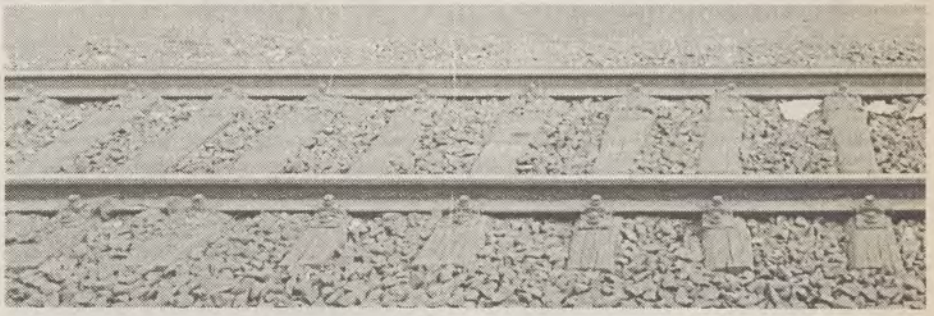

voor de verbindingen Brussel-Amsterdam en Brussel-Keulen. Terzake moeten alle alternatieven, zoals een gedeeltelijke ondertunneling en Vlaams-Brabant of een aftakking via Waals-Brabant worden onderzocht.

Snelheid en tijdswinst zijn belangrijk, maar mogen niet ten koste van alle andere faktoren worden bereikt. Open ruimte, natuurbehoud, rust en stilte zijn evenzeer noodzakelijk om ons Vlaams stukje Europa leefbaar te houden.

Daarom heeft de VU van bij aanvang van het debat over de SST duidelijk drie kriteria vooropgesteld waaraan een beslissing terzake moet worden getoetst: een Milieu-effektenrapport, een degelijke kosten-baten-analyse en welke de gevolgen zijn op het binnenlands vervoersnet.

Tevens werd gepleit voor een ruime bezinning over de mobiliteit in Vlaanderen en in Europa.

MOBILITEIT

Het is tegen deze achtergrond dat de Volksunie de recente voorstellen van de NMBS voor de verschillende SST-projekten wil beoordelen. Hierin wordt zij gesterkt door het regeerakkoord dat deze procedure voorziet en de beslissingsbevoegdheid inzake de SST-trajekten bij de gewesten legt.

In geen geval kan de VU een eigen SST-bedding in Vlaanderen aanvaarden. Het SST-projekt moet trouwens gericht zijn op een maksimale komplementariteit voor het binnenlands spoornet. Een mobiliteitsdebat en de studie van de eigen behoeften moeten de mogelijkheden hiertoe aanwijzen.

De VU wenst dat de openbaarheid in dit dossier gerespekteerd wordt. De Vlaamse Raad moet de kans krijgen zich uit te spreken over het projekt, en niet enkel over de trajektkeuze. Ook met de betrokken gemeenten is overleg noodzakelijk.

Inzake de financiering verzet de Volksunie zich tegen het dekken van de milieukosten door de gemeenschap. Deze dienen op het SST-projekt zelf verhaald. Enkel waar het publieke binnenlandse spoorwegennet meegeniet van de aanleg van de SST is een overheidstussenkomst verantwoord.

Stefan Ector

EEN FEDERALISTISCHE GELOOFSBELIJDENIS VAN DELORS

DE openingsrede van Delors te Brugge was er één van formaat. Niet de koele technokraat was aan het woord maar een visionaire en bewogen politikus met een klare kijk op Europa. Zonder haar ook maar één keer te noemen pareerde Delors op een schitterende manier mevrouw Margareth Thatcher. Die maakte vorig jaar heel wat ophef met haar „Brugse rede".

VISIONAIR

Slechts degenen die een brede visie hebben op mens en maatschappij zullen een plaatsje in de geschiedenisboeken veroveren. Een brede visie betekent rekening houden met de geopolitieke en ekonomische verschuivingen op wereldvlak en de ideeënstromingen en essentiële waarden die de mensheid vooruitdrijven. Daarom moeten het triomferend staatsnationalisme en het doorgedreven individualisme plaats ruimen voor de etiek. De wetenschap verplicht er ons toe. Tot hoever laten we genetische manipulaties toe? We moeten werken aan een nieuwe etiek tussen mens en natuur. En jongeren die tevergeefs aankloppen voor werk stellen ons de vraag welke maatschappij we willen opbouwen. Die van de uitsluiting?

De antwoorden op die vragen moeten onze aktie in de politiek, de ekonomie, het sociale, de kultuur bepalen.

We maken een stroomversnelling in de geschiedenis mee. Europa kan niet langer talmen. Het moet zijn verantwoordelijkheid opnemen of het dreigt zijn greep op de gebeurtenissen te verliezen. Daarom is het nodig dat de Gemeenschap haar kohesie versterkt. We moeten dus de fiktie van de nationale soevereiniteit en de absolute efficiëntie van een nationaal beleid doorbreken. Een onverholen aanval op Maggie Thatcher. En op hetzelfde élan ging Delors verder. Het is onzinnig te spreken van een overdreven centralisatie. Europa beheert nauwelijks 5 % van de publieke middelen, de lidstaten en regio's de overige 95 %.

HET FEDERALISME DOORDENKEN

Delors wil Europa opbouwen volgens het federalistische subsidiariteitsbeginsel. Wat op een lager niveau past, moet daar beslist worden. Slechts datgene dat het lokale overstijgt, moet op een hoger niveau aan bod komen. Wie dat principe aanvaardt, aldus nog altijd de kommissievoorzitter, erkent het pluralisme en het respekt voor de verscheidenheid.

„Om goede oplossingen tot stand te brengen, doe ik beroep op de principes van het federalisme. Want het federalisme respekteert niet alleen de verscheidenheid maar garandeert ook een institutionele efficiëntie." Dat verklaarde Kommissievoorzitter Delors dinsdagavond op de openingszitting van het Europakollege te Brugge.

De federalistische beginselen moeten toegepast worden bij de totstandbrenging van de o zo noodzakelijke Ekonomische en Monetaire Unie. Ook de sociale dimensie moet doorvlochten worden met het federalistisch gedachtengoed. Dat betekent de kompetitiviteit terug brengen, het makro-ekonomisch beleid richten op de afname van de werkloosheid, de ontwikkeling van regio's garanderen en een aktief werkgelegenheidbeleid voeren.

Het komt er gewoon op aan een samenleving te smeden die voor iedereen meer toegankelijk wordt en harmonieuser. Eenheid in verscheidenheid en respekt voor minderheden dus.

Delors federalist geworden?

Deze openingsrede was meteen ook een passend antwoord aan de staatsnationalisten bij groenen, kristendemokraten, socialisten of liberalen die ook in de Belgische politiek zo triest bezig zijn. Het was een passend antwoord aan hen die zo meewarig praten over het federaliseringsproces in België. Aan hen die het doen voorkomen dat de vorming van de Vlaamse Staat haaks staat op de Europese eenwording of zij die het Volksuniestreven afschrijven als een retrograad gegeven.

Bart Staes

VLAMINGEN IN WALLONIE

MET honderdduizenden zijn ze, de Vlamingen die tijdens de jongste 150 jaar naar Wallonië emigreerden. Het ging aanvankelijk om arbeiders, in een later stadium om landbouwers en middenstanders die hun heil over de taalgrens gingen zoeken.

Korrekte cijfergegevens zijn niet beschikbaar maar de ramingen lopen uiteen van 250.000 tot zelfs 750.000 personen. De laatste talentelling dateert uit 1947. Toen gaven 231.846 personen, wonende in Wallonië, zich op als Nederlandstalig. Dat vertegenwoordigde toen al zowat 8 % van de Waalse bevolking. Dit is een officieel cijfer, maar in werkelijkheid is de aanwezigheid van Vlamingen veel groter. Velen lieten zich uit opportuniteit inschrijven als Franssprekend. Vele duizenden Vlaamse ingewekenen en hun nakomelingen zijn in feite reeds verfranst in de eerste generatie en zeker in de tweede onder druk van de omstandigheden en de invloed van onderwijs en administratie.

Tussen 1948 en 1957 weken nog 45.000 Vlamingen uit naar Wallonië. Wanneer dit aantal gevoegd wordt bij het cijfer van de talentelling zit men reeds boven de 275.000. Deze cijfers hebben betrekking op een periode van 50 jaar. De raming van een half miljoen Vlamingen in Wallonië is beslist niet overdreven. Zo schatten bievoorbeeld de stadsautoriteiten van La Louvière het aantal inwoners van Vlaamse afkomst op 70 %.

GROTE TREK

De grote trek van de Vlaamse arbeiders naar Wallonië begint in de 19de eeuw, de eeuw die gekenmerkt wordt door de industriële revolutie. Deze revolutie is nauwelijks voelbaar in Vlaanderen, in vergelijking met Wallonië dat toen al een bevoorrechte behandeling genoot. Zij beheersen alle beleidsorganen. Dit meerderheidsgevoel van de francofonen wordt nog in de hand gewerkt door de aanwezigheid van het Zwarte Goud in de Waalse ondergrond: de steenkool.

De steenkool is in de 19de eeuw de voornaamste krachtbron waarmee de nieuwe industrieën worden aangedreven. Deze industrie vestigt zich in de nabijheid van die steenkool. Die energiebron dient niet alleen om machines op gang te brengen maar ook de treinen en de scheepvaart schakelen over op stoom. De vraag naar het Zwarte Goud neemt enorm toe en de mijnen hebben meer en meer arbeidskrachten nodig. Die zijn er genoeg in het werkloze Vlaanderen. Het kinderarme Wallonië is niet in staat de vereiste arbeidskrachten te leveren voor de mijnen en de fabrieken. In Vlaanderen ligt de toestand helemaal anders. Buiten de textielnijverheid in enkele centra is er van industrie geen sprake. Vlaanderen blijft een arm landbouwgebied, met weerkerende mislukte oogsten, doch met een groot overschot aan arbeidskrachten.

LANDBOUWERS

Zo slingeren gedurende de 19de eeuw tot de helft van de 20 ste eeuw honderdduizenden hongerige Vlamingen de schrale eetzak op de rug en gaan de harde vernederende weg naar het rijke Wallonië. Ze komen uit alle Vlaamse provincies doch vooral uit Limburg en Oost-Vlaanderen. De meesten trachten het kontakt met hun gezin te bewaren maar dat vergt urenlange pendelreizen. Tot ook dat pendelen te zwaar wordt en velen gaan zich dan ook vestigen in de omgeving van hun werkplaats.

In de geschiedenis zijn vele Vlamingen uitgeweken naar Wallonië. Honderdduizenden Vlamingen zijn naar het Franstalige landsgedeelte getrokken om uiteenlopende redenen. Die emigratiegolf is nu afgenomen. Toch leven en werken nog vele Vlamingen over de taalgrens. Een eigenlijke geschiedenis is nog niet geschreven. Arthur Verthé heeft in zijn boek „Vlaanderen in de wereld deel 3 " de geschiedenis van de Vlaamse aanwezigheid in Wallonië beschreven.

Decennia lang duurt de uitwijking van Vlaamse arbeiders naar Wallonië voort. Zij neemt af rond 1950 wanneer Vlaanderen de opbloei van de eigen ekonomie begint te kennen. De havengebieden zijn het magnetisch veld geworden voor het aantrekken van industrie. De belangrijkheid van steenkool valt weg en Wallonië beschikt over een verouderd industriepark. Met arbeidsmogelijkheden in eigen streek mag de uitwijking van Vlaamse arbeiders als volledig afgesloten beschouwd.

De landbouwers vormen een tweede belangrijke groep Vlaamse uitwijkelingen naar Wallonië. Voor de zonen van de meestal kroostrijke boerengezinnen is er in Vlaanderen niet voldoende grond beschikbaar. Zo trekken er in de tweede helft van de 19de eeuw heel wat naar de USA en Canada. Begin van de 20ste eeuw komen er twee nieuwe mogelijkheden: Frankrijk en Wallonië.

In Wallonië vermindert de belangstelling voor het landbouwbedrijf. De jongeren aldaar verkiezen een vrij beroep of een betrekking in de industrie. Waalse landbouwbedrijven komen leeg te staan en vinden ter plaatse geen geschikte kandidaten voor de overname.

Vlaamse boeren-zonder-grond laten deze kansen niet liggen. Eén voor één worden de leegstaande en leeggekomen boerderijen in Wallonië door Vlamingen ingenomen. Vooral tussen de twee wereldoorlogen neemt de uitwijking snel uitbreiding. Ook hier ontbreken weer juiste cijfers. Toch wordt algemeen aanvaard dat bijna de helft van de Vlaamse boeren in Wallonë afkomstig is uit West-Vlaanderen. De meesten vestigen zich in de provincie Henegouwen. De bedrijven hebben een gemiddelde oppervlakte van haast 40 ha. De mechanisatie is dus onvermijdelijk. De boerenstiel dient er heel anders opgevat. De meesten komen uit een klein bedrijf en in Wallonië dient alles veel grootser aangepakt. De meesten slagen echter in die aanpassing. ▷

Op het Bandkongres van 1976 werd het embleem van de vereniging voorgesteld. Het was vervaardigd in tin. Met de opbrengst van de verkoop, zou het Maison de la Culture néerlandaise te Namen, bekostigd worden. Een paar jaar later sneuvelde een ruit van het Band-sekretariaat. „Contre l'impérialisme flamand..." luidde het...

De Vlaamse emigratie naar Wallonië kwam pijnlijk uit uiting bij de mijnramp in Marcinelle (1956). Onder de slachtoffers bevonden zich tal van Vlamingen, vooral uit het Hageland. Twintig jaar na datum werd voor hen te Betekom een monument opgericht. (foto Peustjens)

Wanneer rond 1968 talrijke landbouwers uit Doel, Kallo, Lillo van hun grond worden beroofd door de uitbreiding van de Antwerpse haven, wijken velen nog uit naar Wallonië. Sinds die tijd is de landbouwemigratie praktisch volledig stilgevallen.

Niet enkel landbouwers en arbeiders zijn in de loop der jaren naar Wallonië uitgeweken. De Vlaamse middenstanders vormen in Wallonië een belangrijke groep. Zij vestigden zich vooral als kleinhandelaars in de grote steden. Ook in de toeristische sektor vinden heel wat Vlamingen werkgelegenheid. Talrijke hotels en restaurants worden door Vlamingen uitgebaat. Ook heel wat binnenschippers vestigden zich vast in het Luikse. Niet onbelangrijk zijn de vele beroepsmilitairen die zich vooral in de omgeving van Aarlen vestigden. Na hun loopbaan bleven zij er wonen.

INTEGRATIE

Bij de meeste Vlamingen is er steeds de vaste wil geweest te integreren. Daaraan zijn twee voorwaarden verbonden: het zelf aankunnen en het aanvaard worden.

Dit integratieproces ligt uiteraard anders bij een landbouwer dan bij een handarbeider. De landbouwer leeft zelfstandig binnen zijn eigen domein. Dit isolement houdt de sociale druk buiten. Een arbeider daarentegen kent de sociale druk van de vreemde omgeving.

De arbeiders krijgen de meest gevaarlijke werken op te knappen. Fransonkundig zijn zij dikwijls het mikpunt van scheldpartijen. Daarbij is ,,Flamin'' het belangrijkste scheldwoord in Wallonië. Het gaat zelfs zover dat kinderen van Vlaamse arbeiders alles doen om hun Vlaamse afkomst te verbergen.

Ook oudere landbouwers vertellen vaak bittere verhalen over hun onthaal in het gastland. De eenvoudige boer werd in de pionierstijd slechts geduld zolang hij werkte en zolang hij zijn mond hield. Wanneer de spanningen tussen de twee kultuurgemeenschappen oplaaide, moesten de Vlaamse immigranten het wel eens bekopen.

Voor de fusie-operatie waren er in Wallonië dorpen waar tot 30 % Vlamingen woonden. In enkele Waalse gemeenten hadden de Vlamingen zelfs politieke invloed. In sommige gemeenteraden waren de Vlamingen zelfs in de meerderheid en droeg een Vlaming de burgemeesterssjerp.

De emigranten die de jongste decennia naar Wallonië trokken zijn enigszins bevoordeeld. Ze komen er niet meer onmondig aan, noch in hun eigen taal, noch in het Frans. Ze genoten beter onderwijs en hun zelfvertrouwen deed de rest. De integratie verliep dan ook vlotter.

BEGELEIDING

Vele Vlaamse emigranten hebben in de loop der geschiedenis hun beklag gemaakt over de minieme begeleiding vanuit Vlaanderen. Zowel sociaal, kultureel, religieus als ekonomisch werden ze aan hun lot overgelaten. De reden hiervan moet gezocht in de angst. Angst omdat alles wat zich als Vlaamse solidariteit manifesteerde onmiddellijk met politieke banbliksems werd getroffen.

Een eerste georganizeerde begeleiding krijgt de naam ,,Werk van de Vlamingen'' en start in 1863. Vlaamse priesters vestigen zich in de voornaamste industriecentra. Het werk wordt uitgebouwd en niet alleen wordt de pastorale zorg onder handen genomen maar ook op sociaal en kultureel vlak wordt er gewerkt. Zowat een eeuw heeft dit werk stand gehouden en de Vlaamse arbeiders geholpen. Doch vele Vlamingen konden door het ,,werk'' niet bereikt worden.

Ook het Davidsfonds wou de Vlamingen in Wallonië tegemoet komen. De twee oudste afdelingen waren terug te vinden in het Luikse en werden in 1875 gesticht. Sedert 1958 is er geen afdeling meer in het Waalse landsgedeelte.

Andere initiatieven waren Het Genootschap Gustaaf Meses, Het Kinkergenootschap, De Verenigde Vlamingen, De Vlaamse Kring Omer Wattez. Zij waren echter een kort leven beschoren.

Voor de landbouwersgezinnen lag het nog moeilijker. Zij leefden erg verspreid en dan ook geïsoleerd. Zij zoeken dan ook zelf kontakten met lotgenoten in de omgeving. Er ontstaan gewestbonden en de Boerenbond haakt daarop in. Er worden druk bijgewoonde bijeenkomsten georganizeerd. In 1967 moet de Boerenbond zijn aktiviteiten staken onder druk van de Waalse boerenorganizatie ,,Alliance Agricole''. Dit heeft heel wat kwaad bloed gezet bij de vele Vlaamse landbouwers.

Het wordt wachten tot in 1958 vooraleer een echte binding van de Vlamingen in Wallonië tot stand komt. Ontwerper is Joris Sevenants die een ware kruistocht onderneemt in Wallonië om de Vlamingen op te zoeken. Hij sticht de organizatie ,,Band'' en een gelijknamig tijdschrift rolt van de drukpersen. Nu nog is de organizatie aktief en probeert de kontakten tussen de vele Vlamingen in Wallonië levendig te houden.

Ondertussen blijft de overheid in gebreke. Een kultureel akkoord tussen de beide gemeenschappen zou ook de vele Vlamingen in Wallonië ten goede komen. Die taak is weggelegd voor de beide gemeenschapsregeringen.

jd

JORIS SEVENANTS: STICHTER VAN BAND

JORIS Sevenants werd in 1907 in Sint-Truiden geboren. Later vestigden zijn ouders zich in Brussel. Op negenjarige leeftijd verloor hij zijn vader. Ondanks het vroege heengaan van de vader-kostwinner mocht Joris verder schoollopen, eerst in Brussel later aan de sociale school in Heverlee.

In 1928 werd de sociaal bewogen Sevenants vrijgestelde propagandist van de KAJ. Later werd hij privé-sekretaris van minister Heyman. In die periode kwamen belangrijke sociale voorzieningen tot stand: pensioenregeling, kinderbijslag, verzekering tegen arbeidsongevallen. Ook werd de vernederlandsing van het onderwijs en de oprichting van homogeen Vlaamse en Waalse legerregimenten in die periode gerealizeerd.

Dit waren allemaal dingen waarin de mens centraal stond en die Joris Sevenants uit die periode de rijke ervaring meegaven waarvan hij later in zijn inzet voor de Vlamingen in Wallonië nog vele vruchten zou kunnen plukken.

In 1937 werd er door het ACW-Brussel een Centrale voor Volkstoerisme opgericht. Joris, toenal ACW-sekretaris was in de nieuw opgerichte dienst duivel-doet-al. Het was dan ook niet verwonderlijk dat Sevenants later opduikt in de toeristische sektor van Wallonië als voorzitter van de VEV Meuse-Molignée en als toeristisch afgevaardigde van de Haute Meuse-Dinantaise.

Vooraf in 1936 wilde de Vlaamsgezinde Sevenants ook zijn stappen zetten in de Brusselse politiek. Hij werd bij de Brusselse gemeenteraadsverkiezingen als eerste ACW-kandidaat voorgedragen. Door behoudsgezinde katolieken werd hij op hun lijst geweerd, vooral om zijn Vlaamsgezindheid. Bij het uitbreken van de tweede wereldoorlog verdween hij ook uit de sociale beweging en richtte in Brussel een eigen reklamebureau op.

Na het uitgeven van een folder over toeristische attrakties werd hij aangezocht voor een verantwoordelijke funktie in de tuinen van Annevoie. Begin 1950 verliet hij met zijn gezin Brussel en vestigde zich in Annevoie.

Hij kwam naar Wallonië maar droeg in zich het vaste besluit zijn Vlaamse volksaard niet prijs te geven. Daar heeft hij zich heel zijn leven aan gehouden.

ZOEKWERK

Vanuit die Vlaamse volksaard en sociaal bewogen als hij was begon Joris Sevenants zijn zoektocht naar Vlaamse gezinnen in Wallonië. Hij kwam vrij vroeg tot het besef dat er voor de vele Vlamingen in Wallonië iets diende ondernomen.

Joris daarover: *„ Ik reisde zowat heel Wallonië af en kwam vrij spoedig tot de vaststelling dat er heel wat Vlamingen verspreid zaten in dat landsgedeelte. Ook Gaston Durnez wijdde in de Standaard een hele reportage aan de Vlamingen in Wallonië. De schrijver-joernalist bezocht vele Vlaamse gezinnen en sprak met hen. Het geheel vormde ook belangrijk opzoekingswerk: we kregen voor de eerste keer adressen in de hand.*

In Wallonië bestaat er ruim dertig jaar een organizatie die de vele Vlamingen van over de taalgrens probeert te verenigen. Ze kreeg de veelzeggende naam „Band" mee. De stichter en bezieler Georges (Joris) Sevenants werd onlangs 82 en woont nog steeds in het domein van de tuinen in Annevoie. Hij deed ons het verhaal van de Vlaamse aanwezigheid in Wallonië.

BAND

Ik had me voorgenomen de band tussen de Vlamingen in Wallonië onderling en de band met het thuisland te verstevigen en er mijn levenswerk van te maken om dit te realizeren. Ik zocht kontakt met nog bestaande verenigingen voor de Vlamingen. We stuurden een eerste blad rond naar gekende adressen. Ook via de dagbladen deden we een oproep om adressen van Vlamingen in Wallonië te bekomen. We kregen een vloed van adressen binnen. Nooit hadden we dergelijke medewerking verwacht. Dit vormde een spoorslag om verder te werken."

Joris Sevenants, een leven voor Band.

In november 1959 werden te Namen de in Wallonië wonende Vlamingen bijeengeroepen. Het werd een bijeenkomst met een diepgaande en beslissende betekenis. De algemene wens luidde: Er moet zonder verwijl een organizatie van en voor de Vlamingen in Wallonië tot stand komen.

Deze bijeenkomst werd in feite het eerste Bandkongres. En het ging in Namen niet onopgemerkt voorbij. Joris Sevenants heeft er nog goede herinneringen aan. *„Het kongres vond plaats in de feestzalen van de Jezuïeten. Dezelfde dag werd echter ook de bisschop van Namen gevierd. De straten waren versierd met zwart-gele vlaggen. Alle Vlamingen die toekwamen waren uiteraard verwonderd over het feestelijk onthaal en de vele vlaggen. Op het einde van het kongres heb ik hen echter moeten inlichten dat de vlaggen niet voor ons bestemd waren maar wel voor de gevierde bisschop. Toevallig zijn de kleuren van Namen eveneens zwart-geel."*

De kogel was door de kerk. De organizatie Band zou er komen. Drie belangrijke punten werden vooropgesteld: De leiding van de organizatie zal worden waargenomen door Vlamingen die in Wallonië leven en werken en er de

▷

toestanden voldoende kennen. De organizatie mag niet gebonden zijn aan politieke partijen of sociale bewegingsgroepen. Ook de naam Band werd toen vastgelegd.

Band had een goede start genomen. Afdelingen kwamen tot stand en regelmatig werden feestavonden en vergaderingen ingericht. Meestal hadden de vergaderingen een sociaal of kultureel aspekt en voor de landbouwers werden meestal technische problemen behandeld. In de beginjaren zestig werd Band erkent door het toenmalige Ministerie van Nederlandse Kultuur. Met beperkte financiële middelen heeft Band stand gehouden en veel verwezenlijkt ten gunste van de Vlamingen. Op dit ogenblik telt de organizatie meer dan 9000 leden-gezinnen. Het ledenblad ,,Band'' komt maandelijks in de brievenbus van de leden.

ANNEVOIE

In 1950 kwam Joris Sevenants naar Wallonië en nam een betrekking waar in de tuinen van Annevoie. Hij werd er belast met de toeristische uitbouw van de tuinen en een PR-funktie. *,,Toch was het onthaal niet zoals verwacht. De eerste stap die ik zette voor de toeristische uitbouw was het aanwerven van gidsen. Mijn keuze viel uiteraard op Vlamingen. Zij waren perfekt tweetalig en konden groepen van beide landstalen rondleiden. In eerste instantie werd dit niet aanvaard door de Walen. Enkele keren werden bij mij de ruiten ingegooid. Toen ook de Waalse horeca winst zag in de komst van Vlaamse toeristen hield de pesterij tegenover ons op. Ik bracht heel wat volk naar de tuinen en hun houding wijzigde. Toen ik hier kwam trokken de tuinen van Annevoie amper 400 bezoekers. Nu zijn het er 100.000 per jaar.*

Ook bij de Walen is er wat aan het veranderen. Ik stel vast dat meer en meer Walen Nederlands willen leren. Er zijn hier nu Waalse gidsen die perfekt tweetalig zijn. Voor de Vlamingen in Wallonië wordt het oppassen. Vooral hun kinderen die nu hier franstalig onderwijs volgen moeten blijvend aandacht hebben voor hun moedertaal. Ik blijf benadrukken dat thuis in de Vlaamse gezinnen Nederlands moet gesproken worden. Tweetaligheid gaan zij in de toekomst niet kunnen missen, ook niet in Wallonië.''

De kinderen van Joris Sevenants studeerden in Vlaanderen en wonen allemaal opnieuw in Vlaanderen. Joris heeft er al wel aan gedacht Wallonië te verlaten. Het valt hem echter moeilijk ,,zijn'' tuinen achter te laten.

Het 31ste kongres van Band vindt plaats op zondag 12 november in de zalen van het Novotel in Wepion.

jd

OP DE KOFFIE BIJ WILLY EN HILDA

Over gans Wallonië zitten heel wat Vlaamse boerengezinnen verspreid. In 1968 werd gesteld dat zowat 15.000 hoeven van over de taalgrens een Vlaamse bedrijfsleider hadden. Het is onmogelijk op dit ogenblik juiste cijfers te bemachtigen over het aantal Vlaamse boerengezinnen die in Wallonië leven. Toch zijn het er nog een aanzienlijk aantal. We bezochten het gezin van Willy Masschaele die in Perwez, deelgemeente van Ohey, een groot landbouwbedrijf uitbaat.

Het verhaal van Willy en vrouw Hilda is misschien het verhaal van vele duizenden Vlaamse boeren die hun geluk zochten in Wallonië. Vlak na de tweede wereldoorlog trokken immers veel jonge landbouwers uit Vlaanderen weg. Velen beproefden hun geluk ofwel in Frankrijk, ofwel in Wallonië. Zo geraakte ook Willy verzeild in Perwez. Dit dorpje telde voor de fusies zowat 600 inwoners en ligt in de omgeving van Andenne.

,,LA BOURLOTTE''

Het begon allemaal in 1949. Willy Masschaele vertelt het ons allemaal: *,,Mijn vader stamt uit een landbouwersgezin uit de omgeving van Adinkerke. Hij werkte op de ouderlijke hoeve en huwde voor de oorlog. Even na de oorlog zocht hij naar uitbreiding van het bedrijf. Op een bepaald ogenblik moest hij op de ouderlijke hoeve plaats maken voor zijn jongste broer. Hij ging op zoek naar een gepast bedrijf in Frankrijk. In de streek met de meest vruchtbare gronden was er echter niets beschikbaar. Dan trok hij maar op zoek naar een bedrijf in Wallonië.*

In die tijd werd in Wallonië ook vlas geteeld. Een vlashandelaar uit onze omgeving trok regelmatig naar het Walenland en had er kontakten met de landbouwers. Hij maakte

In Perwez, gelegen in de Condroz, hebben Willy Masschaele en zijn vrouw Hilda Verstegen een thuis gevonden. Zij baten er een hoeve met een oppervlakte van 90 ha uit.

mijn vader opmerkzaam op de hoeve ,,La Bourlotte'' in Perwez. De Waalse eigenaar zag het niet meer zitten en week uit naar Canada. Mijn vader zette dan in 1949 de stap naar Wallonië en zo belandde ik op 11-jarige leeftijd in een totaal andere wereld.

De verhuizing was voor niemand gemakkelijk. Gelukkig belandde ik in de toenmalige tweetalige school in Waremme. Daar maakte ik mijn lagere school af. Voor mijn sekundair onderwijs moest ik echter naar Hoei en genoot onderwijs volledig in het Frans.

Ook voor mijn ouders was het niet gemakkelijk. We werden aanzien als echte vreemdelingen. Nederlands spreken werd in de streek als vernederend aanzien. Het was immers de taal van de seizoenarbeiders die vele tientallen jaren naar het rijkere Walenland moesten om aan de kost te komen.

Er was niet een taalprobleem alleen maar ook het boeren in Wallonië verloopt anders. Het gaat hier meestal om grotere bedrijven omdat de opbrengst per ha niet zo groot is als in de polders. De Waalse boeren waren meer ,,hereboeren'' en lieten zich dienen. Zelf werkten ze niet en deden veelal een beroep op Vlaamse seizoenarbeiders. Na de oorlog is dit veranderd. De arbeidskrachten werden duurder en dat werd voor vele Waalse boeren teveel. Ze dienden nu zelf te gaan boeren en hadden het nooit gedaan. Daarom verlieten vele boeren hun bedrijf en begon de leegstand van hoeven. Daarop hebben vele Vlamingen ingepikt. In elk dorpje uit de omgeving wonen er hier Vlamingen.

Ook werden we gekonfronteerd met een ander klimaat, de omgeving is nieuw en dat bracht ook problemen mee. Als men er toch goesting voor heeft, komt men er wel door. Dat is dan ook zo gebeurd bij mijn vader. Ondertussen heb ik het bedrijf overgenomen en samen met mijn vrouw moeten wij hier 90 ha rendabel maken.''

WERKEN

Het gezin Masschaele heeft het niet onder de markt. Het bedrijf is volledig gemechanizeerd en de laatste arbeiders op het bedrijf zijn zowat tien jaar geleden verdwenen. De loonkost werd te duur. Een vierde van de oppervlakte wordt ingenomen door weilanden. Verder worden vooral aardappelen en suikerbieten geteeld. *,, Eén van de problemen hier is het ongunstig klimaat. Onze hoeve ligt op een hoogte. De kleigrond houdt ook het water langer vast. Dit brengt mee dat de grond langer afgekoeld blijft en er later moet gezaaid worden. Eind oktober kan het hier al winteren, dus het oogsten gebeurt ook veel vroeger. Dit verloopt ten koste van de opbrengst. Het blijft hier dus hard werken en de vrijetijdsbesteding komt hier niet ter sprake. We hebben immers geen vrije tijd.*

We hebben twee zonen: één van 17 en één van 15 jaar. Ze studeren beiden in Hoei, in het Frans. Thuis wordt echter Nederlands gesproken. In de buurt hebben we er weinig kansen voor. Gelukkig is onze naaste buur ook een Vlaming en even verder heeft een Nederlands gezin zich gevestigd. Om de zes weken gaan we ook voor een dagje naar de thuishaven aan zee, maar dezelfde dag nog moeten we terug omdat onze veestapel dat vereist.

Voor de kinderen kan de toekomst wel problemen opleveren. Ondanks de 90 ha oppervlakte is het niet mogelijk dat ze allebei het bedrijf verder zetten. Met twee gezinnen hierop leven kan niet. Eén van de twee zal dus moeten verder studeren. Daarbij komt nog dat de grote hoeven niet meer vrij komen. Als er al iets vrij komt, wordt het geheel verkocht in kleinere stukken. De hoeve wordt dan onrendabel.

Ondertussen hebben we ons goed geïntegreerd hier en zijn we door iedereen aanvaard. We zijn hier gelukkig en we hebben ons de overstap naar Wallonië nooit beklaagd. Moesten we de kans krijgen te herbeginnen, we zouden hetzelfde doen, '' besluit Willy.

jd

ADVERTENTIE

domus - woningen
Ruwbouw of sleutelklaar !
pvba ALG. BOUWBEDRIJF VAN DEN BRANDEN
Dendermondse Steenweg 29 Hamme Tel. 052-47.88.09

VDB

Met traditionele
« VAN DEN BRANDEN » kwaliteit
Keuze uit verschillende types.
Ook voor uw eigen « schets » - idee hebben wij een sleutelklare oplossing.

BON
VOOR INLICHTINGEN
(OPSTUREN A.U.B.)
NAAM : .....
ADRES : .....
TEL. : .....
BOUWGROND TE : .....
wenst inlichtingen en dokumentatie (types, beschrijving, prijzen)

ER IS TOEKOMST VOOR VLAMINGEN IN WALLONIE

NA de industrie en de landbouw is het de jongste tiental jaren de toeristische sektor die de Vlamingen aantrekt om te emigreren. Heel wat horecabedrijven worden er uitgebaat door Vlamingen. Vooral hun tweetaligheid vormt een groot voordeel om het in die sektor waar te maken.

Staf en Lieven Van Gerwen uit Nieuwerkerken bij Aalst hebben ook de overstap naar Wallonië gewaagd. Haast het ganse jaar brengen ze door in Stavelot. Hoe komt een leraar Frans ertoe zich in de toeristische sektor te gooien in Wallonië?

CHATEAU

Staf vertelt het zelf: *„Als leraar heb ik altijd interesse gehad voor jeugdwerk. Zo werkte ik samen met mijn vrouw zowat 15 jaar in een vakantiehuis voor het Nationaal Werk voor de Jeugd in Bergen. Ik droeg er heel wat verantwoordelijkheid.*

Het verhuizen naar Stavelot is eerder toevallig gekomen. Mensen uit het Aalstse waarmee ik samen in een kulturele vereniging werkte, kwamen vrij regelmatig in de streek van Stavelot. Zij maakten mij opmerkzaam op het domein Chateau des Montys dat te koop stond. Het was in 1971 dat we het domein kochten met de bedoeling verder te werken met de jeugd. Dat heeft zich dan uitgebreid naar openluchtklassen, sportstages, kulturele verblijven, seminaries, familiebijeenkomsten.

We kochten het domein van een adellijke familie uit Stavelot. De vroegere heer had vier kinderen en bouwde voor elk van hen een kasteeltje op de hoeken van het stadje. De kleinkinderen waren echter niet geïnteresseerd om de grote woonst te blijven betrekken. Zo werden reeds drie van de vier kasteeltjes verkocht. We hebben dan hard gewerkt om de zaak bloeiend te maken."

AANPASSING

De overstap naar Wallonië is vlot verlopen, vertelt Staf. *„Daar hebben we niet onmiddellijk problemen mee gehad. Ik was misschien bevoordeeld daar ik beroepshalve, als leraar Frans, niet te maken kreeg met een taalbarrière. Vele inwijkelingen hebben problemen met de taal. Nu zie ik in Stavelot ook de taaltoestand wijzigen. Heel wat Nederlanders zakken af naar deze streek en plots beginnen de winkeliers en handelaars inspanningen te doen om Nederlands te leren. Dat zouden ze voor een Vlaming nooit gedaan hebben. Die spreekt toch een mondje Frans als het moet.*

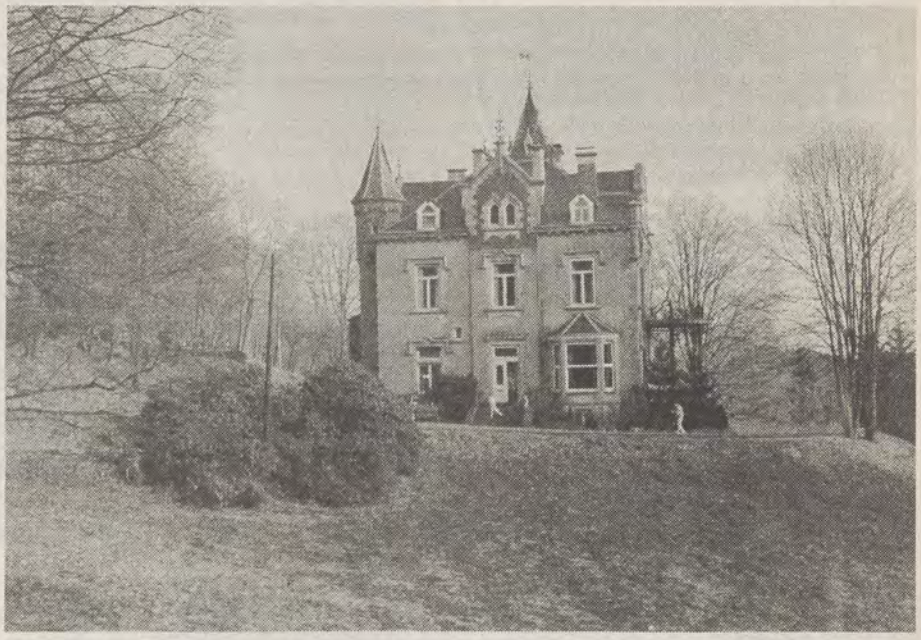

Dit Chateau des Montys in Stavelot werd omgebouwd tot een vakantiecentrum. Het wordt uitgebaat door rasechte Vlamingen afkomstig uit Nieuwerkerken bij Aalst.

Voor Vlamingen die de handen uit de mouwen willen steken is er zeker nog toekomst in Wallonië. Dat vertellen ons Staf Van Gerwen en Lieve Melkebeke die ruim dertig jaar werkzaam zijn ten zuiden van de taalgrens. Zij kochten in Stavelot een kasteeltje en vormden het om tot een vakantiecentrum. Vooral de horecasektor biedt de Vlamingen vele kansen om het waar maken in Wallonië.

In ons huis hebben we ook steeds een beroep gedaan op mensen uit de omgeving om te helpen bij de stages. Ook ondervonden de handelaars en horeca-uitbaters dat we heel wat volk naar Stavelot lokten, en dat liet toe dat ze het ons niet lastig maakten. Het stadsbestuur zelf staat ook positief tegenover ons werk. Zij kunnen immers uitpakken met gunstige cijfers in verband met overnachtingen. De gemeentelijke sportinfrastruktuur wordt veel gebruikt door onze kostgangers, zodat dit feit ook gunstig is voor de stadskas.

Het enige probleem was de keuze de kinderen op te voeden in het Frans of het Nederlands. We hebben wel een duidelijke keuze moeten maken. Alle zes hebben ze in Vlaanderen hun studies afgewerkt, maar met de vakantieperioden waren ze in Stavelot. Daar hebben ze zich ook de Franse taal eigen gemaakt.

Eigenlijk hebben we nooit moeilijkheden

gehad als Vlamingen in Stavelot. Natuurlijk het feit dat we klanten aanbrengen voor hun zaken speelt zeker een rol.''

WALEN

Staf Van Gerwen heeft de Walen en hun levenswijze leren kennen. Hij weet dit ook te omschrijven. *,,Er leeft bij hen nog veel onbegrip. Nog steeds vinden velen dat hun taal primordiaal is. Zo begrijpen zij niet dat mijn vrouw en ik perfekt Frans spreken, maar dat we met de kinderen Nederlands spreken. Zij begrijpen niet dat het Nederlands onze moedertaal is waar wij ons willen aan vasthouden.*

Een tweede aspekt van een Waal is dat hij zich superieur voelt. Hij eist altijd zijn rechten op en probeert zijn stellingen te poneren. Zij hebben een zelfvertrouwen dat vele Vlamingen ontbreekt.

Een derde aspekt is dat ze zeer vriendelijk zijn. Ze spreken U op straat aan, komen samen in stamcafés en er is een bloeiend verenigingsleven.

Wat mij ook verwondert is het ritme waarin de Waal leeft. In de winkels hebben ze steeds de tijd voor een praatje. Als ik dan stond aan te schuiven had ik aanvankelijk de indruk dat ze zowat twintig jaar achter waren op ons ritme. Nu moet ik vaststellen dat ze misschien tien jaar voorsprong hebben. Ze leven minder jachtig en hebben altijd een zee van tijd.

Een ander aspekt is het feit dat ze niet graag werken, maar toch kennen ze de prijzen. In Stavelot zijn vijf bakkers maar in volle toeristisch hoogseizoen sluiten vier van hen voor een maand de zaak. Ze slagen erin met minder te werken evenveel te verdienen.''

TOEKOMST

Met zicht op de toekomst stelt Staf Van Gerwen stellig dat men als Vlaming in Wallonië veel geld kan verdienen. Het komt er wel op aan te werken. Een Vlaming maakt het in Wallonië sowieso waar als hij een bepaalde kompetentie heeft en bereid is tot werken.

Op dat vlak noemt Staf zich ,,anti-Waal''.

,,Het is misschien straffe taal, maar dat is niet tegen de Waal als persoon bedoeld. Wel tegen zijn kultuur en mentaliteit. De twee mentaliteiten, van Vlaming en Waal, en ik kan het na dertig jaar verblijf hier weten, zijn zo verschillend. Een Waal is gewoon te dirigeren en een ander te laten werken. Het zou mij dan ook verschrikkelijk spijten moest één van de dochters de zaak later moeten verder zetten met een Waal.''

jdr

GREG LEMOND

In elk derde nummer van de maand brengt Sport 90 voortaan de serie OPINIE. Een beperkt aantal vragen in verband met een sportfiguur of een aktueel sportthema wordt voorgelegd aan twaalf prominente figuren : gezaghebbende personages die zowel uit de sportkringen komen als helemaal daarbuiten. De eerste aflevering van OPINIE heeft verband met GREG LEMOND. Sport 90 stelde de volgende drie vragen :

1. Wat is, puur sportief bekeken, het geheim van Greg LeMond ?
2. Welke invloed heeft het fenomeen Greg LeMond op de wielersport en haar evolutie ?
3. Heeft LeMond gelijk met zijn beslissing om ADR te verlaten en hoe kan de Belgische wielersport deze leemte opvullen ?

Deze drie vragen werden voorgelegd aan :

1. Wilfried Martens, eerste minister.
2. Jean-Luc Leblanc, organizator van de Tour de France.
3. Marc Sergeant, wielrenner.
4. Paul Van Himst, ex-voetballer en P.R.-man van de wielerploeg Hitachi.
5. José De Cauwer, sportdirekteur van ADR.
6. Marc Renard, bokser.
7. Hector Gallé, voorzitter van de Belgische Wielerbond.
8. Michel Preud'homme, doelman van KV Mechelen, de nationale ploeg.
9. Jean-Luc Vandenbroucke, sportdirekteur van de wielerploeg Lotto.
10. Eddy Merckx, ex-wielrenner en bondscoach.
11. Jacques Rogge, voorzitter van het Belgisch Olympisch Komitée.
12. Hein Verbruggen, voorzitter van de FICP en organizator van de Wereldbeker.

Hun mening over GREG LEMOND leest u deze week in Sport 90. Interessant om hun visie even te toetsen aan uw eigen.

OPINIE

Vanaf woensdag te koop **SPORT 90**

EEN VLAAMSE MEEUW IN WALLONIE

UNE mouette Flamande en Wallonie (*Een Vlaamse meeuw in Wallonië*) is een roman die eigenlijk twee verhalen vertelt. Vrij abrupt stopt het eerste deel en stapt het hoofdpersonage, Antoon Poppe, het tweede verhaal binnen.

Poppe is geboren in het dorpje Oudenburg bij Oostende. Hasquin tekent een achterlijk plattelandsdorp dat gedomineerd wordt door pastoor *Keetlapper*. Die heeft zichzelf een dubbele levenstaak opgelegd: enerzijds waakt hij angstvallig over het geloof en de goede zeden van zijn parochianen, wat hij bij voorkeur doet door de vrouwen in de biechtstoel uit te horen over hun seksleven. En anderzijds treedt Keetlapper op als militant verdediger van de Vlaamse zaak. Er is geen zin van *Albrecht Rodenbach* die hij niet gelezen en herlezen heeft. De Blauwvoeterij is voor Keetlapper een tweede bijbel. De jonge Poppe raakt danig beïnvloed door zijn zieleherder. Keetlapper wordt later, onder franskiljonse druk, wegens zijn militante Vlaamsgezindheid overgeplaatst.

Maar op dat moment heeft Toon Poppe Oudenburg al lang achter zich gelaten. Hij reist naar Wallonië op zoek naar werk. Het beeld van de meeuw waar Poppe zo graag naar teruggrijpt, staat simbool voor een onbereikbaar ideaal. Antoon is immers uit zijn geboortedorp vertrokken zonder de zee of een meeuw aanschouwd te hebben, zo sterk schildert Hasquin de bekrompen onbeweeglijkheid van het Vlaamse platteland in de twintiger jaren.

Toon vindt werk in de mijnen van Neuville bij Charleroi. Snel wordt de jonge Vlaming diets gemaakt hoe hij zich moet gedragen: een mijnbediende raadt hem aan zich ver verwijderd te houden van al wat naar socialisme en vakbond zweemt. Vanzelfsprekend moeten de orders van de bazen stipt uitgevoerd worden, en het arbeidsreglement moet natuurlijk korrekt nageleefd worden. En, o ja, bijna vergeten, in Neuville houdt men van arbeiders die ter kerke gaan en verwacht men van de Vlaamse arbeiders dat ze inspanningen leveren om Frans (*„of Waals, indien U dat verkiest"*) te leren. Poppe komt er al snel achter dat de Walen, volgens Keetlapper ongeciviliseerd, ongelovig en vol misprijzen ten overstaan van de Vlamingen, toch wat meer nuances vertonen. Maar hij maakt ook kennis met diep ingewortelde vooroordelen die veel Walen tegen de Vlamingen koesteren.

Poppe logeert bij *Arthur* en *Hortense*, die hem heel hartelijk in het gezin opnemen. Hortense zelfs in het echtelijke bed, wanneer Arthur een andere shift heeft. Een wijdverspreide gewoonte bij de *logeuses*. In deze bladzijden, waar Poppe langzaam maar zeker, zoals het de goede Vlaming betaamt, zijn weg vindt in de nieuwe wereld, is Hasquin op zijn best. Op bijzonder fijngevoelige wijze tekent hij Poppe's onzekerheden, twijfels en heimwee. In de reakties van mede-kompels, familiekring en kollega's-Vlamingen-in-Wallonië toont de auteur aan dat hij het leven van de ingeweken Vlaamse arbeiders in Wallonië niet alleen kent, maar ook perfekt aanvoelt.

Over de Vlaamse emigratie naar Wallonië verscheen dit jaar een aangrijpend en interessant boek, spijtig genoeg alleen in het Frans. *„Une mouette Flamande en Wallonie"* van *René-Pierre Hasquin* vertelt het levensverhaal van Antoon Poppe, een Vlaming uit Oudenburg (Oostende). Poppe verzeilt tussen de twee wereldoorlogen in de koolmijnen van Neuville bij Charleroi. In het tweede deel van het boek sleept Hasquin de lezer mee in een spionageverhaal dat uiteindelijk slecht afloopt.

De achterflap van het boek maakt veel duidelijk: Hasquin's moeder is afkomstig van Oudenburg, zijn vader van Neuville. In het gezin Hasquin kwamen Vlaamse migranten terecht. De jonge Hasquin maakt dus aan den lijve hun miserie, problemen en eenzaamheid mee, en hun grote dilemma: Waal worden of Vlaming blijven, terugkeren naar Vlaanderen, of taal, kultuur en vaak ook godsdienst opgeven in Wallonië.

Herhaalde keren laat Hasquin de stille kracht en werklust van de Vlamingen loven: *„terwijl de inwoners van Neuville vastgeroest zitten in de mijnen, richten de Vlamingen een bedrijf op of openen een winkel. Hun kinderen vatten hogere studies aan in 't Frans. En de tijd waarin de Vlamingen zo goed ingeburgerd zullen zijn in Wallonië dat ze er de belangrijkste funkties gaan bekleden, is niet ver meer af"*, profeteert Poppe. *„Zolang die Vlamingen op een dag hun Vlaamse oorsprong maar niet zozeer verloochenen dat ze zich Waalser opstellen dan de Walen"*, replikeert de Vlaamse broeder *André*, en hij laat o.m. de naam *Van Cauwenberghe* vallen, de huidige burgemeester van Charleroi, afkomstig van Vlaamse grootouders.

Hasquin begaat gelukkig niet de fout om zijn personages alleen visionaire taal in de mond te leggen. Biezonder pijnlijk komt het voor Toon aan als hij door de ouders van het dorpsmeisje waarop hij verliefd geworden is, afgewezen wordt als huwelijkskandidaat, *„niet omdat je Vlaming bent, maar omdat je, Vlaming zijnde, zonder opleiding, fortuin, noch het vooruitzicht te erven, er nooit in zult slagen om een mooi leven te leiden"*.

Hoe Poppe zijn dilemma tussen terugkeer of integratie oplost (Hasquin laat voor de Vlamingen in Wallonië geen andere mogelijkheid open), komt de lezer niet te weten. Poppe beseft tijdens een bezoek aan Oudenburg, waar hij eindelijk meeuwen ziet, dat hij van zijn geboortedorp vervreemd is. Maar plots breekt de tweede wereldoorlog uit, en Hasquin sleept ons mee in een spionageroman van heldhaft, opoffering en hoofse liefde.

Dit tweede deel van het boek staat los van het eerste. De thematiek van de Vlaamse immigratie in Wallonië verdwijnt volledig naar de achtergrond. Even krijgen we nog een beeld van de Vlaamse kameraden in Neuville: *„Ze zijn perfekt geïntegreerd. Men leest minder en minder Het Laatste Nieuws in de streek, want de Vlamingen zijn nu perfekte frankofonen. Ze zijn overal en in alles. En het zijn de meest fervente supporters van onze voetbalploeg"*, zegt broeder André tegen Toon. Dit boek verdient een Nederlandse vertaling.

(pdj)

— Une mouette Flamande en Wallonie. René-Pierre Hasquin. Editions Scaillet, 201 rue de Marchienne, B-6110 Montigny-le-Tilleul, 1989, 232 blz.

DE VOEDING VAN DE BEJAARDE VLAMING

OM het onderzoek naar de voeding van de bejaarde Vlaming te stofferen werden 190 bejaarden ondervraagd aangaande hun voedingsgewoonten en zelfs voedingskennis. Om die voedingsgewoonten na te gaan werd gebruik gemaakt van de „7 dagen opschrijfmetode". Eigenaardig genoeg kwam men hierbij tot de bevinding dat de voeding van de bejaarde niet zover afwijkt van die van het geheel van de bevolking.

Met name veel te veel vet, teveel eiwitten (vlees), te weinig komplekse koolhydraten, voedingsvezel en te weinig vitaminen en calcium. Belangrijk is echter dat deze groep in totaal heel wat minder voedsel opneemt, zodat de verkeerde voeding de bejaarden tot een risikogroep maakt met dan vooral tekorten aan vitaminen en mineralen.

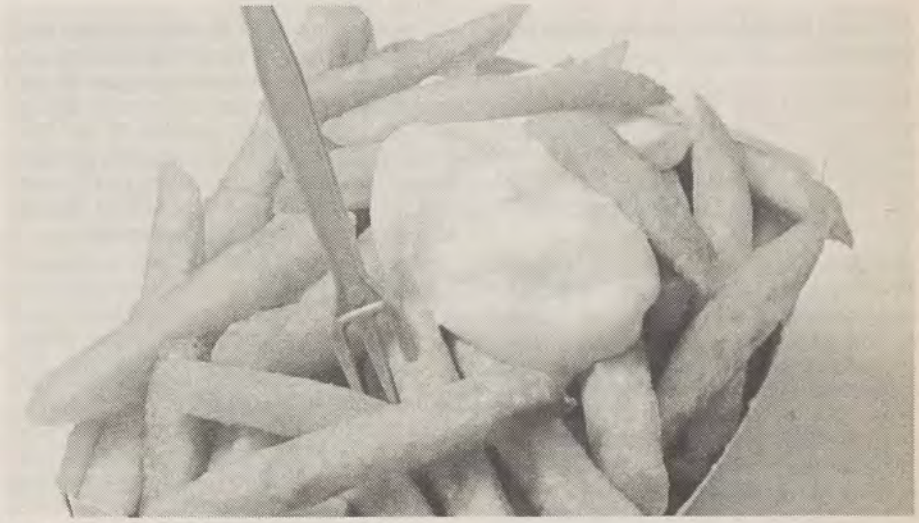

Vlaamse bejaarden eten te vetrijk...

KOEK EN GEBAK...

Een te lage inname van zuivelprodukten, kaas, groenten, fruit, (volkoren) brood en aardappelen leiden uiteraard tot een té lage inname van vitamines van de B-groep. De té hoge vet- en eiwit-inname is vooral toe te schrijven aan een te hoog verbruik van vlees, vis, gevogelte, ei en vleeswaren, maar ook koek en gebak.

Opvallend is wel dat de bejaarde, qua *voedselkennis*, niet onderdoet voor andere leeftijdsgroepen in de Vlaamse bevolking.

Zo gezien, tonen de bevindingen van de auteurs aan dat de gekontakteerde bejaarden een voeding gebruiken die:

— te vetrijk is;

— te weinig polyachariden en vezels bevat;

— te veel eiwittten aanbrengt;

— een tekort vertoont aan vitamines en een gebrekkige aanbreng van calcium.

In voedingsmiddelen omgezet komt dit neer op te veel vlees en aanverwante produkten; te weinig groente, fruit, brood en zelfs aardappelen; een te geringe inname van (magere?) zuivelprodukten.

Bij het verder doornemen van deze studie konden wij ons niet van de indruk ontdoen dat mannen meer vet en zelfs cholesterol „innemen" dan vrouwen. Toch is dit niet zo. Mannen gebruiken in absolute hoeveelheden meer, maar niet in vergelijking met de totale voedselinname.

Deze imposante, niet alledaagse titel, spreekt voor zichzelf. Hoewel dit op het eerste zich een vrij eenvoudige materie lijkt, zitten hierin zoveel aspekten, dat het hier slechts om een deelonderzoek gaat.
Dit werk heeft tot doel een inzicht te verkrijgen in de voeding van de bejaarde Vlaming, om zo de algemene voedingsproblemen aan te geven. Deze kunnen dan als basis dienen voor verder onderzoek en een aangepaste voorlichting.

Mannen eten wel meer, maar hun voeding is dus *niet* slechter dan die van vrouwen.

— mannen gebruiken wél meer alkohol dan vrouwen;

— mannen gebruiken relatief minder vezels;

— de hogere vochtinname van mannen kan ook iets te maken hebben met de hogere totaalvoedselinname;

— mannen nemen ook meer kalk, ijzer en fosfor in dan vrouwen, maar ook hier is dit allicht te wijten aan het iets ruimere voedselpakket.

Voor de bejaarden in instellingen, waarbij alles volledig afzonderlijk berekend werd, vertoonde de voeding dezelfde fouten als bij de zelfstandig wonenden, maar bevat ze nog minder vitamines, de bereidingsverliezen dan nog niet meegerekend!

De warme-maaltijd-bedeling aan bepaalde bejaarden is op zich een goed initiatief; het lang op voorhand bereiden, diepvriezen en dan weer ontdooien is op dit vlak wel een archislechte metode...

TEKENS VAN WELSTAND

Een pikant aspekt: onze noorderburen verbruiken minder vlees, brood en alkohol dan hun zuidelijker wonende Dietse stambroeders en -zusters. Echter meer kaas, eieren, zuivelprodukten, aardappelen, snoep, suiker en zoet broodbeleg, meer smeer en bereidingsvetten, koek en gebak, maar... meer groenten en fruit!

▷

Bekeken vanuit de *alternatieve* hoek (en wij hopen dat de auteurs ons dit niet kwalijk nemen) toch enkele bedenkingen en desiderata:

* Wij zijn de eersten om een ruimer verbruik van groenten en fruit en zelfs aardappelen voor alle lagen van de bevolking mede aan te raden. Toch brengt dit voor de ,,risikogroep'', die de bejaarden dan toch zijn, mee dat de totaalhoeveelheden aan resten van pesticiden in hun voedselpakket hierdoor nog groter wordt...

Uiteraard ligt dit buiten het bestek van deze verhandeling.

* De bejaarden die hier geraadpleegd werden, behoren tot een groep die voor en vooral gedurende de (hopelijk laatste) oorlog zeer sober leefden. Na de oorlog werden wit brood, witte suikers en dies meer als vrijheidssimbolen aanzien...

Vanaf de vijftiger jaren werd het als het ware een echte wedloop om, als een soortement *welstandsuiting*, maar meer en meer vlees en dito bereidingen, wit brood en suiker, konserven, voedingsmiddelen mét residu's van pesticiden én bewaarmiddelen, te gebruiken...

* Indien het zo is dat wij later betalen voor onze jeugdzonden, dan zouden wij het in hoge mate waarderen dat de wetenschap ons nu uiteindelijk wou vertellen welke voedingsmiddelen, specerijen, groenten, fruit en zelfs kruiden een positieve (of negatieve) invloed kunnen hebben op kwalen als hart- en vaatziekten, prostaat en andere ouderdomsaandoeningen.

DREIGENDE AKTUALITEIT

Voor de rest sluiten wij ons bijzonder graag aan bij de ,,mogelijkheden tot verder onderzoek'', door de auteurs verwoordt op blz. 81 van hun wel bijzonder uitstekende verhandeling.

Een van de samenstellers van deze boeiende verhandeling, met name *Ann Belmans,* is de dochter van gewezen VU-volksvertegenwoordiger Jo Belmans. Wij kennen Ann sinds jaren als een intelligente, vriendelijke en sociaal bewogen jonge vrouw.

Wij wensen en hopen dat dit niet haar laatste studie is over een probleem dat in al zijn facetten bijna een dreigende aktualiteit aan het worden is.

Wij raden dit werk heel in het bijzonder aan voor al wie, al dan niet langs de betreffende organisaties om, dagdagelijks met deze problematiek te maken heeft.

Rik Dedapper

— De Voeding van de bejaarde Vlaming. Ann Belmans, Gert Van Den Poel. Possensdries 7 te 2440 Geel, 014/58.85.35.

SCHOOLMAALTIJDEN NIET ZO GEZOND

Naar aanleiding van het nieuwe schooljaar stelde Nelly Maes een parlementaire vraag over de kwalitatieve samenstelling van de warme schoolmaaltijden.

Een team van de RUG voerde immers een onderzoek uit naar de voedingsgewoonten van de schoolkinderen. Daarbij kwam men tot het besluit dat de schoolgaande jeugd té weinig melk en melkprodukten verbruikt, té veel frisdranken drinkt, té veel vlees eet dan eigenlijk gewenst is, té weinig groenten en fruit worden ingeschakeld en dat veel op school etende kinderen hogere gewichtcijfers vertonen.

HANDBOEK

Aangezien het ministerie van Volksgezondheid (Nationaal of Gmeenschaps? Daarover lijken de betrokken ministers zelfs onzeker) de kontroles uitoefent, vroeg Nelly Maes aan gemeenschapsminister Weckx wat dergelijke kontroles konkreet inhouden.

Reeds in '78, zo meldt de minister, werd door het Centrum voor Bevolkings- en Gezinsstudiën een rapport gepubliceerd n.a.v. een onderzoek naar de samenstelling van de schoolmaaltijden. Tien jaar geleden werden reeds dezelfde konklusies vastgesteld als vandaag.

Om de voedingswaarde van die maaltijden kwalitatief te verbeteren, verspreidde de afdeling Diëtiek en Voedingshygiëne van de RUG een handboek met ,,modelmenu's voor schoolmaaltijden''. Niettegenstaande 1.830 schooldirekties dit boek bestelden, blijkt uit een recente RUG-studie dat het voedingspatroon van de schoolgaande jeugd niets gewijzigd is!

Het verbaast Nelly dan ook dat er geen énkele wettelijke kontrole bestaat op de voedingswaarde van de warme schoolmaaltijden.

Zij verzoekt het minister van Volksgezondheid om wettelijke initiatieven te nemen.

Deze week in Knack Magazine

Het abortus-debat

Volgende week wordt in de senaat het wetsvoorstel van Lucienne Herman-Michielsen over abortus besproken. Over dat voorstel, het voor en het tegen, gesprekken met Lucienne Herman-Michielsen en met CVP-voorzitter Herman van Rompuy, deze week in Knack.

Luikse furie

De flamboyante Jean-Maurice Dehousse leidt de PS-dissidentie in Luik tegen het stadsbestuur en Gewestminister Cools. Een gesprek over de situatie in Luik, maar ook over de ruzie in de PS, deze week in Knack.

Rolstoel-wrevel

Christine De Roover zit al negen jaar in een rolstoel. Zij en haar man, Elie Bradt, hebben daarmee leren leven. Maar dat ging en gaat niet altijd even gemakkelijk. Als het moeilijk wordt, schrijft Bradt een kursiefje. Rolstoel-wrevel, deze week in Knack.

Japans drieluik

Japanoloog Karel Willemen over het ware Japan. De mooiste prenten van Utamaro, Hiroshige en Hokusai, bijeen in Charleroi. De diepe invloed van de maanstad Kyoto op het witte werk van Paul Van Hoeydonck. Deze week in Knack.

En meer

• Een gesprek met dominee Beyers-Naudé over de ontwikkelingen in Zuid-Afrika. • Een jaar na het grote sukses van het Vlaams Blok in Antwerpen: wat heeft de stad intussen gedaan? • De reisgidsen van Karl Baedeker: het verhaal van een nieuwsgierige reiziger.

GEHANDIKAPTE JONGEREN LUIDEN NOODKLOK

BIJ de uitbow van woonvoorzieningen voor mensen met een handikap werd in het verleden al te dikwijls de nadruk gelegd op de bouw van instellingen. Met als gevolg dat we nu over een immense, maar onaangepaste infrastruktuur beschikken. Onaangepast omdat er een teveel aan voorzieningen is voor bepaalde kategorieën van gehandikapte mensen en een tekort voor andere.

Het *Overleg Gehandikapte Jongeren* (OGJ), een samenwerkingsverband van 5 Vlaamse organisaties van gehandikapte jongeren, dringt reeds jaren aan op een differentiatie van voorzieningen. Een differentiatie zowel naar type als naar handikap, naar aard van de voorzieningen als naar geografische spreiding. OGJ vertolkt hiermee een standpunt van gehandikapte jongeren naar het beleid toe en naar buitenuit. Over de grenzen van organisaties en zuilen heen spitst OGJ zich toe op woonproblemen, de arbeidssituatie en de bestaanszekerheid van de gehandikapte jongere. Maatschappelijk integratie is hierbij het hoofddoel.

WERKVELD

Mensen uit het *werkveld* startten een aantal initiatieven op die in de lijn liggen van de genoemde nood aan differentiëring. Een eerste reeks initiatieven zijn de projekten van begeleid wonen voor licht mentaal gehandikapten, een tweede soort initiatieven richt zich tot het zelfstandig wonen van ernstig lichamelijk gehandikapten. Het gaat hier om twee duidelijk onderscheiden woonvormen, voor twee verschillende gehandikapte groepen. Er bestaat echter heel wat verwarring tussen het begeleid wonen en het zelfstandig wonen.

Het begeleid wonen is een woonvorm bedoeld voor licht mentaal gehandikapten, waarbij één persoon of enkele mensen samen (maks. 4 tot 5) in een "huis in de rij" wonen. Omdat zij niet echt zelfstandig kunnen leven, worden zij in beperkte mate begeleid vanuit een dienst begeleid wonen. Deze dienst helpt hen bij het beheren van hun budget, het invullen van formulieren, bij relatieproblemen, praktische huishoudkarweitjes, gezondheidsproblemen etc.

In de laatste jaren zijn vrij veel diensten begeleid wonen gestart. Zij werken reeds jaren in moeilijke financiële omstandigheden, en vaak met personeel in nepstatuten. Sinds enkele jaren worden toelagen verstrekt aan een aantal diensten, maar dit zijn zogenaamde eksperimentele toelagen, die slechts een fraktie van de werkelijke werkingskosten bedragen, en die jaarlijks opnieuw moeten toegezegd worden. Geen rechten dus, maar gunsten.

Een aantal goed draaiende diensten dreigen intussen te verzanden. De voorwaarden waarin zij moeten werken, maken het onhoudbaar om de begeleiding te blijven verzekeren.

Onder impuls van de huidige Boemerang-aktie, wordt heel wat bekendheid gegeven aan een aantal vernieuwende initiatieven rond wonen voor gehandikapte mensen. Met de terecht gekozen slogan *„Tot rechten wetten worden"*, wordt aangegeven dat er nog geen wettelijk kader bestaat. Het *Overleg Gehandikapte Jongeren* luidt de noodklok.

Ook de projekten zelfstandig wonen voor lichamelijk gehandikapten kampen momenteel met zware problemen. Zelfstandig wonen is een woonvorm voor ernstig lichamelijk gehandikapte mensen. Vanuit hun huis of appartement kunnen zij een dienst oproepen die 24 uur op 24 paraat is. Deze dienst biedt hulp bij het uitvoeren van gewone dagelijkse handelingen, bvb. aan- en uitkleden, naar het toilet gaan, enz. Hier wordt dus praktische hulp geboden, geen begeleiding.

Vlaanderen telt op dit moment vijf projekten zelfstandig wonen voor ernstig lichamelijk gehandikapte mensen. OGJ vindt dit veel te weinig. De peilers voor zo'n projekt zijn een aantal aangepaste woningen of appartementen, een aangepaste woonomgeving en een ADL-dienst. De ADL-dienst (Aktiviteiten van het Dagelijks Leven) staat in voor het beantwoorden van de oproepen voor praktische hulp. Op dit ogenblik worden vier ADL-diensten eksperimenteel betoelaagd.

Deze eksperimentele betoelaging vormt meteen een van de grote problemen: rechtsonzekerheid voor de nu werkende projekten en voor de lichamelijk gehandikapten die er een beroep op doen. De werkingsformules voor de bestaande projekten zijn bovendien verre van ideaal. De zowat verplichte samenwerking met diensten gezins- en bejaardenhulp is niet de ideale formule.

GEBREK AAN BELEID

Volgens OGJ ontbreekt in Vlaanderen een totale beleidsvisie op de organisatie van woonvoorzieningen voor mensen met een handikap. Het Overleg vraagt tegen deze achtergrond een degelijke reglementering en subsidiëring van het begeleid en zelfstandig wonen.

Een degelijke reglementering voor het begeleid wonen kan volgens OGJ uit volgende elementen bestaan: slechts één dienst voor een bepaalde regio, om een wildgroei te vooromen; de deskundigheid van mensen uit diverse verenigingen, instellingen of diensten moet in een samenwerkingsverband maksimaal aangewend worden; de projekten moeten beperkt blijven tot de begeleiding van licht mentaal gehandikapten die gemiddeld niet meer dan 6 u. per week begeleiding nodig hebben.

Wat het zelfstandig wonen betreft, vraagt OGJ een voldoende ruime spreiding van projekten (minimum twee per provincie). Verder zou de overheid in moeten staan voor de ekstra-kosten die gepaard gaan aan de aanpassing van woningen en woonomgevingen, evenals voor het installeren van de ADL-dienst en het oproepsysteem, en de werkings- en personeelskosten ervan.

(pdj)

"LEEN BIJ DE ASLK, RI E

"Leen bij de ASLK," zei de verkoper toen ik een auto wou kopen. "Je zal zien, hun financieringen zijn uiterst interessant."

"Leen bij de ASLK," zei mijn boekhouder toen ik een eigen zaak wou beginnen. "Zij weten wat het is, zelfstandige te zijn. Vandaar dat hun kredieten op maat zijn gemaakt. Als je begrijpt wat ik bedoel." En, jawel, toen ik dit huis wou kopen (een buitenkans) kreeg ik dezelfde raad van mijn fiscaal expert. "Lenen ? Dat doe je best bij de ASLK. Want aan 'n hypotheeklening van de ASLK doe je 'n uitstekende zaak."

AL JAREN BETER I

I EP DE EXPERT MIJ NA."

Een geluk dat ik dat deed. En ik raad iedereen aan hetzelfde te doen. Zelfs al ben je nog geen klant bij de ASLK. Want je hebt altijd uitzicht op een uiterst voordelige lening. Ik kan het weten. Bij de ASLK nemen ze de tijd om naar je te luisteren. Ze zetten alles goed op een rijtje. Hoe je persoonlijke situatie eruit ziet, wat de samenstelling van je gezin is, van welke fiscale voordelen je zoal kunt genieten en ga zo maar door...

Maar denk nu niet dat ik volledig op krediet leef. Sparen doe ik ook. En op de slimste manier... Raad 'ns waar.

R IN LENEN. **ASLK**

HHD Ogilvy & Mather 8511

Het bureau voor het computertijdperk

In dit tijdperk van voortschrijdende automatisering hoef je niet over bedrading te struikelen! Bij gesofistikeerde apparatuur passen gesofistikeerde bureaus en werktafels. BULO ontwikkelde daarom de ''Elgo''-serie waarin know how, kwaliteit en voortreffelijk design met elkaar verweven zijn.

Technische kenmerken : verzonken en afgesloten kabelgoten met gescheiden kanalen voor alle soorten bedrading (telefonie, sterkstroom, dataverbindingen) vanuit alle richtingen (vloer, plafond, wand) en met voldoende ruimte voor opberging van stopkontakten en dgl. Aanbouw is mogelijk bij middel van schakelbladen in een hoek van 90 of 135 graden.

Afmetingen : hoogte 72 cm en diepte 92,8 cm.
Lengtes : 178,8 cm ; 160,6 cm ; 141,4 cm ; 92,8 cm.
De zijpanelen zijn 60 cm diep.

BULO®

Onze toonzalen te Mechelen (de grootste in de Benelux) zijn open van 8.30 u tot 17.30 u. Ook op zaterdag.
Onze toonzalen te Brussel (Montoyerstraat 10) zijn eveneens open van 8.30 u tot 17.30 u. Vrijdag tot 16 u en op zaterdag gesloten.

Industriezone Noord II
2800 Mechelen

Tel. (015) 21 10 00 (28 l.)
Telex 29355 bulo b
Telefax (015) 20 99 59

HERFSTZONDAG IN BEAUVOORDE

Nu zondag 22 oktober heeft in het kasteeldorp Beauvoorde voor de 24ste keer het jacht- en ruiterfeest plaats ter ere van de heilige Hubertus.

Het begint er om 10u. met een plechtige gregoriaanse mis met veel kaarslicht, wierook en jagersmuziek. En dit betekent dat de kerkdienst opgeluisterd wordt door het jachthoornensemble uit een ander kasteeldorp, Belloeuil in Henegouwen. Wie die morgen omstreeks halftien Beauvoorde nadert, wordt welkom geheten door het zware klokkengelui vanuit de geklasseerde kerktorens van de twee dorpjes; Vinkem en Wulveringem, in 1971 tot Beauvoorde gefusioneerd.

HAAS

De eigenlijke viering heeft plaats in de Wulveringemkerk nabij het kasteel. Vanaf halftien staan de hoornblazers opgesteld bij de hoofdingang. Hun geschal blijft er hangen tussen de 140 linden die hier het kerkhof tot een erepark omtoveren.

Ook gedurende de misviering vullen de jagersklanken de kerkruimte. De slepende melanchonische tonen zwellen aan in driftig ritme en voltooien zich meer dan eens in een harmonisch orgelpunt. Bij de offerande deponeren de jagers traditioneel een kanjer van een haas in de zilveren pateen. Wierook en wijwater zorgen dat de manden brood de zegen van de jachtheilige bekomen tegen razernij en hondsdolheid.

Na de mis, het is 11u., stellen de 130 ruiters en amazones samen met de tientallen koetsen en ,,char-à-bancs'' zich op voor de zegening. Daarna vertrekt de stoet, verdeeld over drie groepen, eerst door de dorpskom, daarna door het Veurne-Ambachtse polderlandschap.

TREINTJE

De aanwezige toeschouwers kunnen vanop de kerkhofberm de plechtigheid volgen. Maar ook het galopperen door het weidse landschap, het springen over de vele hindernissen door de ,,springruiters'' kan van nabij gade geslagen. Een toeristisch minitreintje vertrekt uit het dorp en brengt de kijklustigen in de nabijheid van de vier springzones. Een treinetiket hiervoor moet je vragen bij de mikrowagen aan de kerk.

Rond het hele gebeuren wordt een fotowedstrijd, zowel met zwart-wit als met kleurenfoto's georganiseerd. Het reglement kan ter plaatse gevraagd bij de mikro-wagen. De proklamatie met prijzenuitreiking heeft plaats op zondag 17 december 1989 in 't gasthof Driekoningen.

Op die dag opent het Beauvoords boekenboetiekje weer zijn deuren. Tweedehandsboeken en tijdschriften liggen er bij duizenden. En alsof de toerist nog niet genoeg verwend wordt die dag, neemt een gids je om 14u.30 en om 16u. mee voor een wandeling op verkenning door Beauvoorde. De wandeling loopt over 3 km, duurt een uurtje. Verzameling en start nabij de dorpskom, rechtover het Pannekoekenhuis in de Wulveringemstraat.

Als het weer nu ook nog een beetje meewil...

TAAL ALS WAARDEMETER

Vier talen kunnen de afgevaardigden van deelstaten en autonome gebieden in de Joegoslavische Kamer der Republieken spreken: Serbo-Kroatisch, Sloveens, Makedonisch en Skipetaars. Hongaars is er niet bij en nog een paar talen van kleinere groepen ook niet maar welke vooruitgang tegenover het vooroorlogse unitaire Joegoslavië, zeg maar Groot-Servië!

Toch is ook dit weer meer schijn dan werkelijkheid. Het ware werk gebeurt immers in kommissie-verband, ook in de andere, unitair samengestelde Kamer. En in deze kommissiezalen komt geen stelsel van gelijktijdige vertaling voor. Waarom niet?

Omdat iedereen Serbo-Kroatisch kent, luidt het officiële antwoord. Zo gaat dat. De enen kunnen het omdat het hun taal is; de anderen omdat ze het geleerd hebben. Hebben *moeten* leren. Omdat in de nochtans federale staat die Joegoslavië heet, de lakens uitgedeeld worden door de Serviërs (en, minder, door de Kroaten). Omdat men daar niet terecht komt of geen loopbaan kan maken of zijn brood niet kan verdienen zonder Serbo-Kroatisch. Zoals in België tot voor kort zonder Frans.

Als we al niet wisten wie in Joegoslavië baas is, zou het taalgebruik het ons leren. Niets geeft klaarder het gewicht van een volk aan dan het gebruik van zijn taal. In elk staatsverband schijnt één volk te (willen) overheersen. Onderlinge behandeling op gelijke voet is zeldzaam, om niet te zeggen onbestaande.

En de Vlaamse beweging zou in het Europa na 1992 geen reden van bestaan meer hebben?

(K.J.)

NEDERLANDS IN LJUBLJANA

Deze maand begint drs. Paul van den Heuvel (Katolieke Universiteit Brabant, Tilburg) zijn kolleges Nederlandse taal, letteren en kultuurgeschiedenis aan de Univerza Edvarda Kardelja.

De kolleges worden gegeven in het kader van een twee-jarige leergang, die kan worden aangevuld met een derde jaar.

De Univerza Edvarda Kardelja is gevestigd in Ljubljana, de hoofdstad van de Joegoslavische deelstaat Slovenië. De leergang is mogelijk geworden door financiële medewerking van de Nederlandse Taalunie.

Het is de bedoeling dat de universiteit na verloop van enkele jaren de kolleges Nederlands geheel zelf zal bekostigen.

HERSENBREKER

OPGAVE 13

HORIZONTAAL

3. Een reden om daar te gaan metselen en timmeren (9).
7. Aansporing tot iemand die aarzelt (3).
8. Al is 't niet met haar, men kan wel dansen (5).
9. Helpen (5).
10. Die krijgt nog geen dertien keer per jaar zijn tijdschrift in huis (16).
11. Bekwaamheid van een beest (9).
12. Een heftig natuurverschijnsel gaat daarmee gepaard (5).
14. Geen wonder dat men door gebruik te maken van een deel van een meubel zo moeizaam vooruit komt (10).
16. Pijl en boog zijn z'n voornaamste attributen (4).
18. Het dichtsbijzijnde (5).

VERTIKAAL

1. Hierdoor toont men veel achting voor iemand te hebben (9).
2. Limburgse planken in ontvangst gaan nemen (9).
3. Omdat het middenin donker is, lijkt het slechts op een bepaalde kleur (11).
4. Deze bezigheid in de keuken levert hetzelfde produkt op tafel op (7).
5. Wat van deze groep beweerd wordt, doet ze niet, maar ze is er wel bij betrokken (10).
6. Kan een daad van barmhartigheid zijn, maar tevens een kriminele handeling (8).
7. X + (6).
8. Zo mooi als vlammen maar kunnen zijn (11).
13. Alles draait om die noord-Nederlandse provinciehoofdstad (5).
15. Je bent schamel bedeeld als je er hiervan maar één op je bord krijgt (4).
17. Franse maatschappij zonder naam (2).

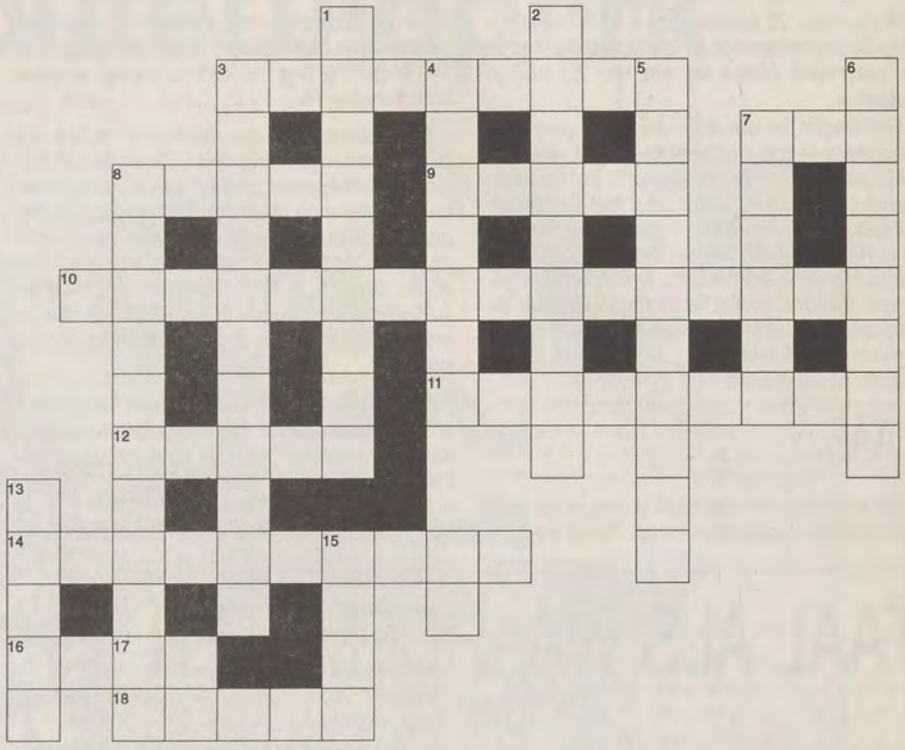

OPLOSSING OPGAVE 12

Horizontaal: 4. gekleurd; 5. belagers; 9. wereldoorlogen; 10. instap; 12. mandril; 13. rolstoel; 15. strijden; 16. schade; 17. Erna; 18. PTT; 19. rijm.

Vertikaal: 1. veelal; 2. slagroom; 3. muurkrant; 5. borstplaatje; 6. Zwijndrecht; 7. Voerstreek; 8. bekladden; 11. putters; 14. etter; 15. stom.

WINNAAR OPGAVE 11

Joris Steylemans, J. Van den Eyndelaan 4, 1860 Meise, is deze keer de gelukkige die in de eerstkomende dagen een boekenpakket zal ontvangen. Veel leesgenot Joris!

SATERDAG

Beurs bijna aan...
... lager Wall street

Werd de kroon ontbloot?
Boudewijn

Regenschermen verboden op Antwerp
En Jansen en Jansen, dan?

Système paraplu

Jacques Delors federalist
Magg ie dat wel?

„Wij zijn een volk van schilders, maar durven zo weinig kleur bekennen."

Gaston Durnez

VLAMINGEN UIT DE VORIGE EEUW

DE twee eerste hoofdstukjes van Vlaamse Profielen handelen over de *Boerenkrijg* en koning *Willem I*, ze dienen enigzins afzonderlijk beschouwd te worden daar ze voor 1830 vallen.

Terecht wijst de schrijver erop dat ook toen reeds verschillende bewegingen ontstonden, deels nationaal-volks (waarbij men de invloed van de romantiek niet mag verwaarlozen) deels ideologisch en gesteund op de nieuwe ideeën of oude tegenstellingen.

KONING WILLEM

De Boerenkrijg van de hand wijzen als een louter plaatselijke opstand is onzin. Het was meer een afwijzen van het Latijns imperialisme door de Germaanse gebieden (cfr. Tirol), een strijd door het volk, vooral het Vlaamse, met als motief de droom van Vlaamse zelfstandigheid.

Wat koning Willem I (1772-1843) aangaat wijst de auteur vooral op de twee belangrijkste punten in de politiek van deze vorst, namelijk de kultuurpolitiek en de onderwijspolitiek.

De kulturele toestand in de Zuidelijke Nederlanden was voor 1815 gewoonweg erbarmlijk. Door de uitstralingskracht en het kultureel prestige van deze gebieden te verhogen wou Willem een waardige tegenhanger schepppen tegenover het Franse anneksatiestreven. Zijn bekommernis was dan ook zowel de eenheid van het volk (Noord en Zuid) als de eenheid van de staat. Dit moest op de eerste plaats gebeuren door een rechtvaardige taalpolitiek. Bij Koninklijk Besluit van 1822 werd het Nederlands de eenheidstaal voor de Nederlandstalige gebieden. In de Franstalige en Duitstalige gebieden waren deze talen slechts toegelaten.

Dat er verzet kwam de van *aristokratische en franskiljonse hogere burgerij* was onvermijdelijk. Willem I begreep echter zeer goed dat het onmogelijk was aan kultuurverheffing te doen indien er geen degelijk onderwijs voorhanden was. Daartoe werd de Noordnederlandse schoolwet van 1806 ingevoerd: het lager onderwijs werd kosteloos, onzijdig en gegeven door gediplomeerde onderwijzers. Het middelbaar onderwijs kende een stevige uitbreiding met de oprichting van verschillende atenea, o.m. te Antwerpen. Wat het hoger onderwijs aangaat kwamen er drie rijkshogescholen, namelijk *Leuven, Gent* en *Luik*. Deze taal- en kultuurpolitiek van de vorst strandde op de kleine maar invloedrijke kaste van halve of hele intellektuelen, van adel en klerus (natuurlijk franskiljons).

Alhoewel de eigenlijke Vlaamse beweging met vallen en opstaan pas op gang is gekomen na de eerste wereldoorlog, mag men toch niet uit het oog verliezen dat ook in de XIXe eeuw de ellende van het Vlaamse volk en het aangedane onrecht scherp werden aangevoeld. Dat dit vooral het geval was bij een aantal intellektuelen valt hoogst waarschijnlijk te zoeken in de armoede en ellende van het volk. Niemand kan verlangen dat mensen die een dagelijks gevecht moeten leveren om (tenminste) niet van honger om te komen, zich gaan inspannen om een ideaal uit te dragen.
Jos Vinks heeft dit ook zeer nauwkeurig gezien in zijn verzameling *Vlaamse Profielen* en zich dus blijkbaar noodgedwongen moeten beperken tot figuren uit de burgerij (dit zonder enige onaangename bijbetekenis). De portretten die Vinks borstelt verschenen jaren terug in ons weekblad en werden nu gebundeld in een handzame brochure.

In de volgende hoofdstukken bespreekt de schrijver een aantal meer of minder gekende XIXe eeuwse Vlaamse figuren. De namen van de kunstenaars onder hen zijn wel algemeen bekend maar hierbij wordt vaak vergeten dat zij geen *dromers* waren, maar wel lieden die zich terdege bewust waren van de Vlaamse problematiek. Ook hier vult Jos Vinks een ,,leemte'' aan.

SOCIALE STRIJD

Wie kent er nog *Lucien Leopold Jottrand* (1804-1877)? Een laan in St.-Joost ten-Noode is al wat er voor deze *Waalse* flamingant afkon. Na de lagere school werd deze notaris-zoon naar Vilvoorde gestuurd voor Grieks-Latijnse studies, maar ook om Nederlands te leren. Wanneer hij zijn rechtstudies te Luik beëindigd heeft, geraakte Jottrand verbonden aan de balie van Brussel waar hij in het Nederlands pleit.

In 1830 steunde hij de opstand tegen Willem I en werd lid van het nationaal kongres. Hij drukte er artikel 23 van de grondwet door: de vrijheid van taal! Vrijheidsdrang zou trouwens zijn gehele leven beheersen en bracht hem tegen de heersende kapitalistische tendenzen in aanraking met radikale stromingen en groeperingen (o.m. met Karl Marx persoonlijk). Zoals andere baanbrekende figuren uit de sociale ontvoogdingsstrijd behoorde Jottrand ook tot de Vlaamse beweging. Van *Belgisch* nationalist werd hij sociaal hervormer, flamingant en een sterk voorstander van het algemeen stemrecht.

Een ander zowel sociaal als Vlaams voorloper was *Emile Moyson* (1838-1868). Bij hem was er een werkelijke drang aanwezig om een sintheze te vinden tussen de nationale en sociale problematiek. Gevoelig, vervuld van een sterk rechtvaardigheidsgevoel en mensenliefde, zag hij de twee elementen *nationaaal* (Vlaanderen) en *sociaal* (het verpauperde volk) totaal verbonden.

Een ongelukkige jeugd en de voortdurende spanningen thuis deden de jonge Moyson Gent verlaten en naar Brussel trekken. De maatschappijen voor onderlinge bijstand die vooral in Gent ontstonden vanaf 1857-1858 waren voor E. Moyson niet doeltreffende genoeg en hij wou er dan ook werkelijke strijdorganisatie zien uitgroeien. Tegelijkertijd was er het opkomend flamingantisme. De jonge man ontpopte zich als een strijdvaardig redenaar, dichter en medewerker aan Vlaamsgezinde bladen en tijdschriften. Ook in Brussel bleven de sociale en Vlaamse beweging duidelijk samengaan, waarbij hij ook aktief in het kulturele leven stond. Reeds zwaar ziek trok hij zich

▷

terug te *Haut-Pré*, bij Luik, waar hij op 1 december 1868 overleed.

E. Moyson's idee was een samengaan van vrijzinnigen en gelovigen in een Vlaams-nationale demokratische beweging. Utopisch voor zijn tijd werd deze droom later verwezenlijkbaar.

DE LEEUW

De Leeuw van Vlaanderen en zijn geestelijke vader *Hendrik Conscience* (1812-1883) zullen wel voor altijd verweven blijven met de idee van de Vlaamse vrijheidsstrijd. Het werk vormde niet alleen de bron voor de doelstellingen van de Vlaamse beweging, maar gaf ook uitdrukking aan de terminologie en de simboliek.

We moeten het werk van Hendrik Conscience, samen met de uitgave van *Jan Frans Willems*' Reinaert dan ook zien als de heropleving van de Zuidnederlandse letterkunde. De Romantiek bracht in heel Europa nationale stromingen op gang. De verdrukking en achteruitstelling van het Vlaams, was bij ons dan ook slechts een aanleiding. Immers in gans Europa was het nationaliteitsbesef de stuwkracht voor letterkundigen, filologen, schilders en musici. Van pro-Belgisch en anti-Noord-Nederlands evolueerde Hendrik Conscience naar een Heel-Nederlandse opvatting.

Met De Leew van Vlaanderen gooide Conscience de poort open voor een eigen flamingantische stijl die vooral de jongeren sterk aansprak. Dit bracht echter wel mee dat er een onrechtmatige dualiteit tussen Noord- en Zuid-Nederland onstond, die de Vlaamse beweging deed verzuilen tot een taalstrijd. Het zou dan ook tot Albrecht Rodenbach (1856-1880) duren eer er terug een ruimere kijk kwam.

En zo komt Jos Vinks dan bij het Belgisch ,,gerecht''. Drieënveertig jaar (1830-1873) had de unitaire Belgische staat nodig om te ontdekken dat de meerderheid van de bevolking geen recht kon krijgen, daar ze de taal door deze ,,achtbare'' instelling gebruikt, niet meester was. Twee faktoren lagen aan de basis van de eerste taalwetgeving, namelijk het sukses van de Antwerpse Meetingpartij en een reeks rechterlijke schandalen.

Na het beëindigen van zijn studies vestigde *Edward Cooremans* (1855-1910) zich als advokaat te Antwerpen. Zijn besluit in het Nederlands te pleiten leverde hem nu al niet bepaald veel vriendschap op in de rechterlijke kringen. Wanneer hij dan in 1868 volksvertegenwoordiger werd, sprak hij bovendien als eerste Nederlands in het parlement, buiten de gewone eedaflegging. Zijn belezenheid en algemene kennis maakten er van hem een niet te onderschatten tegenstander.

Op 13 april 1872 diende Edward Coremans samen met 17 andere parlementsleden een eerste wetsvoorstel tot behandeling. Toch duurde het nog tot 5 augustus eer de wet (met uiteraard de nodige verminkingen) aangenomend werd. Andere wetten zouden volgen.

VAN DUINKERKEN TOT DANTZIG

Een figuur apart was zeker wel *Constant Jacob Hansen* (1833-1910) met zijn Aldietse beweging en vader van de eenheidsspelling, die de Nederlanden alleen maar ten goede kon

Koning Williem (en Cockerill), zijn taal- en kultuurpolitiek strandde op een kleine maar invloedrijke franskiljonse kaste...

komen. Voor Hansen was het Diets de taal van *Duinkerken tot Dantzig*. Beroepshalve kende Hansen een zeer verscheiden karrière, tot hij tenslotte in 1873 hoofdbibliotekaris werd van de Antwerpse volksbiblioteek en *grote* biblioteek. Hij drong aan op de oprichting van volksbiblioteken in alle gemeenten als bevordering van de volksopvoeding. Stammend uit een zeemansfamilie, toonde hij een levende belangstelling voor de oprichting van een handelsvloot, het gebruik van het Nederlands in de zeevaart en al wat ermee samenhing. Ook het sociale lot van de zeelieden trok Hansen zeer aan. Als stichter en leider van de Aldietse beweging was hij ook literair bedrijvig, reisde veel, hield voordrachten, enz. De Aldietse beweging was meer dan een taalekspériment, de beweging wou de klemtoon leggen op de verwantschap tussen de Nederlandse en Nederduitse gemeenschap, deze laatste naast het Hoogduits immers vaak verwaarloosd.

Wie het in Vlaanderen over muziek heeft denkt natuurlijk aan *Peter Benoit* (1834-1901). Terecht noemt de auteur hem de vernieuwer van de Vlaamse muziek en de man die het Vlaamse muziekwezen op Europees peil bracht. Na zijn muziekstudies te Brussel, behaalde Peter Benoit in 1857 de Prijs van Rome voor muziek. Een lange studiereis in Duitsland bracht hem in kontakt met het nationalisme in de muziek. Alhoewel aanvankelijk sceptisch, zal hij hierdoor juist later in zijn muziek beïnvloed worden. Na nog een kort verblijf in Parijs keerde hij terug naar Vlaanderen. Aanvankelijk schreef hij heel wat religieuze muziek, maar zijn vriendschap met Emmanuel Hiel en Hendrik Conscience gaven de oriëntatie van zijn werk. In 1867 werd Benoit direkteur van de pas gestichte muziekschool te Antwerpen. Onder zijn geestdriftige leiding werd deze tot *Vlaams Konservatorium* omgedoopt.

ANTI-VLAAMS GERECHT

In het laatste Profiel behandelt Jos Vinks de *Zaak Jacob Karsman* (1818-1886), één van de zovele gerechterlijke ,,dwalingen'' uit de XIXe eeuw. Wat ogenschijnlijk een vrij onbenullige aangelegenheid leek werd in beroep schandalig bestraft in verhouding tot het vergrijp. Niet de begane fout telde, maar de *flamingant* Karsman moest boeten. De verdiende ongunstige reputatie van het gerecht kwam weer eens in het daglicht te staan. Ditmaal raakte ook de grote massa in beweging, zodat het aan protestakties niet ontbrak. Dat dergelijke zaken bijgedragen hebben tot de eerste taalwetgeving hoeft dan ook geen betoog.

Het boek *Vlaamse profielen* beoordelen is niet zo eenvoudig daar het gaat om een verzameling los van elkaar staande opstellen. De grote verdienste van de auteur ligt erin dat hij minder gekende of zo goed als vergeten figuren in het daglicht plaatst.

Uit de begeleidende nota bij de bibliografie blijkt niet erg duidelijk of Jos Vinks alle geraadpleegde publikaties en dokumenten vermeldt. Hoe het ook zij, de bibliografie is ver van volledig. Dit euvel wordt wel enigszins verholpen door de lange lijst van voetnoten.

Vlot geschreven, blijft *Vlaamse Profielen* zeker een zeer goed ,,tussen-innetje'' voor wie geen tijd heeft om zich uitvoerig aan het lezen te zetten.

Mija Proost

— Vlaamse Profielen. Jos Vinks. Uitg. Were Di — Ekeren, 1989. 200 fr.

RAZENDE PASSIE TUSSEN SCHIJN EN WERKELIJKHEID

DE tematische achtergronden van Shakespeaeres *A Midsummer Night's Dream* (1595) zijn erg kompleks voor de hedendaagse toeschouwer vrij ontoegankelijk. Toch blijft het stuk charmeren.

De toverachtige taferelen in Shakespeares stukken wortelen niet in volkse overleveringen en verhalen; van oorsprong zijn ze literair en religieus, en ze worden gevoed door de Arthuriaanse legendecycli en de witte magie van de kristelijke Kabala — een belangrijke, tot voor kort al te zeer onderschatte komponente van de Renaissancistische wereldbeschouwing. De Shakespeariaanse feeërieën houden tevens verband met de kultus van Elizabeht I als *Virgin Queen*. Deze triomfen van de kuisheid — ook als (bestuurlijke) onkreukbaarheid — vormen een verheerlijking van het Elizabethiaanse imperiale tema, dat een epische uitdrukking kreeg in Edmund Spensers *The Facrie Queene* (1590-1596). Ze vertonen strukturele en inhoudelijke gelijkenissen met de zogenaamde *masques*, allegorische stukken met ballet, die op het einde van de XVIde en in de XVIIde eeuw in Engeland erg in zwang waren. In *Midzomernachtsdroom* — dat ook heel wat konkrete verwijzingen, toespelingen en knipoogjes bevat — kulmineren deze elementen tot een raadselachtig geheel.

WONDERLIJK VREEMD

Regisseur *Pip Broughton* (°1957) koos voor een eerder psichanalistische, op het adolescente afgestemde lezing, echter zonder al te zeer afbreuk te doen aan de historische en mitologische dimensie: haar Midzomernachtsdroom is zowat een nachtelijke *Sacre du Printemps*. De magische natuurkrachten die volgens het volksgeloof bij de zomerwende werkzaam worden, verhevigen de passionele en erotische verlangens tot een troebele, allesdoordringende sfeer. De waanzin van de nacht dreigt de realiteit van de dag tot onstporing te brengen. Het *polymorfe* verlangen dat ongebreideld tijdens de kortste nacht van het jaar in de verbeelding woedt, komt echter bij dag tot bedaren. Het realiteitsprincipe wordt in al zijn (dringende) rechten hersteld. *„Wek deze dromers!"* roept Theseus uit, hertog van Athene en belichaming van de macht en haar censuur. *„Kijk voortaan uit je eigen stomme ogen!"* zegt Puck, de spottende duivel die de instinkten loswoelt en de machinerie van de wereld in beweging of naar zijn hand zet. De herinnering aan de zwoele en, in de letterlijke betekenis van het woord, „panische" nacht van de verbeelding wordt verdrongen. De twee getempeerde en beproefde paartjes huwen, gekleed in maagdelijk wit. De droom, de nacht heeft raad gebracht. Tot slot voeren Atheense arbeiders een tragedie op, die in feite het verval der mythen illustreert. Dit stuk in het stuk is zowat de groteske tegenvoeter van het hoofse, ridderlijk ideaal — een uitgeholde vorm die tevens een volkse kritiek inhoudt.

De première van Midzomernachtsdroom, in een regie van Pip Broughton en een scenografie van Simon Vincenzi, had op 7 oktober onder grote belangstelling plaats in de Antwerpse stadsschouwburg. De beide Britten, die reeds eerder samenwerkten, hebben voor een boeiend, zij het bij wijlen wat onthutsend spektakel gezorgd.

Een karnavaleske dans besluit het blijspel, dat ook een tragedie is of, met de woorden van Shakespeare zelf, *„wonderlijk vreemd"* en *„overtuigend werkelijk een heen en weer geslinger tussen droom en realiteit, tussen „gloeiend ijs" en „hete sneeuw"."*

EKSPLORATIE

De drie parallelle werelden die elkaar bij wijlen doordringen en doorkruisen — de normatieve maatschappij, het nachtelijke dromenland en het stuk in het stuk — worden herkenbaar in beeld gebracht. Elk van de drie werelden werd door Simon Vincenzi bedacht met een eigen gamma kostuums. Dekor, kostuums én scenografie — Vincenzi tekende voor de drie — vormen een koherent estetisch geheel,

De Virgin Queen, triomf aan de kuisheid...

ondanks enige overigens best aanvaardbare willekeur.

Pip Broughton zorgde voor een spektakulaire, vinnige regie met heel wat geloop, waarbij soms nadrukkelijke gestuele hoogstandjes niet geschuwd worden. De koreografische inslag van haar aanpak onderstreept doeltreffend de feeërieke sfeer. Tegenover de statische, stoere en wat hoekige wereld van Theseus' hof staat de beweeglijke en ambiguë sfeer van het Elferenrijk. Insinuerende bewe- ▷

gingen en sensuele omhelzingen, tot in de gevechtsscènes toe, dragen bij tot deze ambiguïteit die in het teken staat van de seksuele ontwaking. Was het niet Pip Broughton zelf die verklaarde dat Midzomernachtsdroom *„een exploratie van begeerte en passie"* is, zowel in de realiteit als in de verbeelding? En het gaat hier duidelijk om een prille erotiek die zich verzet tegen de dorre wereld der volwassenen — in afwachting dat alles uiteindelijk terechtkomt zoals het hoort. Het is overigens duidelijk dat uitgerekend de jongere akteurs de beste prestaties leveren.

Aimé de Lignière, verantwoordelijk voor de beweging, leverde een opmerkelijke prestatie, waarbij de Elfen van Oberon — die vaak als het ware een levend dekor vormen — voorbeeldig geënsceneerd werden.

SAMENHANGEND

De akteursprestaties zijn vrij egaal en dragen bij tot een homogeen geheel, wat de hiernavolgende bemerkingen enigszins relativeert. De matte Theseus (Martin van Zundert) — het schijnt dat hij met ijzeren hand regeert... — wordt in de verdrukking gespeeld door een nu echt verpletterend autoritaire Egaeus (Frank Aendenboom). De aanwezigheid van Hippolyta, koningin der Amazone (Denise Zimmerman) wordt nauwelijks opgemerkt. Majordomus Philostrates (Peter Strynckx) krijgt de kans zich met weidse gebaren uit te leven, kennelijk trots op zijn inderdaad mooi kostuum (en of hij dat overtuigend en graag doet...). Bij de verliefde paartjes zijn de rivalen Helena (Hilde Heynen) en Hermia (Katelijne Verbeke) aan elkaar gewaagd. Demetrius (Alexander van Bergen) is een brave, wat schooljongensachtige minnaar die écht zijn best doet, terwijl Lysander zich mag vermeien in akrobatisch toeren en horizontale prestaties (en Bert Cosemans munt daar steeds in uit). Spoel, de toneelliefhebbende wever, wordt overtuigend op de planken gebracht door Walter Rits. Alleen Titania, koningin der Elfen (Marilou Mermans) ontgoochelt ronduit.

Shakespeare, exploratie naar begeerte en passie...

Dolf Verspoor bezorgde een zo te horen prettige vertaling, ook wanneer het rijmwoord geforceerd neerzinkt. Het publiek lacht dan luidop. Met Shakespeare, neem ik aan. Ook in de brontekst staan die trippelende verseinden te lezen. Het kan verkeren.

Henri-Floris Jespers

— KNS-Stadsschouwburg, Theaterplein, Antwerpen. Tot eind oktober. Plaatsbesrpeking: 03/231.07.50, elke dag van 11 tot 16 uur, behalve maandag (zondag tot 14u.).

TRALALA IS EEN TROELA

De Amerikaanse uitgever Girodias van Olympia Press, had als basis Parijs gekozen, daar gaf hij de eerste drukken uit van **Lolita** van Nabokov, de boeken van Henry Miller, enkele beroemdheden onder pseudoniem — w.o. William Burroughs. Het werden al vlug *collectors items*, deze groene boekjes. De zaken draaiden als gek, want niemand in het Engels taalgebied had zich totnogtoe zover gewaagd op het erotische pad. Maar plots was daar *Grove Press* in Amerika die gewoon het lef had, van tot dan als verboden geldende boeken, op de Amerikaanse markt te brengen.

Een verschijnsel dat in de zestiger jaren zowat overal de kop opstak. Men eiste de vrijheid om te mogen lezen wat men wilde, geen censuur werd nog aanvaard. Het is in dat klimaat dat **Last exit to Brooklyn** van *Hubert Selby Jr* verscheen — een knal die Amerika uit de duistere middeleeuwen in de moderne tijd katapulteerde. Hetgeen nu een film werd, was 25 jaar geleden het onderwerp van de grootste kontroverse. De wet versus de vrijheid van denken, schrijven, lezen, Anthony Burgess, Bertrand Russell, Samuel Beckett, allen namen ze het op voor de auteur, die het mikpunt werd van de wetgevers. Het zijn de makers van **Christiane F, The neverending story** en **De naam van de roos** (de drie Europese topfilms aller tijden) die het hebben aangedurfd, dit toch moeilijke boek te verfilmen.

Het boek en de film hebben het over de waterkant, de kaaien, van het New- Yorkse Brooklyn, dat samen met Queens, Staten Island en de Bronx het eiland Manhattan vormt. Hier wonen de meesten van de zeven miljoen New Yorkers. Brooklyn aan de ene kant van de East River, ligt op vier minuten ondergrondse rijden van Wall Street, het financiële hart van Amerika. De Brooklyn Bridge verbindt het met het vasteland. Het is de plaats waar de helft van de New-Yorkse moorden worden bedreven. In de vorige eeuw waren het vooral Duitsers, Ieren, Skandinaviërs, Italianen, Joden en Polen die er hun nieuwe heimat vonden en ook nu nog komen vele immigranten de 2,5 miljoen inwoners aanvullen. In dit kolkende dekor worden we teruggebracht naar het jaar 1952. Opgetutte travesties en hoeren waarvoor een doorgewinterde hoerenloper nauwelijks nog geld wil geven, dak- en werklozen, zuipschuiten en spuiters, ze zijn allemaal op zoek naar hun kick.

WALGING

Centrale figuur is Harry Black (*Stephen Lang*), een gewone arbeider, die echter doordat hij toegang heeft tot de vakbondsfondsen, aldra vervalt tot diefstal. Hij is gelukkig (?) getrouwd en vader, maar het geld gebruikt hij om zijn pas ontdekte homofiele lusten te kunnen bekostigen. Op een dag zal hij zelfs vervallen tot pedofiele handelingen. Naast hem figureert Tralala (*Jennifer Jason Leigh*), de lokvogel van een jeugdige bende, die onder het mom van hoerderij, de mannen berooft.

Dit is geen prettige film en de scène aan het einde, waarin Tralala zichzelf aanbiedt en wordt misbruikt door tientallen mannen, in de hoop te sterven na het verliezen van de liefde, is alleen een bekroning van de walging die men voelt voor deze paria's.

Willem Sneer

KUNST IN HET STATION

In de vette jaren, toen men nog niet op een plakje marmer moest kijken, werd met de bouw van het ,,Communicatiecentrum Brussel Noord'' aangevat. Dit kommunikatiecentrum fungeert als toegangspoort-inkomhal-wachtzaal-winkelcentrum- en weet-ik-veel voor het Brusselse Noordstation, de tram en de metro. Dagelijks komen in dit internationaal station niet minder dan 110.000 bezoekers over de vloer en de roltrappen. Het is dan ook niet al te verwonderlijk dat een aantal pientere personen hun oog lieten vallen op de leegstaande, ongebruikte ruimtes die dit kommunikatiecentrum rijk is...

Het kommunikatiecentrum in z'n geheel is eigendom van het ministerie van Verkeer maar wordt verhuurd aan verschillende maatschappijen, verenigingen en firma's, zoals de Regie van de Luchtwegen, de Posterijen, de MIVB (het interkommunaal vervoer van Brussel) enz...

Dat er in het kompleks een kunstgalerij zou komen was voorzien. De ruimte werd echter sporadisch verhuurd voor gelegenheidstentoonstellingen. Dit bleef bij postzegel- en hobbytentoonstellingen. Het was wachten op een groep kunstliefhebbers, in de echte zin van het woord, voordat de galerij haar rol naar behoren kon vervullen.

Gery Van Exem, die momenteel artistiek direkteur van de Euro-Artgallery is, was één van de mensen die werden aangezocht om de galerij leven in te blazen. Kontakten werden gelegd, en via MIVB werd een akkoord bereikt om de ruimte te eksploiteren. Een neutrale vzw (Kultuur en Gemeenschap) die op pluralistische basis het beheer van de galerij op zich zou nemen werd opgericht.

Gedurende 6 maanden is de Euro-Artgallery voor het publiek toegankelijk. Van buiten witte carraramarmer, van binnen een prachtige ruimte van 650 vierkante meter met alle akkomodatie voor de ekspositie van beeldhouwwerken en schilderijen.

In de Euro-Artgallery wordt eigentijdse kunst geëksposeerd, in grote verscheidenheid wat stijlen en technieken betreft. De tentoonstellingen wisselen maandelijks.

Er wordt de jongste jaren meer dan ooit in kunst belegd, overzichtstentoonstellingen in musea trekken grote aantallen bezoekers, op de kunstveilingen vliegen de prijzen de pan uit... de kassa's rinkelen. De Euro-Artgallery wil echter eigentijdse kunst bieden die bovendien betaalbaar is. De mogelijkheid om met de kunstenaar zelf een babbeltje te maken wordt de bezoeker geboden iedere keer wanneer hij de opening van een ekspositie bijwoont.

De Euro-Artgallery wil de hedendaagse kunst dichter bij de mens brengen. Door de ligging biedt ze het grote publiek daartoe de mogelijkheid bij uitstek. Maar de organisatoren gaan ook nog andere wegen op. Er bestaan uitwisselingen met andere galerijen in het buitenland zodanig dat de Vlaamse kunstenaars die in Brussel tentoonstellen ook de gelegenheid krijgen in een kunstcirkuit te geraken en hun werken op vele andere plaatsen tentoon te stellen.

De Nederlandse Cobra-kunstenaar Corneille was als één der eersten te gast in de EURO-ARTGALLERY. Hier een fragment uit een van z'n vroegere werken.

GROOT NEDERLANDS

De uitbaters van de galerij mogen nu, na enkele maanden werking, tevreden zijn met de ruime belangstelling die de galerij van de bezoekers geniet. Heel wat gebruikers van het openbaar vervoer hebben in de voorbije maanden een bezoek aan de tentoonstellingen gebracht. Een goed teken is zeker het feit dat de galerij een uitgesproken Vlaamse of toch Nederlandstalige politiek voert. Uiteraard is iedereen welkom in de galerij, maar het aksent ligt vooral op Vlaamse én Nederlandse kunstenaars. Toch zullen ieder jaar, gedurende verschillende periodes ook een aantal buitenlandse kunstenaars de mogelijkheid krijgen hun werken in de Euro-Artgallery tentoon te stellen.

Artistiek direkteur Gery Van Exem legt bijzonder de nadruk op de eksposities die in de geest van de Grootnederlandse gedachte werden en worden gehouden. Volgens hem kunnen de Vlamingen niet genoeg samenwerken met hun noorderburen. Zeker met het oog op de Europese eenmaking is het voor een klein volk als het onze onontbeerlijk zijn positie als kultuurgemeenschap veilig te stellen. Bundeling van de krachten is hier dus van levensbelang.

Enige tijd geleden liep in de Euro-Artgallery een tentoonstelling van de Nederlandse Cobra-kunstenaar Corneille. Samenwerking door middel van uitwisselingen en ruiltentoonstellingen staan voor de komende maanden op stapel, o.a. met de Nederlandse steden Gouda en Rotterdam.

KUNST EN KULTUUR

Momenteel loopt in de galerij (en dit nog tot 24 oktober) een tentoonstelling van kunstschilder Eddie Timmermans en beeldhouwer Paul Boom. Een volgende ekspositie zal werk laten zien van personeelsleden van MIVB, gevolgd door een gasttentoonstelling van de Kunststichting van de stad Gouda (Nederland).

In december organiseert de vzw Kunst en Gemeenschap de 2de Internationale Kunsttentoonstelling ,,Kunstbeeld '89'' in de Euro-Artgallery. In januari '90 is het de beurt aan kunstenares Frieda Van Dun om haar werken te eksposeren.

De vzw Kunst en Gemeenschap geeft ook een maandblad uit: ,,Kunst en Kultuur''. Naast uigebreide informatie over wat reilt en zeilt in en om de Euro-Artgallery geeft Kunst en Kultuur beschouwingen over de meest uiteenlopende aktiviteiten op het vlak van de beeldende kunsten. Elke maand kunt u de KK-krant ontvangen door overschrijving van 300 fr. op rek. nr. 681-0067018-46. Lezers van WIJ kunnen echter abonnee worden aan een gunsttarief. Gelieve U dan wel verder te informeren via onderstaand telefoonnummer.

(ts)

— De Euro-Artgallery is elke dag open in de namiddag van 14 tot 17 uur en de vrijdag van 11 tot 19 uur, en na afspraak op het telefoonnummer 02/ 217.28.90. Op dat roepnummer kunnen kunstenaars ook een afspraak maken om tentoon te stellen. De galerij is zaterdag en zondag gesloten.

KELLY, DE EERSTE LAUREAAT

SEAN KELLY ventileerde over zijn sukses een oordeel waarover mag worden nagedacht. Natuurlijk was hij opgetogen met de eindoverwinning. Als eerste laureaat van de nieuwe kompetitie zal er in de geschiedenisboeken zeker een hoofdstuk aan hem worden gewijd. Maar Sean plaatste desondanks vraagtekens achter de nieuwe kompetitieformule. Hij stelde dat hij zonder wereldbeker zeker méér koersen, méér klassiekers zelfs, zou hebben gewonnen. Hij reed dit jaar te vaak *defensief*.

CIJFEREN

Denkend aan de klassering hield hij méér zijn onmiddellijke konkurrenten dan de eigenlijke koersontwikkeling in het oog. De één-dagswedstrijden, aldus Kelly, werden in feite gebundeld tot een rittenwedstrijd en dat kon toch onmogelijk de bedoeling zijn. Er werd met andere woorden in koersen die per definitie een eksplosief karakter hadden moeten hebben méér gecijferd dan geduwd.

Kelly heeft gezworen dat hij volgend seizoen anders zal koersen. In de wintermaanden zal hij op zijn groene eiland rusten, jagen en... zijn spurtsnelheid opnieuw aanscherpen. Hij wil opnieuw de geduchte finisher worden van weleer. Nog één jaar zal hij voluit gaan. Valt het echt mee dan spijkert hij er vermoedelijk nog een seizoen bovenop maar daarna trekt de Ier er definitief een streep onder. Kelly gelooft een paar seizoenen ,,half verloren'' te hebben omdat hij er verkeerdelijk van overtuigd was de Ronde van Frankrijk te kunnen winnen en zijn inspanningen daarop ook afstemde.

Hij tilt dan ook aan het feit dat hij nooit wereldkampioen werd. Inzonder Chambery ligt hem zwaar op de maag. Vandaar ook zijn besluit opnieuw zijn eindspurt bij te stellen.

Kelly eindoverwinnaar dus maar waar moet het met de wereldbeker verder naar toe? Hein Verbruggen van de FICP zal natuurlijk — en terecht — op een aantal positieve ontwikkelingen wijzen. De wielerkalender is nog wel niet evenwichtig opgebouwd maar de wereldbeker probeert er tenminste enige lijn in te leggen.

Edwig Van Hooydonck slaagde er niet in de eerste plaats die hij na het voorjaar bezette te behouden. De beloftevolle Vlaming werd in de Wereldbeker uiteindelijk zesde.
(foto Photonews)

Het naseizoen — de maanden september en oktober — moet echter absoluut worden opgewaardeerd. Verder varen de toprenners financieel wel bij de huidige gang van zaken. Nooit lagen de kontrakten hoger en niemand hoeft nog naar Italië om het grote geld te kunnen binnenhalen.

De Zwitser Rominger won vorige zaterdag de Ronde van Lombardije. Luc Roosen eindigde verdienstelijk derde. Daarmee viel het doek over de eerste wereldbekerkompetitie. Laureaat werd Sean Kelly, de Ier uit Vilvoorde.

MONUMENTEN

Knelpunt is dat de nieuwe wereldbekerkoersen voorlopig nog een bescheiden bestaan leiden. Er zal tijd voor nodig zijn om het aartskonservatieve wielermilieu van nieuwe inzichten te doordringen. De oude topklassiekers, de zogeheten monumenten, dulden eigenlijk niets of niemand naast zich. Dat is een kwalijke zaak op een ogenblik dat in alle sportdisciplines duidelijk ,,nieuwe tijden'' aanbreken. Het probleem ligt dubbel moeilijk omdat de organisatoren tegelijk rechter en partij zijn. Voor *Het Nieuwsblad* is de Ronde van Vlaanderen het eigenlijke wereldkampioenschap. Voor *L'Equipe* draait alles rond de Franse klassiekers en in Italië is het met de *Gazetto delo Sport* niet anders gesteld. Zij die de geesten zouden moeten doen bewegen denken daar het minste belang bij te hebben. Zij kunnen de evolutie wel afremmen maar nooit tegenhouden. Zij zullen dat vroeg of laat ondervinden. Precies zoals de Italiaanse koereurs zullen moeten ervaren dat hun jarenlange volgehouden isolement geen enkel perspektief meer biedt. Wie de strijd ontwijkt, verliest.

Flandrien

AFSCHEID MET BRONS

Het heet dat *Robert Van de Walle* in Belgrado definitief afscheid heeft genomen van de kompetitiesport. De bronzen plak die hij in de -95 kg kategorie nog binnenhaalde was hem gegund. Per slot van rekening was en blijft hij de beste judoka die ons land ooit voortbracht.

OUDE LEEUW

Van de Walle heeft in de voorbije weken enorme risiko's genomen door alsnog aan dit ultieme wereldkampioenschap te willen deelnemen. Hij heeft dit zelf toegegeven nadat het avontuur goed was afgelopen. Hij zegde ,,begrepen te hebben''. Des te beter. Vermoedelijk zal zijn bitterheid om het uitblijven van hulp en steun vanwege de officiële instanties (de Bond en het BOIK) nu ook snel afnemen zodat ,,de oude leeuw'' zijn ervaring en wijsheid zal kunnen ter beschikking stellen van zijn opvolgers. Al is dit wel een groot woord natuurlijk. In Belgrado zijn die immers één na één roemloos afgegaan. Hun mislukken werd op verschillende manieren uitgelegd. Gebrekkige voorbereiding door tekort aan middelen en tijd. Het kan waar zijn want judo is nog geen gekommercialiseerd bedrijf. Het blijft vragen en klagen wanneer geld en faciliteiten moeten worden gevonden of afgedwongen. Het is bovendien waar dat Van de Walle na zijn nochtans ongeëvenaard schitterende loopbaan niet als een rijk man van het tatami stapt. Topsport is een begrip dat nog veel ladingen dekt.

Robert Van de Walle pakte nog brons in Belgrado.

Bij de dames won *Ingrid Berghmans* haar zesde wereldtitel in negen jaar. Een bijna logisch resultaat voor wie de gedrevenheid en verbetenheid van deze Limburgse door en door kent. Berghmans' nieuwste konkurrente heet *Yoko Tanabe*, een Japanse met wie ze vaak traint en die haar vermoedelijk vroeg of laat aan de top van de hiërarchie zal opvolgen.

KONKURRENTIE

De vraag die nu levensgroot overeind staat is of Ingrid haar meesterschap nog tot Barcelona '92 zal kunnen rekken. De twijfels daaromtrent worden groot. Onze sportvrouw van de jaren tachtig zou die bekroning nochtans verdienen. Haar sport wordt in Spanje een heuse Olimpische discipline en het zou fantastisch zijn indien zij met ,,het eerste echte goud'' (in Seoel betrof het nog een demonstratiemedaille) haar unieke karrière op de Olimpische erelijsten moest kunnen vereeuwigen. Maar het wordt erg moeilijk. Dat staat vast. De konkurrentie is jong en wil wat. Zij rukt op en onvermijdelijk zal Ingrid tegen de verzadiging en de jaren een kamp in de kampen moeten leveren.

EEN SCHREEUW IN DE DUISTERNIS...

Vorige zaterdag won Brazilië in Bologna met 0-1 tegen Italië. Het betrof een vriendschappelijke interland waarin beide teams de aankomende Mundiale voorbereidden.

GOUDMIJN

Een thuisnederlaag van Italië is altijd een gebeurtenis. Deze keer meer dan ooit zelfs want in de dagen vooraf had de Italiaanse bondscoach *Azeglio Vicini* steen en been geklaagd over de toenemende hardheid van het Italiaanse voetbal. Hij had ook het Europese voetbal in zijn geheel mogen aanroeren want vorige week woensdag werden in interlands niet minder dan acht spelers uitgesloten. Het ging hem in die matchen nu eenmaal om de knikkers...

Vicinis oproep werd gehoord want in Bologna ging het er ongewoon sportief aan toe. Bij Italië ontbrak zelf de klassieke doodschopper die de uitslaande brandjes traditioneel pleegt te doven wanneer de eigen doelman sportieve brandwonden dreigt op te lopen. Italië als model dus maar vermoedelijk betrof het een eenmalig eksperiment. Het resultaat wilde immers niet mee en achter alles is dit het enige waar echt belang wordt aan gehecht.

Zeker in de Mundiale zal dit zo zijn. Het wereldkampioenschap belooft immers weer een goudmijn te worden voor de deelnemers. Nu al wordt voorspeld dat de gekwalificeerden per match minstens zo'n kleine twintig miljoen frank zullen ,,meepakken''. In de gegeven omstandigheden maken verdedigers gemakkelijk van hun hart een steen wanneer ,,daadwerkelijk'' moet worden opgetreden. Vanzelfsprekend zullen de verantwoordelijken van de Fifa de verschijnselen dan ,,realistisch'' benaderen. Ook voor hen primeren immers de zakelijke, lees financiële belangen.

BESCHAAMD

In dat verband bestond bondsvoorzitter D'Hooghe, de geestelijke vader van al onze voetbalfeesten, het in Bazel luidop het nakende kwalifikatiefeest (een topinterland tegen het Groot-Hertogdom) van onze Duivels aan te prijzen. De spelers zelf zaten er maar beschaamd bij. Zij wisten maar al te goed dat ze tegen het Zwitserse B-elftal minder dan geen indruk hadden gemaakt. Andermaal leverde onze nationale ploeg een bijzonder ,,schrale'' bijdrage tot het spektakel wanneer zij verondersteld werd zelf het spel te maken... We maken onszelf trouwens beter niets wijs. In het buitenland geniet ons voetbal geen stralende reputatie. De lege banken in het stadion leverden daarvan het stilzwijgend bewijs.

ZATERDAG 21 OKT.

BRT 1

15.30 **Laat ze maar roddelen,** film
17.15 **De kollega's,** serie
18.45 **Zapp,** rock en pop
20.00 **Buren,** serie
20.25 **Veroordeeld,** TV-film
21.55 **Oei-Extra,** grappen
22.45 **De speelvogels,** serie

BRT 2

14.00 **WK turnen Stuttgart**
19.00 **Zonen en dochters,** serie
20.00 **Boemerang,** slotmanifestatie
20.45 **Peter Hens Kwatchtet,** koncert
21.15 **Het ei van Christoffels,** weekendmagazine

VTM

16.00 **Tekenfilms**
17.00 **VTM-Super 50,** hits
18.00 **Highway to heaven,** serie
19.30 **Benson,** serie
20.00 **Gaston en Leo,** humor
20.30 **Nu of nooit show,** nieuw talent
22.40 **True grit,** film

Ned. 1

15.45 **De BMX-klub,** serie
16.33 **Delie,** serie
19.21 **Roseanne,** serie
19.46 **Teds Familie Spel Show**
21.20 **Cheers,** serie
22.46 **Hooperman,** serie
23.10 **Game, set and match,** serie

Ned. 2

16.45 **Dive tot adventure,** dok. serie
16.45 **Take five,** over leefstijl
17.50 **Family Ties,** serie
18.15 **Big city metro;** dok. serie
19.25 **De nieuwe nationale ideeënbus**
20.29 **Crime story,** serie
21.25 **Better off dead,** film
00.11 **De kaping van vlucht 847,** TV-film

ZONDAG 22 OKT.

BRT 1

09.00 **Kinderprogramma's**
11.00 **De zevende dag,** praatcafé
13.00 **Sunday proms,** K.E.-wedstrijd
16.00 **De drie gouden haren van de zonnekoning,** jeugdfilm
17.30 **De Cosby show,** serie
18.15 **Made in Belgium,** mode
18.45 **Sportweekend I**
19.45 **Sportweekend II**
20.15 **Platch,** toneel
22.00 **I.Q.,** kwis
22.45 **Rusland en de SU,** dok. serie

BRT 2

12.00 **Formule 1 van Japan,** autorennen
14.00 **WK turnen in Stuttgart**

VTM

14.05 **She's the sheriff,** srie
14.30 **Walters verjaardagshow**
16.00 **Beauty and the beast,** serie
18.00 **De erfenis van Cortez,** dok.
20.00 **War and remembrance,** serie
22.00 **Murphy Brown,** serie
23.00 **Shaka Zulu,** serie

Ned. 1

11.55 **Vara matinee,** koncert
16.16 **Howard's way,** serie
19.07 **Flying doctors,** serie
19.53 **Laat maar zitten,** serie
20.23 **Sonja op zondag,** praatshow
21.13 **Cagney en Lacey,** serie
22.29 **De wereld van B. Büch,** over de Pacific
23.09 **Natuurmonument,** dok.

Ned. 2

20.10 **Van Kooten en De Bie,** satire
20.30 **Diogenes,** aktualiteiten
21.30 **Pennies from heaven,** serie
22.48 **TV-Dante,** serie
23.00 **Meesters van de tango,** muz. ontmoeting

MAANDAG 23 OKT.

BRT 1

17.30 **Sinja Mosa,** serie
18.05 **Jacobus en Corneel,** serie
19.00 **Avonturenbaai,** serie
20.00 **Buren,** serie
20.25 **De drie wijzen,** kwis
21.05 **Leven zonder George,** serie
21.35 **Wikken en wegen,** verbruikersrubriek
22.50 **Horizon,** wetenschappelijk magazine

BRT 2

18.45 **Rin,** serie
19.00 **Zonen en dochters,** serie
20.00 **ECC-tennistornooi**
21.30 **Karibu,** magazine
22.110 **Een computer ook in jouw klas,** info

VTM

17.30 **Batman,** serie
18.05 **Cijfers en letters**
18.30 **The power, the passion,** serie
19.30 **Rad van fortuin**
20.00 **Wie ben ik?,** spel
20.30 **Mission impossible,** serie
21.30 **Golden girls,** serie
22.30 **Vroemtuigen,** info
23.00 **Taxi,** serie

Ned. 1

15.05 **Travels with my aunt,** film
18.05 **Professor Poopsnagle,** serie
19.21 **Simon Winner,** serie
19.52 **Kro's tekenfilmfestival**
20.30 **100 jaar dokteren,** info
21.17 **Square deal,** serie

Ned. 2

19.25 **Partners,** familiespel
20.29 **Gerard Joling,** gala-koncert
21.30 **Losesome dove,** serie
23.00 **L.A. Law,** serie

DINSDAG 24 OKT.

BRT 1

17.30 **Sinja Mosa,** serie
18.10 **Saartje en Sander,** serie
18.45 **Het paardengala Azelhof,** reportage
20.00 **Buren,** serie
20.35 **Zeker weten?,** praatshow
21.35 **Shingen,** serie
22.45 **Bestemming Kongo,** dok. serie

BRT 2

18.45 **Rin,** serie
19.00 **Zonen en dochters,** serie
20.00 **ECC-tennistornooi**
21.30 **De Vlaams-Nationale Omroepstichting**
22.15 **Sociale zekerheid,** info

VTM

17.30 **Batman,** serie
18.05 **Cijfers en letters**
18.30 **The power, the passion,** serie
19.30 **Rad van fortuin**
20.00 **Medisch Centrum West,** serie
21.00 **Klasgenoten,** Eddy Wally
22.30 **Lonesome Dove,** serie

Ned 1

16.30 **Ja natuurlijk extra,** dok. serie
17.00 **Vrouwtje Teelepel,** tekenfilmserie
19.47 **Prettig geregeld,** serie
22.45 **Gerrit Achterberg,** portret

Ned. 2

16.00 **Het erfgoed Guldenburg,** serie
16.50 **Kleine spoorlijnen,** dok.
18.00 **Bassie en Adriaan,** serie
18.20 **Dieren in het wild,** dok. serie
19.18 **De natte neuzen show,** over honden
20.29 **Derrick,** serie
21.40 **Amour,** muziekspecial

WOENSDAG 25 OKT.

BRT 1

16.00 **De tovenaar van Oz,** serie
16.25 **Ramona,** serie
16.50 **De kleinste zwerver,** serie
17.15 **Magica,** serie
17.30 **Sinja Mosa,** serie
18.05 **Johan en de Alverman,** serie
18.35 **Kilimanjaro,** jeugdnieuws
20.00 **Pak de poen,** spelshow
21.30 **Jeugdliefjes,** serie
21.55 **Mobiele mensen,** info
22.45 **Eiland,** kunstmagazine

BRT 2

18.45 **Rin,** serie
19.00 **Zonen en dochters,** srie
19.50 **Sportavond**

VTM

16.30 **Knightrider,** srie
17.30 **Cijfers en letters**
18.05 **VTM-Super 50,** hits
19.30 **Rad van fortuin**
20.00 **The last flight op Noah's ark,** film
21.40 **Star,** filmnieuws
23.00 **Simon and Simon,** serie

Ned. 1

16.35 **Tomw Sawyer,** serie
17.55 **Tussen zes en half zeven,** info-dok.
18.27 **Avonturenbaai,** serie
19.48 **De Campbells,** serie
20.55 **Rijden onder invloed,** TV-film
22.46 **Alkoholisme,** praatprogr.

Ned. 2

16.00 **The little princess,** film
17.50 **Jeugdprogramma's**
18.35 **Countdown,** pop
19.25 **Empty nest,** serie
20.29 **Sterrenjacht,** show

23.05 **Parallax: het verhaal,** dok.
23.30 **Parallax: het onderzoek,** dok.

DONDERDAG 26 OKT.

BRT 1

17.30 **Sinja Mosa,** serie
18.10 **Kung Fu,** serie
20.00 **Buren,** serie
20.25 **Felice!,** spel
20.55 **Panorama,** aktualiteiten
21.50 **Verrassende vertellingen,** serie
22.45 **Première,** filmnieuws

BRT 2

19.00 **Zonen en dochters,** serie
20.00 **ECC-tennistornooi**

VTM

18.05 **Cijfers en letters**
18.30 **The power, the passion,** serie
19.30 **Rad van fortuin**
20.00 **Tien om te zien,** show
21.00 **Taurus Rising,** serie
22.30 **Hot shots,** serie
23.20 **Hogan's heroes,** serie

Ned. 1

22.45 **De bastaard,** serie

Ned. 2

19.00 **Growing pains,** serie
20.00 **Romancing the stone,** film
22.15 **Tussen kunst en kitch,** info
22.55 **Jonge mensen in koncert**

VRIJDAG 27 OKT.

BRT 1

18.20 **Schoolslag,** spel
20.00 **Buren,** serie
20.25 **Highlander,** film
22.50 **Filmspot,** filminfo
23.20 **De familie Strauss,** serie

BRT 2

19.00 **Zonen en dochters,** serie
20.00 **ECC-tennistornooi**

VTM

18.05 **Cijfers en letters**
18.30 **The power, the passion,** serie
19.30 **Rad van fortuin**
20.00 **Benidorm,** serie
20.30 **FX Murder by illusion,** film
22.50 **Cheers,** serie
23.30 **Crime story,** serie

Ned. 1

16.25 **Anne van het groene huis,** serie
18.20 **Simone Weil,** portret
19.21 **Volmaakte vreemden,** serie
19.48 **Waku waku,** spelshow
20.20 **Ook dat nog,** misverstanden
22.45 **De bastaard,** serie
00.15 **Romance in Texas,** film

Ned. 2

16.00 **Gloss,** serie
17.59 **Bassie en Adriaan,** serie
19.05 **Linda,** jongerenmagazine
20.29 **Rons Honeymoon kwis**
22.10 **Jongbloed & Joosten,** aktualiteit

John Wayne moet het stellen met 1 oog, maar blijft toch raak schieten in True Grit. Zaterdag 21 oktober op VTM om 22u.40.

ZATERDAG 21 OKTOBER

TRUE GRIT

Een jong meisje dat haar vermoorde vader wil wreken zoekt de hulp van de oude marshal Rooster Cogburn. John Wayne kreeg voor zijn vertolking in deze western uit 1969 een Oscar. **(VTM, om 22u.40)**

ZONDAG 22 OKTOBER

L'INTRUSE

Frans-Ital. film uit 1985 met Richard Bohringer, Bernard-Pierre Donnadieu en Laura Morante. Franse soldaten worden in een klein boerendorpje in de Vogezen vermoord en beroofd. Niemand hecht er belang aan de schuldigen te zoeken... **(TF 1, om 22u.30)**

MAANDAG 23 OKTOBER

TRAVELS WITH MY AUNT

Amerik. komische film uit 1972 naar een roman van Graham Greene, met Maggie Smith, Alec McGowen en Lou Gossett. De vremde oude tante Augusta reist naar Europa om er een oude geliefde op te zoeken. Voor de gelegenheid neemt zij haar saaie neef Henry, ook een vrijgezel, mee... **(Ned. 1, om 15u.05)**

DINSDAG 24 OKTOBER

LE MOUSTACHU

De Franse Geheime Diensten hebben een plan klaar om de leden van de terroristische organisatie „Staub" in een hinderlaag te lokken. De naieve Duroc moet, zonder het eigenlijk te beseffen, fungeren als lokvogel... Franse misdaadfilm uit 1987 met o.a. Jean Rochefort, Grace de Capitani en Jean-Claude Brialy. **(TF 1, om 20u.35)**

WOENSDAG 25 OKTOBER

THE LAST FLIGHT OP NOAH'S ARK

Amerik. avonturenfilm uit 1980 met Genevieve Bujold, Elliott Gould en Ricky Schroeder. Noah Dugan hoopt zijn schulden te kunnen afbetalen met de 50.000 $ die hij op de paardenwedrennen won. Maar het paard waar hij op gokte wordt gediskwalificeerd... **(VTM, om 20u.)**

DONDERDAG 26 OKTOBER

ROMANCING THE STONE

Joan Wilder (Kathleen Turner), een succesvolle schrijfster, ontvangt van haar schoonbroer, die inmiddels door de geheime politie van Cartega werd vermoord, een kaart waarop de eksakte vindplaats van een diamant van onschatbare waarde is aangeduid. Amerik. avonturenfilm uit 1984 met o.a. Michael Douglas en Danny deVito. **(Ned. 2, om 20u.29)**

VRIJDAG 27 OKTOBER

HIGHLANDER

Britse avonturenfilm uit 1985 met Christopher Lambert, Roxanne Hart en Sean Connery. In een parkeergarage oner Madison Square Garden in New York wordt de jonge antiekhandelaar MacLeod door een onbekende met een zwaard aangevallen. MacLeod heeft echter ook een dergelijk wapen en slaagt erin zijn tegenstander te onthoofden. **(TV 1, om 20u.25)**

OP DE BARRIKADEN

,,Wie waagt het daar met woordenkraam het bestel te verdoezelen?'' — Job 38 2-7

Die woorden lees ik in Barbara Schumacker's jongste boek. ('n geschenkje van 'n goeie vriend, werkzaam in de bekende Averbodeuitgeverij.) Deze oudste dochter van de bekende vader Fritz (schrijver van *Small is beautiful*) roept de harmonie van ,,verantwoordelijkheid'' en ,,zelfstandigheid'' op voor ons mensdom, gehuisvest op de bedreigde ,,blauwe planeet''.

En dan denk ik voor 't Boeketje Vlaanderen aan de ,,Derde Fase''... De verdoezelende woordenstroom, die eraan voorafging, vorige week van Gerard Deprez, Guy Spitaels en Herman Van Rompuy... Zal de moedige VU-David stand houden tegen de belangenaanval, verdoezeld in de ,,woordenkraam''. Wie zal er om de VU heen bouwen? Ik zal er zijn. Jij ook?

Startdag 21 oktober: met ieder arrondissementeel bestuurslid, iedere parlementair, ieder personeelslid, trekken we de krijtlijnen van onze opdracht. En daar midden in onze grote zorg: Brabant — bedreigd in zijn zelfstandigheid. Ditmaal ook door het rijke Europa.

In Antwerpen — dat andere deel van het grote Brabant! — gingen we overleggen. Uit de gegevensbank leren we hoe in 1988 meer dan 800 miljard franken aan het bouwen besteed werden op dit — ons plekje wereld. Goed voor zowat 13 % van onze geldstroom in het BNP. Bouwen... de grootste investering van vele mensenlevens! Hoe ordenen we dit voor ons volk in het Brabant van 't ontgrenzende Europa? Kom eens naar ons Zuidnederlands Brussel, met je afdeling, met je vrienden. Een bus vol, voor een prettige en leerzame dag. Licht jezelve voor. Zonder slogans of achterhaalde retoriek.

Vic Anciaux (onze man in het Hoofdstedelijk Bestuur), *Paul De Ridder* (een onzer beste Brabant-kenners), *Rik Keyaerts* (van de Europese Volkshogeschool) staan klaar om je met jouw vrienden op te vangen. Een ontvangst in ons sekretariaat met een filmpje, een bezoek aan het parlement, een gezellige stadswandeling, 'n KVS-avondje uit, enz... enz.

Doe er wat aan. Werf rond Brussel, voor Brabant! Wij zijn de rentmeesters van ons rijk Nederlands patrimonium aan de Zenne. Laat ons niet in de kretologie van de toogfanatici wegdeemsteren. Komt jezelve vormen en handel vanuit de geest in jouw levenskring.

Willy Kuijpers

VREDESVOETELING NAAR DIKSMUIDE

Zoals je reeds gelezen hebt in WIJ van vorige week stappen Koerden en Vlamingen vanuit Leuven naar Diksmuide tijdens de *1e Vredesvoeteling*. Waarom?

* *Zij herdenken Dokter Jozef Verduyn's (1884-1936) levensinzet.* Hij richtte voor 70 jaar, op 15 augustus 1919, VOS op.

* *Zij klagen het gebruik van scheikundige wapens aan.* Halabje (Koerdistan) en Ieper (Vlaanderen) liggen in mekaars verlengde.

* *Zij getuigen op 11 november bij hun aankomst in Diksmuide voor een wereldvrede door zelfbestuur van alle volkeren.*

Tussen 11 en 12 november leggen zij één bloem in een lege gasgranaat in de crypte neer en bezinnen samen met een aantal jongeren hoe elkeen een vredstichtende opdracht heeft. Iedereen is welkom voor (een deel van) de tocht.

TOCHTSCHEMA

Maandag 6 nov.: Leuven-Grimbergen — 31 km.
Vertrek om 9 uur aan het stadhuis van Leuven.

	km	uur	gemeente
Stadhuis Leuven	0	9u.	Leuven
Kerk Winksele	6	10u.20	Herent
Kerk Erps	12	11u.45	Kortenberg
Rust: 10 minuten		11u.50	
Kerk Steenokkerzeel	18	13u.10	Steenokkerzeel
Middagmaal		14u.00	''
Kerk Perk	20	14u.25	''
Kerk Vilvoorde	26	15u.45	Vilvoorde
Kerk Grimbergen	31	16u.50	Grimbergen

Dinsdag 7 nov.: Grimbergen-Aalst — 30 km.
Vertrek om 9 uur aan de Abdijkerk van Grimbergen

Kerk Grimbergen	0	9u.	Grimbergen
Kerk Meise	5,5	10u.10	Meise
Kerk Brussegem	12	11u.35	Merchtem
Rust: 15 minuten		11u.50	
Kerk Asse	17,5	13u.00	Asse
Middagmaal		13u.45	
Abdij Affligem	23,5	15u.00	Affligem
Belfort Aalst	30	16u.25	Aalst

Woensdag 8 nov.: Aalst-Zevergem — 31 km.
Vertrek om 9 uur aan het Belfort van Aalst

Belfort Aalst	0	9u.	Aalst
Kerk Lede	7,5	10u.40	Lede
Kerk Oordegem	12,5	11u.45	Lede
Rust: 15 minuten		12u.00	
Kerk Westrem	17	13u.00	Wetteren
Middagmaal		13u.50	
Kerk Landskouter	23	15u.10	Oosterzele
Kerk Zevergem	31	16u.50	De Pinte

Donderdag 9 nov.: Zevergem-Tielt — 32 km.
Vertrek om 9 uur aan de kerk van Zevergem

Kerk Zevergem	0	9ù.	De Pinte
Kerk Eke	7	10u.30	Nazareth
Kerk Nazareth	10,5	11u.15	Nazareth
Rust: 15 minuten		11u.30	
Stadhuis Deinze	17	12u.55	Deinze
Middagmaal		13u.40	
Markt Tielt	32	16u.55	Tielt

Vrijdag 10 nov.: Tielt-Kortemark — 23,5 km.
Vertrek om 9 uur aan de Lakenhalle van Tielt

Lakenhalle Tielt	0	9u.	Tielt
Kerk Pittem	5,5	10u.20	Pittem
Kerk Koolskamp	9,5	11u.20	Ardooie
Rust: 15 minuten		11u.35	
Kerk Lichtervelde	17,5	13u.15	Lichtervelde
Middagmaal		14u.15	
Kerk Kortemark	23,5	15u.25	Kortemark

Zaterdag 11 nov.: Kortemark-Diksmuide
Vertrek om 8 uur aan de kerk van Kortemark

Kerk Kortemark	0	8u.	Kortemark
Kerk Handzame	3	8u.40	Kortemark
Kerk Werken	6	9u.20	Kortemark
Kruispunt Zarren	7	9u.35	Kortemark
Kerk Diksmuide	14	10u.55	Diksmuide

De reisweg loopt doorheen de geboortestreek van: Bert Willems (Wambeek) en Juul de Winde (Merchtem); Renaat de Rudder (Oostakker) en Lode de Boninde (Wevelgem); Firmin Deprez (Kortemark), allen ,,kinderen van ons Volks'' — ijzerhelden doorheen hun inzet en sublieme testamentaire gedachte.

VU OP TV

Het VNOS-programma van dinsdag 24 oktober begint om 21u.30 op BRT-2 en bevat volgende onderwerpen:

— ,,Op de Barrikaden'': de VU op de barrikaden van de Vlaamse ontvoogdingsstrijd, een oud verhaal en een nieuw begin. Een kort verhaal door VU-sekretaris Willy Kuijpers;

— de kijker op de aktualiteit met o.a. 54.000 handtekeningen voor het behoud van de Hobokense polder, naaimachines voor Burundi en de start van het politieke werkjaar;

— in ,,Voer op de plank'' een gesprek met volksvertegenwoordiger Hugo Coveliers over zijn boek ,,Securitas Belgica'';

Tot slot een open dialoog met André Geens, minister van Ontwikkelingssamenwerking, over het ontwikkelingsbeleid.

Niet vergeten, nu dinsdag om 21u.30, op BRT-2.

BRABANT

OKTOBER

21 LIEDEKERKE: 30 jaar VU-Liedekerke. Een drink in Café Pajot, Stationsstraat 7 te Liedekerke. Zorg dat jij er bij bent...
21 WEERDE: Mosselrestaurant in zaal Alcazar, Damstraat 96. Van 12 tot 22u. Ook stoofvlees te bekomen. Org.: VU-Weerde.
21 HALLE: Mijn gevoelens en ik. Voordracht om 10u. in P. Van Ruycheveltstraat 2. Toegang 50 fr. Org.: Vlanajo.
22 GAASBEEK: Rommel- en antiekmarkt, Kerkplein. Info 02/532.09.59. Org.: ONAV.
26 LENNIK: Sociaal huren: Koning in mijn sociale woning. Om 13u.30 in Huize Zwartenbroek, Zwartenbroekstraat 127. Org.: vzw Vorming en Gemeenschap.
28 DILBEEK: Dilbeeks VU-bal in het Rekreatiecentrum, Keperenbergstraat te Itterbeek. Muziek om 21u. met Rob Mando & Punch.
28 LEUVEN: Herdenking geboortedag Rodenbach. Om 14u.30 in Redemptoristenkerk, Brabançonnestraat 97. Na eucharistieviering bezinning: Rodenbach als inspiratiebron voor deze tijd. Org.: Rodenbachkring Leuven.
29 OVERIJSE: Jaarlijks steakfestijn in zaal Ter IJse, Stationsstraat 7 te Overijse-Centrum. Vanaf 11u.30. Org.: VU-Overijse.
29 BRUSSEL: Grote wandelzoektocht over Frans Anneessens door de clubs: Wandel U gezond van Koekelberg en COV Brussel. Inschrijven ts. 12u.30 en 14u. In Anneessens Instituut, Groot Eilandstraat 39 (bij Fontainasplein). Deelname: 200 fr., leden 150 fr.
29 AARSCHOT: Jaarlijks pannekoeken- en smoutebollenfeest, in de parochiezaal van Langdorp van 14 tot 20u. Org.: VU-Aarschot.

NOVEMBER

4 ASSE: Afdelings-eetmaal in zaal De Toverfluit, Gemeenteplein 25 te Asse. Van 18 tot 23u.. Ook op 5/11 vanaf 11u.30. Org.: VU-Asse.
11 DIEST: 11 novemberherdenking VOS-IJzerbedevaartkomitee-Diest. Om 11u. h. mis in parochiekerke Sint-Martha. Na mis eetmaal in Resto-Diest, Halensebaan 153. Statutaire vergadering om 15u. 360 fr.p.p. Inschrijven vóór 6/11 bij H. Brems (013/31.19.04) of M. Sels (013/31.23.66).
18 HULDENBERG: Spaghetti-avond in zaal Den Til te Loonbeek. Org.: VU-Huldenberg.

VU-RAADSLID KEYMEULEN PLUIST GEMEENTEREKENING UIT

VU-raadslid Etienne Keymeulen uit Asse is geen gemakkelijke. Als geen andere zit hij kort op de gebeurtenissen in de gemeenteraad. Zo is hij het helemaal oneens over de wijze waarop de gemeenterekening 1988 op de zitting van 26 juni '89 gebracht werd. Tijdens de bewuste zitting wees ons raadslid op de procedurefouten en onregelmatigheden en vroeg om op een raadszitting in augustus of september de zaak opnieuw over te doen. Zijn verzoek werd afgewezen.

Etienne Keymeulen richtte zich vervolgens tot de goeverneur van Brabant. Hij formuleerde zijn kritiek als volgt.

EEN RESEM OPMERKINGEN

1. De uitgaven dienen door het kollege te worden vastgelegd door de wijze van gunning aan te duiden, de toewijzing te doen, de raming en ook het artikel van de begroting aan te duiden. In de praktijk worden in de kollegezitting van Asse alleen de nummers van de bestelbons genotuleerd zonder meer en de nummers van... tot... van de bevelschriften zonder de minste aanduiding.

In feite zijn praktisch alle uitgaven van deze rekening niet beslist door het kollege zodat ze dan ook onregelmatig zijn gebeurd.

2. Ik heb op deze zes maand als gemeenteraadslid niets dan moeilijkheden ondervonden om financiële stukken te mogen inkijken. Zo mocht ik geen bestelbons kontroleren, kreeg ik geen uittreksels van de dag- en kasboeken te zien, werden mij telkens de grootboekbladen geweigers om na te kijken en werd elke schriftelijke vraag naar fakturen niet ingewilligd. Het kontrolerecht van de raadsleden werd hierdoor ontkracht want wat is anders nog het kontrolerecht waard indien het inzagerecht van de financiële stukken en van de boekhouding sistematisch geweigerd wordt met het argument ,,nog in behandeling, moeilijk te vinden, nog niet geklasseerd, te weinig personeel enz...".

3. Bij de rekening hoort sinds de recente wetswijziging een verslag. Dit verslag hebben de raadsleden niet gekregen zodat ook de procedure van de rekening onregelmatig is. Nochtans was er een verslag opgemaakt zoals blijkt uit de zitting van het kollege.

4. De gemeenterekening en het verslag dienen 7 vrije dagen voor de raadszitting in het bezit te zijn van de raadsleden, ook dit was *niet* het geval zodat er terug een procedurefout werd begaan.

5. Wat de rekening zelf betreft heb ik volgende opmerkingen:

a) Verschillende vorderingen worden oninbaar verklaard omdat de betrokken firma's failliet waren. Zolang het faillissement niet vereffend is mag er niets vrijgesteld worden maar moet de curator aangeschreven worden en moet het ,,in te vorderen bedrag" overgedragen worden. Voorbeelden van zulke oninbaarverklaringen inzake falingen zijn te vinden in de bijvoegsels van de rekening.

b) Vele overleden personen hun belasting wordt ,,oninbaar" verklaard, dit terwijl er meestal erfgenamen bekend zijn. Voor de huisvuilbelasting 1988 zijn zo 77 personen vrijgesteld van belasting omdat ze overleden zijn. Het kan toch niet dat hier nooit geen erfgenamen zijn.

c) Op bijvoegsel AB wordt Trompeter H voor 5.000 oninbaar verklaard voor zijn tweede verblijf omdat zijn adres onvindbaar is. Dit kan niet. Ofwel huurt hij en dan kent de eigenaar zijn adres, ofwel is hij eigenaar en dan is zijn adres gekend bij het kadaster, de rijksbelastingen, enz...

d) Ondanks uitdrukkelijk verzoek van de raadsleden om de belasting op de lichtreklame en de aanplakborden afzonderlijk te houden werden deze belastingen in de rekening samengevoegd zodat de opmaak van de begroting niet werd gerespekteerd.

e) Een gemeenteraadslid, Maria Van Haute, heeft rechtstreeks of onrechtstreeks voor 236.041 fr. geleverd aan de gemeente wat volgens artikel 92 § 2° van de gemeentewet absoluut niet mag.

f) Schepen van Openbare Werken, Jean Schoonjans, levert via de firma Binje en Weemaels, waarvan hij beheerder is en zijn zoon afgevaardigde-beheerder voor 2.824.431 fr. aan materialen aan de gemeente en dit op één jaar tijd. Hij zit mede in het kollege en ik heb nog nooit in een verslag van een kollege opgemerkt dat hij buiten is gegaan omwille van zijn belangen zodat de beslissingen in het kollege in strijd zijn met de gemeentewet.

Uiteraard zijn er nog andere inhoudelijke tekortkomingen maar die horen eerder thuis bij politieke opties en beleidskwesties en zijn misschien fout en verwerpelijk maar daarom nog niet technisch onjuist."

Ondanks deze resem inbreuken vraagt ons raadslid de goeverneur niet te streng te zijn ten aanzien van de leden gemeenteraadsleden. ,,Ik vraag niet te streng te zijn omdat de politiek niet mag dienen om mensen de duivel aan te doen maar om tot een korrekt en goed beleid te komen."

Toch kan, aldus Etienne Keymeulen, het zo niet verder! Tot op vandaag heeft de voogdijoverheid op de ontvangstmelding nog niet gereageerd...

3 LEUVENSE MANDATARISSEN WAREN HET WACHTEN MOE...

Een aangepaste signalisatie door het in overeenstemming brengen van nabijgelegen verkeerslichten kan het aantal stops met 15 % doen verminderen. Meer nog! Leuvense KU-verkeersdeskundigen berekenden voor de Leuvense Ring en haar invalswegen dat deze met 41 % zouden dalen! Verder: het brandstofverbruik -11 %; de wachttijden met -35 %! De ekonomisch/financiële baten zouden tussen 108 en 162 miljoen frank liggen op jaarbasis! Vergeet niet dat in de Leuvense agglomeratie zowat 80 miljoen km per jaar bij mekaar getuft wordt... Maar dan moet je zo'n centraal-bestuurde computer wel goed bijhouden.

En daarvan ondervonden duizenden Leuvenaars heel weinig. Zo trokken senator Willy Kuijpers met 2 Leuvense VU-raadsleden Hans Bracquené en Vital Geeraerts op onderzoek uit. Zij ontdekten tientallen defekte of slecht-werkende meetlussen. Een warboel van jewelste. Zelfs de onderrichtingsopschriften waren binnenin de bedieningskasten in het Frans of in het Engels.

Minister Johan Sauwens, sedert enkele maanden ook hiervoor de voogdijminister, ontving met aandacht, zoals dat heet, hun verslag... En wat maanden niet kon veranderde plots.

Op de foto zie je de 3 voor een (illegaal — wat dacht je!) mank-werkende en geopende verkeersbedieningskast.

De Leuvense VU-raadsleden Vital Geeraerts (links) en Hans Bracquené (rechts) hebben duidelijk werk gemaakt van hun museumdossier. Alle musea werden bezocht en met de konservatoren werd een praatje gemaakt.

VU-LEUVEN VOOR BETER MUSEUMBELEID

De Leuvense Volksunie stelde verleden week een uitgebreid persdossier over de Leuvense musea voor. De VU-raadsleden Hans Bracquené en Vital Geeraerts hadden weinig goede woorden voor het huidige museumbeleid over: de musea zijn te statisch, er wordt te weinig promotie voor gevoerd, de signalisatie is gebrekkig en het aanbod kan beter gestruktureerd en uitgebreid worden.

De VU formuleerde eveneens een hele reeks voorstellen om het museumbeleid een vernieuwende wending te geven. Het museumdossier geeft een situatieschets per museum en geeft aan op welk vlak de verschillende musea verbeterd kunnen worden. Beide raadsleden pleiten in een tweede deel voor een gevoelige uitbreiding van het Leuvense museumbestand, door de oprichting van onder meer een kantmuseum, een spoorwegmuseum, een universitair museum (bvb. geïnegreerd in het stadsmuseum) en een Begijnhofmuseum voor te stellen.

STADSMUSEUM

Het voornaamste voorstel van de nota betreft de uitbouw, op termijn, van een groots stedelijk museum rondom het huidig stadsmuseum *Vanderkelen-Mertens*. In dit museum willen Bracquené en Geeraerts een aantal kleinere verzamelingen, al dan niet reeds tentoongesteld, integreren. Technisch en financieel (bewaking, onderhoud, promotie enz.) is dit interessant en diversifikatie zal wellicht ook de aantrekkingskracht verhogen. De ruimte van het huidig museum kan daarom uitgebreid worden met de vrijkomende Academie en Bibliotheek.

Wat het *Stedelijk Museum voor Religieuze Kunst* betreft pleit de VU voor de uitbreiding van deze vorm van tentoonstelling, nl. het bijeenbrengen van religieuze kunst in een kerkmuseum. Het *Provinciaal museum van Humbeeck-Piron* verdient volgens de Leuvense VU-raadsleden niet de titel museum. Als tentoonstellingsruimte en eventueel centrum voor jonge Brabantse kunstenaars is het evenwel nog onvoldoende gepromoot. Lovende woorden hebben beide raadsleden voor het *Vlaams Filmmuseum en -archief*. Dit is een interessante aanwinst en, dankzij de filmvoorstellingen, ook een echt "levend" museum dat uitgebreid en professioneel uitgebaat zou moeten worden. *Het Stedelijk Brouwerijmuseum* hoeft in zijn huidige vorm voor de Leuvense VU niet: zowel wat betreft inhoud (erg eenzijdig Stella-gebonden), opzet en omkadering noemen Bracquené en Geeraerts het een gemiste kans.

Het *Archief en Museum voor het Vlaams Studentenleven*, dat ergens verborgen zit in de universiteitsbibliotheek, is interessant voor een gespecialiseerd publiek. Het kan echter best wat betere promotie en signalisatie gebruiken. Aan hetzelfde euvel lijdt het *Nationaal Scoutsmuseum*: interessant voor een gericht publiek, maar slecht gepromoot en te weinig geopend.

(pdj)

GEMEENTE OVERIJSE

Is te begeven in vast verband:

1 voltijdse betrekking van landschapsarchitect

Aanwervingsvoorwaarden:

1) maximum 45 jaar oud zijn.

2) houder zijn van het diploma van gegradueerde in de tuin- en landbouwarchitektuur.

3) slagen in een bekwaamheidsexamen.

Nadere inlichtingen omtrent aanwervingsvoorwaarden en examenprogramma kunnen bekomen worden op de rekendienst-personeelsdienst van het gemeentebestuur van Overijse, tel. 02/687.60.40.

De kandidaturen dienen aangetekend gestuurd naar het Kollege van Burgemeester en Schepenen van en te 1900 OVERIJSE en uiterlijk toe te komen op 10 november 1989.

GEMEENTE OVERIJSE

Twee betrekkingen van hoofdinspecteur eerste klasse zijn in het politiekorps van OVERIJSE te begeven.

Benoemingsvoorwaarden:

— op 01/04/89:

1. lid zijn van een gemeentepolitiekorps

2. houder zijn van:

— hetzij het brevet van kandidaat-commissaris en adjunct-commissaris van Politie

— hetzij het brevet van officier van gerechtelijke politie, hulpofficier van de procureur des Konings.

3. bekleed zijn met de graad van hoofdinspecteur van politie.

Tot 31 december 1990 kunnen tot de graad van hoofdinspecteur eerste klasse worden benoemd, zij die ten laatste op 31 december 1986 houder zijn van:

* hetzij een getuigschrift afgegeven door een politieschool

* hetzij een getuigschrift afgegeven door het Ministerie van Justitie ten bewijze van het slagen voor de examens van de middelbare graad van de school voor criminologie en criminalistiek.

Nadere inlichtingen omtrent aanwervingsvoorwaarden kunnen bekomen worden op de rekendienst-personeelsdienst van het gemeentebestuur van Overijse, tel. 02/687.60.40.

De kandidaturen dienen aangetekend gestuurd naar het Kollege van Burgemeester en Schepenen van en te 1900 OVERIJSE en uiterlijk toe te komen op 10 november 1989.

RODENBACH'S MACTE ANIMO

De Rodenbachkring, lid van de Federatie van Vlaamse Kringen van Brabant, wil op 28 oktober 1989, geboortedag van de dichter en medestichter van de „Vlaamse Studentenbeweging" A. Rodenbach (° 27 okt. 1856 — + 23 juni 1880) herdenken.

Speciaal zijn gedicht *Macte Animo*, geschreven vóór 110 jaar, in oktober 1879, waarin Albrecht Rodenbach zijn ontgoocheling uitdrukt tijdens zijn ziekte, maar ook zijn hoop en moed, wil de kring als „leitmotiv" naar voor brengen.

De herdenkingsmis met homilie van pater Juul Janssens, redemptorist, wordt om 14u.30 opgedragen in de Redemptoristenkerk, Brabançonnestraat 97, 3000 Leuven. Het Vlaams Gemengd Leuvens koor, o.l.v. Maurits Fannes, verzorgt de zang. Daarna zal prof. Dr. Luk Draye Rodenbach als *„inspiratiebron voor deze tijd"* toelichten.

WEST-VLAANDEREN

OKTOBER

20 RUDDERVOORDE: Eerste Ribbetjesfestijn in het gemeenschapshuis te Ruddervoorde. Praatcafé en dansavond voor jong en oud. Volw. 200 fr., kinderen 100 fr. Org.: Arr. Brugge-Torhout-Oostkust.
21 EERNEGEM: Kaas- en Wijnavond in het Gildhof, Aartrijkestraat. Spreker is Jan Loones. Aanvang: 19u. Org.: VU-Eernegem.
21 BRUGGE-NOORD: Kaarting in café De Frisse Sparre, Dudzeelse steenweg 35, Brugge St.Jozef. 60 fr., eigen maat toegelaten. Org.: VU-Brugge-Noord.
21 INGELMUNSTER: Kozientjes-fuif in zaal Middenstandshuis. Kaarten: 100 fr. bij bestuursleden. Org.: VUJO-Roeselare en Vlanajo.
22 ZWEVEGEM: Familiefeest van VU-VUJO en Vlaamse Klub. Vanaf 11u.30 in zaal Uilenspiegel, Avelgemstraat 171 te Zwevegem. Inschrijven bij S. D'Haene (056/75.60.80). 350 fr. p.p., -12j. 200 fr. Sprekers: Antoine Denert en Alfons Claes.
24 KORTRIJK: Ekonomische monetaire unie in Belgische perspektief, door prof. G. Clemer. Om 20u. in Oude Dekenij, St.-Maartenskerkhof 8 te Kortrijk. Inkom 80 fr., vvk 50 fr. Org.: VVB-Kortrijk.
27 GISTEL: Rechten en plichten van jongeren. Info-avond met Jan Loones en JAC-Brugge. In zaal Uilenspiegel, Stationsstraat 85. Aanvang: 20u. Toegang gratis. Org.: VUJO-Gistel.

NOVEMBER

4 GISTEL: VU-bal in zaal De Reisduif, Stationsstraat 85. Aanvang 20u.30. Kaarten bij bestuursleden: vvk 100 fr., deur 120 fr.
16 IZEGEM: De herleving van de Islam door prof. dr. Urbain Vermeulen (KUL). Om 20u. in bar Stedelijke Muziekakademie, Kruisstraat 15. Org.: VSVK.

RAAD IN LEDEGEM

Op de jongste raadszitting van Ledegem veroordeelde Firmin Debusseré het bijzonder krediet voor de kansarmen. Door het failliet van de grote steden, onder socialistisch wanbeheer, mochten de Vlaamse gemeenten een bijzonder krediet van 1.757.000.000 fr. verdelen. Uit die pot kreeg Ledegem 5.295.547 fr. toebedeeld; te besteden aan projekten die vanuit de Vlaamse gemeenschap, via minister Vandenbossche, aan de gemeenten werden opgedrongen. Bovendien moet de gemeente zelf ook geld in die projekten steken. Waar blijft de autonomie van de gemeenten? Vandaar dat Debusseré dit terecht een vergiftigd geschenk noemde.

Geert Dessein interpelleerde de schepen van Jeugd en Financiën omdat de toelagen aan de jeugdverenigingen voor hun werkjaar 1988 nog steeds niet uitbetaald werden. Ook al is hier in begroting 1988 (!) hiervoor 200.000 fr. voorzien. Normaal moest dit gebeuren voor 31 maart 1989 om dan die bedragen in de rekening '88 te verantwoorden. Onder het vorig bestuur heeft toenmalig schepen Gaby Vandenbroucke steeds korrekt de jeugd van de nodige subsidies voorzien tegen bewuste datum. Vandaar dat Geert Dessein een brief richtte aan de goeverneur om de huidige schepen in gebreke te stellen, temeer omdat die in de raad geen zinnige uitleg over zijn grove nalatigheid kon geven.

VU WIL PENDELBUSJES IN BRUGGE

In de Brugse Katelijnestraat doen er zich sedert de opening van het Ibis-Novotel kompleks regelmatig grote verkeersopstoppingen voor. Toerismebussen lossen en laden er hun klanten en blijven dikwijls meer dan een kwartier stilstaan om reisgoederen uit te laden. Dat zorgt voor files, toeterende chauffeurs, een verpestende stank door uitlaatgassen en chauffeurs die hun ongeduld niet meer kunnen bedwingen, rijden over de trottoirs, met alle mogelijke gevolgen vandien.

Volksuniefraktieleider en -gemeenteraadslid Bob Vanhaverbeke pleit in een open brief aan burgemeester Van Acker voor een dringende oplossing voor dit probleem. Het probleem is een oud zeer in het historische Brugge. In dat verband pleitte oud-gemeenteraadslid (gesteund door de fraktie en VUJO) Pol Van Den Driessche vroeger al voor het verkeersarm maken van de binnenstad en het verbieden van toerismebussen in de smalle Brugse straten. *„Maak enkele bijkomende parkeerruimtes aan de stadsrand en vervoer dan toeristen met kleinere pendelbusjes naar hun hotel. Heel wat Bruggelingen zullen er dankbaar voor zijn"*, dixit de Brugse VU-fraktie.

OMBUDSMAN

Na 10 maand oppositie in de Westvlaamse hoofdstad is Bob Vanhaverbeke intussen tot één van de bedrijvigste raadsleden uitgegroeid. Tientallen vragen, suggesties... Onlangs haalde hij zelfs het nationale nieuws met zijn inzet voor de bedreigde Assebroekse meersen. Niet volledig ten onrechte werd en wordt hij bestempeld als de woordvoerder van de milieugroeperingen. Maar ook andere tema's en problemen krijgen zijn aandacht.

„Stilaan word ik aangezien als een ombudsman", verklaarde hij na zijn zoveelste telefoontje van één van de zovele verontruste Bruggelingen.

Luc Grootaerdt

DOM MODEST VAN ASSCHE-HERDENKING TE STEENBRUGGE

Op zondag 29 oktober gaat in de Sint-Pietersabdij van Steenbrugge de jaarlijkse herdenking door van Vader Abt Modest van Assche. Om 10 uur is er in de abdijkerk een eucharistieviering met homilie door dr. Dom Arnold Smits. Daarna wordt een gebed gezegd aan het graf op het kerkhof der abdij. We verwachten veel Vlaamse vrienden!

VUJO-OVD KOOS NIEUW BESTUUR

De Volksunie-jongeren (VUJO) van het arrondissement Oostende-Veurne-Diksmuide kozen vrijdag 29 september Peter Becuwe uit Alveringem tot nieuw arrondissementeel voorzitter. Dit in opvolging van Nico Moyaert.

De driejaarlijkse bestuursverkiezingen leidden tot volgende 14-koppige samenstelling van het VUJO-bestuur: voorzitter Peter Becuwe (Alveringem), sekretaris Els Verhoest (Gistel), penningmeester Annemie Henderyckx (Gistel). De overige bestuursleden zijn: uittredend voorzitter Nico Moyaert (Oudenburg), Peter Cordy (Oostende), Kurt Degruyter (Oostende), Michel De Laere (De Haan), Luk Depctter (Oostduinkerke), Bernard Deswelgh (Bredene), Rudy Dumarey (Gistel), Peter Jacops (Oostende), Geert Lambert (Oostende), Pieter Goderis (Adinkerke-De Panne) en gewezen nationaal VUJO-voorzitter Bart Tommelein (Oostende).

In een evaluatie van de werking tijdens de voorbije drie jaar ging uittredend voorzitter Moyaert in op enkele van de vele akties die de VUJO had ontplooid: gangmaker in het verzet tegen de inplanting van een afvaleiland voor de kust, samen met de VU sterk aanwezig in alle akties tegen het dumpen van laag radioaktief afval in de Westhoek, medewerker aan het fel gesmaakte Westhoektribunaal (1987). Verder was er, in samenwerking met VUJO-nationaal, de jaarlijkse organisatie van de Vredesfietseling, een fietstocht van Voeren naar Diksmuide aan de vooravond van de IJzerbedevaart. Moyaert noemde het verheugend dat de jongeren steeds meer hun geëigende plaats vinden in de moederpartij. Bijna de helft van de leden van het arrondissementeel VU-bestuur zijn nog aktief binnen de jongerenbeweging.

INFORMATIE

Kersvers voorzitter Becuwe verklaarde VUJO te willen uitbouwen tot een politieke jongerenorganisatie met een eigen gezicht. Voortdurend inspelen op aktuele maatschappelijke vragen — zowel op lokaal als op nationaal niveau — wordt de rode draad in de toekomstige werking. Naast een bewustmakingskampanje rond des staatshervorming zal de aandacht hierbij vooral gaan naar milieu en welzijn. Twee thema's die volop aktueel worden bij de uittekening van het Nieuwe Vlaanderen.

Dit najaar lanceert VUJO-OVD alvast een breed opgezet projekt rond „Rechten en Plichten van Jongeren". Op diverse plaatsen in het arrondissement worden informatieavonden georganiseerd. Met de aangekondigde verlaging van de meerderjarigheid van 21 naar 18 jaar voor ogen wil VUJO de jongeren informeren over de gevolgen van deze wetswijziging. De info-avond vindt een eerste keer plaats te Gistel op vrijdag 27 oktober.

Info: P. Becuwe, Kaatsspelstraat 25 te 8190 Alveringem (058/28.87.47).

ZOEKERTJES

— REDERIJKERS — Museum voor Rederijkerij en Amateurtoneel te Antwerpen zoekt vrijwilligers voor aanleggen archief, opzoekingswerk en wetenschappelijke studie. Belangstellenden kunnen tel. kontakt nemen met tel. 03/321.76.72.

— GEZOCHT — 37-jarige 4-talige sekretaresse met ervaring, ook op tekstverwerker, zoekt een betrekking in het Brusselse of ten westen van Brussel. Voor inlichtingen zich wenden tot senator dr. J. Valkeniers, Ninoofse Steenweg 11, 1750 Schepdaal-Dilbeek, tel. 02/569.16.04.

OOST-VLAANDEREN

OKTOBER

20 AALST: voordracht door Micheline Van Lokeren, direkteur v.h. Deens instituut te Brussel, over De Deense vrouw, haar plaats in het politieke, sociale en ekonomische leven. In Graaf van Vlaanderen, Stationsplein, Aalst, om 20u.15. Org.: FVV-Aalst.
20 NEVELE: Mosselfestijn of koude schotel. In zaal Novy, Markt. Vanaf 19u. tot 21u. Inschrijven aan 350 fr. bij Hugo Verhaege (091/71.65.93).
21 KLUISBERGEN: Bal van burgemeester Philippe Willequet. In kompleks La Moderne. Van 20u.30 tot 21u.30 Koncert door Kon. Harmonie. Om 21u.30 bal.
21 DENDERLEEUW: Jaarlijks eetmaal van VU-groot-Denderleeuw, zaal Breughel, Dorp, Denderleeuw, vanaf 18u. Ook op 22/10 van 11u.30 tot 15u.
21 HAMME: Bal van senator Walter Peeters. Zaal Sportwereld, Stationsstraat 45. Deuren 20u.30. Inkom 120 fr.
21 WORTEGEM-PETEGEM: Kaas- en Wijnavond in Depot Marcel Vande Kerckhove, Krauwelstraat te Petegem a/d Schelde. Aanvang: 19u.30. 250 fr. p.p. Zo vlug mogelijk inschrijven of reserveren bij bestuursleden. Eregasten: Hugo Coveliers en Walter Luyten. Org.: VU-Wortegem-Petegem.
22 ZOTTEGEM: VU-Zottegem organiseert wandeltocht in Voerstreek. Vertrek: 7u. (markt Zottegem), terug rond 21u. Prijs bus 500 fr., mogelijkheid tot middagmaal. Piknikken kan ook. Inschrijven vóór 15/10 bij Ghislain Diependaele (091/60.13.37).
25 BELZELE: Zwemmen voor vrouwen met FVV i.s.m. Bloso. Vertrek aan de kerk om 8u.20. Wagens ter beschikking.
26 GENT: Kursus Wereldoorlog II, een terugblik. 4e deel.
27 SINT-AMANDSBERG: Lucie Lefever, diareeks over Skandinavië. Om 19u.30 in de raadzaal van het oud-gemeentehuis, Antwerpsesteenweg. Inkom gratis. Org.: Vlaams vrouwen St.-Amandsberg.
28 WICHELEN: VU-bal Groot-Wichelen. Zaal Drie Koningen, Dorp, Schellebelle-Wichelen. Ludwig's discoteek met gastoptreden van Luc Steeno en John Terra. Deuren 20u. Kaarten bij bestuursleden. vvk 150 fr., deur 175 fr. Info E. De Ceukelaere 091/69.87.10.
29 BUGGENHOUT: Brussel-wandeling o.l.v. Vic Anciaux. Bijeenkomst station Opwijk om 13u.15. Einde wandeling omstreeks 17u. aan herberg, Graanmarkt, Brussel-centrum. Terug thuis rond 19u. Org.: VU-Buggenhout.

NOVEMBER

9 GENT: Kursus Wereldoorlog II, een terugblik. 5e deel.
10 GENT: Meebouwen aan een beter Vlaanderen met de VU, door Willy Kuijpers. Muzikale opluistering: Guy Vanhove. Om 20u. in St.Jacobskring, Goudstraat, Gent-Centrum. Org.: VU-Gent-Centrum.
11 HILLEGEM: VU-etentje in zaal Oud Gemeentehuis, Provinciebaan, vanaf 19u. Ook op 12/11 vanaf 12u. Org.: VU-Hillegem-Borsbeke-Ressegem.
16 GENT: Kursus Wereldoorlog II, een terugblik. Laatste deel.

VOS-VREDESWEEK TE SINT-NIKLAAS

De afdeling Sint-Niklaas van het Verbond van Vlaamse Oud-Strijders (VOS) viert zijn 70-jarig bestaan met een vredesweek. Er loopt een *tentoonstelling* in de stadsbiblioteek van maandag 6 t.e.m. zondag 12 november. Aan de hand van foto's, dokumenten en voorwerpen worden ontstaan en geschiedenis van VOS-Sint-Niklaas uit de doeken gedaan. De tentoonstelling wordt geopend op maandag 6 november om 19 uur.

Op zondag 5 november om 11 uur wordt in de kapel van de Arme Klaren aan het Onze-Lieve-Vrouwplein de jaarlijkse *VOSsenmis* opgedragen ter nagedachtenis van alle oorlogsslachtoffers en de overledenen van de Vlaamsgezinde verenigingen uit Sint-Niklaas van het afgelopen jaar.

Na de mis wordt iedereen verwacht om 13 uur voor het *Vossenmaal* in restaurant „De Arend" aan het Onze-Lieve-Vrouwplein. Prijs per persoon 495 fr. VOS-voorzitter Jos de Cock, Klapperbeekstraat 153 (777.68.82) wacht de inschrijvingen in tot 31 oktober.

Op zaterdag *11 november* neemt VOS deel aan de stedelijke herdenkingsplechtigheid die aanvangt met een eucharistieviering in de dekenale kerk om 10 uur. Daarna worden bloemen neergelegd aan het vredesmonument op de Houtbriel. VOS hoop dat vele Vlaamsgezinde verenigingen met hun vaandrig de kransneerlegging zullen bijwonen.

VOLKSUNIE-EVERGEM BESTRIJDT BOTULISME

In Evergem stierven deze zomer een groot aantal eenden als gevolg van botulisme. Vooral de vijver in het Elslopark werd zwaar getroffen.

Volksunie-gemeenteraadslid Lieve Grypdonck stelde voor om in alle openbare vijvers op de gemeente de slijklaag te verwijderen en een diepere kuil uit te graven op de bodem. Op die manier komt er meer en zuurstofrijker water in de vijvers.

Na enige diskussie tussen verschillende raadsleden over de oorzaken en gevolgen van botulisme werd het voorstel van Lieve Grypdonck eenparig goedgekeurd. Alle openbare vijvers van de gemeente zullen sistematisch een „grote beurt" krijgen. De vijver achter het gemeentehuis zou eerst aan de beurt komen. De kostprijs hiervoor wordt op 150.000 fr. geraamd.

Marcel Neyt

ADVERTENTIE

„Succesvol zijn laat men zien..."

C.N.CO.
Classen Collection

— Inrichting van direktiekantoren
— Systeemmeubelen
— Ergonomisch zitkomfort
— Totaalinrichtingen

ANTWERPEN: ANTWERPSESTEENWEG 363 - 2500 LIER — TEL. 03/480.22.51
BRUSSEL: TOLLAAN - PLANET I - 101 B - 1940 SINT-STEVENS-WOLUWE — TEL. 02/725.20.35

Diependaele
— BINNENHUISINRICHTING
— SIERSCHOUWEN
— MEUBELEN — STOFFEN
— BEHANG
Kazernestraat 39
9620 ZOTTEGEM
091/60.13.37

FERAUTO
Auto-onderdelen
Ferenczi Jozef
Herentalsebaan 550
2220 Wommelgem
Tel. 03/353.26.50
Open van 9 tot 20 u. van maandag tot zaterdag.

Houtzagerij
DE ROOSE N.V.
Algemene hout- en platenhandel
Schaverij
AFD. NINOVE - 9400
Steenweg naar Aalst 496
Tel.: 053-66.83.86
AFD.: OKEGEM - 9471
Leopoldstraat 114
Tel.: 054-33.17.51
054-33.11.49

TUINAANLEG
+ ONDERHOUD
Herman Walraevens
Aanleggen van terrassen, klinkers en kasseien.
Tel.: 02/759.54.54
na 18 uur.

BLOEMEN ROUWKRANSEN
BRUIDSTUILEN
ZAALVERSIERING
PETRA P.V.B.A.
HEIHOEFSEWEG 1
2520 EDEGEM
Tel.: 03/457.23.89

MUNDO chemicalien
KORTESTRAAT 15-19
B-2650 BOOM
03/888.69.35

KEUKENS - SANITAIR - VERWARMING
VAN DER CRUYS
Assesteenweg 240, TERNAT
Tel. 582.29.15
Toonzaal alle dagen open van 9-19 u. Zondag gesloten.

LIMBURG

OKTOBER

20 AS: En niet op 21 oktober, zoals verkeerd vermeld werd. Vlaams ledenfeest Arr. Tongeren-Maaseik in hotel Overeinde te As. Met voorzitter Jaak Gabriëls, minister Johan Sauwens en de parlementairen Frieda Brepoels, Rik Vandekerkchove en Laurens Appeltans. Aanvang: 20u.

21 EDEGEM: Drie Eiken om 20u. Kaartavond. Inschrijven op voorhand. Org.: VNSE.

22 ZONHOVEN: Teutse herfswandeling, met nadien gezellig samenzijn in blokhut. Samenkomst: 14u. kamping Holsteen. Org.: VU-Zonhoven.

27 MAASEIK: Mee zingen met Gust Teugels, zaal De Leeuwerik, Aldeneik. Aanvang: 19u. Inkom 50 fr. Org.: VVVG-Maas-oeter, DF en IJzerbedevaartkomitee.

28 AS: VU-bal in zaal Elkerlyc. Vanaf 20u.30.

29 HAM: Zettersprijskamp in voetballokaal FC Rio, Ham-Genendijk. Te verdelen: 1/2 varken. Aanvang: 14u. Inschrijven vanaf 13u.30. Iedereen welkom. Org.:VU-Ham.

NOVEMBER

7 BREE: Voordracht door Walter Luyten over het ontstaan en de evolutie van het Vlaams-nationalisme, in het Ontmoetingscentrum, Kloosterstraat, om 20u.

10 BREE: Jaarlijks Vlaams Herfstbal van VU-Bree, met Jaak Gabriëls, in El Toro vanaf 20u.

ZIN IN EEN VOETBALTORNOOI?

De Volksunie van Neerpelt-St.H.Lille vraagt belangstellende VU-afdelingen om samen met hen een voetbaltornooi te spelen. De inrichting zal plaats hebben in de periode maart-april 1990. Geïnteresseerden kunnen kontakt opnemen met Piet Triki, Peerderbaan 50, 3582 Neerpelt (tel. 011/64.42.34) tot 1 december 1989. Daarna gieten wij alles in de definitieve vorm en delen u de verdere planning en plaats mee. Hopende op positieve reakties, zenden wij u onze oprechte Vlaamse en sportieve groeten. VU-afdeling-St.H.Lille.

DE STAATSHERVORMING IN HET ARR. MECHELEN

Het arrondissementsbestuur Mechelen organiseert een kollokwium met als tema „De Staatshervorming" op maandag 23 oktober e.k. om 20u.15 in het Ontmoetingscentrum De Krankhoeve, Grote Doelstraat 1 te Bonheiden.

Hiervoor werd een beroep gedaan op twee specialisten terzake, namelijk op de heer Lionel Vandenberghe, voorzitter van het IJzerbedevaartkomitee en belangrijkste vertegenwoordiger van het Vlaams Verenigingsleven. Hij zal een kritisch overzicht geven van de positieve en negatieve realisaties en ontwikkelingen. Senator Frans Baert zal de juridische politieke aspekten van de staatshervorming toelichten.

Herman Vos, letterkundige en verantwoordelijke voor de programmatie van de Davidsfondsafdeling Rijmenam zal de gesprekken en de diskussies leiden die nadien gevoerd worden.

ANTWERPEN

OKTOBER

20 EDEGEM: 2e Geschenkboeken-beurs. Met afgeprijsde nieuwe boeken voor alle leeftijden. In Drie Eiken, Drie Eikenstraat 128, van 19 tot 22u. Ook op 21/10 van 14 tot 20u, en op 22/10 van 10 tot 20u. Org.: VNS-Edegem.

20 WOMMELGEM: Kleinkunstavond met De Vaganten, in zaal Familie, A. Mortelmansstraat 18. Aanvang 20u.30. Inkom 99 fr. Org.:KK Jan Puimège.

21 KAPELLEN: Dansfeest in zaal Denneburghoeve, Geelhanddreef. Deuren: 21u. Org.: VU-Kapellen.

21 MECHELEN: Jaarlijks dansfeest in de Nieuwe Stadsfeestzaal, Botermarkt. Met Mechelse orkest „Lait Russe". Aanvang: 21u. Org.: VU-Mechelen.

21 LIER: Kwisavond. Aanvang: 20u. in het VNC, Berlarij 80 te Lier. Inschrijving: 100 fr. Org.: FVV-Lier-Koningshooikt.

21 BERCHEM: Bezoek met gids aan Elzenveld en Maagdenhuis. Samenkomst: 10u. ingang Lange Gasthuisstraat. Inschrijven: T. Van Gelder (321.19.86). Deelname: 50 fr. Org.: Vlaamse Kring Berchem.

22 KAPELLEN: Geleid bezoek aan Vlaamse Vereniging voor Familiekunde. Dus niét op 21/10. Bijeenkomst: Van Heubeeckstraat 3, Merksem om 14u. Info: Christel Moerman (664.07.57).

28 KONTICH: Kultuuravond VKK-Vlaamse Kring Kontich. Info volgt.

28 GEEL: Optreden Zakdoek, zaal Wijnhuis, Stationsstraat, Geel. Aanvang: 20u.15. Org.: Vl. Aktiegroep Geel.

28 HULSHOUT: Mosselbal, Parochiezaal Houtvenne. Org.: VU-Hulshout.

28 DUFFEL: VU-bal in Parochiezaal, Mijlstraat. Aanvang 21u.

NOVEMBER

4 MERKSEM: Begeleid bezoek aan Provinciaal Huis, Elisabethplein 22, 2018 Antwerpen. Bijeenkomst om 9u.45 aan de ingang van het Prov. Huis. Org.: FVV-Merksem. Org.: FVV-Kapellen.

4 EDEGEM: Jaarlijkse herdenkingsmis voor de overledenen van de Blauwvoetgemeenschap. H. Familiakerk, Kerkplein Elsonk Edegem.

7 KAPELLEN: Praktische begeleiding bij sterfgeval door Tony Van Rompaey, jurist. P.O.B. Centrum Kapellen om 20u. Leden 50 fr., niet-leden 100 fr. Info: 666.70.98. Org.: FVV-Kapellen.

10 MEERHOUT: Zettersprijskam VU-Meerhout, in Parociezaal Zittaart.

11 BRASSCHAAT: 15de Baskenavond in Ruiterhal van Hemelhoeve (gemeentepark-centrum). Om 20u. Inkom 150 fr. Met Jojo Bordagaray, Ramuntxo Carrere, Irrigoien Anaiak, Hadewych Van der Straeten en dansgroep De Mandoerse. Tema: De Kinderen van Guernica.

12 LIER: Herfstwandeling. Samenkomst VNC, Berlarij 80, ten laatste op 13u.30. Na wandeling, mogelijkheid om broodje te eten. Prijs: 20 fr. Inschrijven: C. Wagner 03/480.96.42. Org. FVV-Lier-Koningshooikt.

16 MOL: Studiedag Nationalisme en Vlaamse Beweging. Om 20u.30 in Malpertuus Mol. Org.: VU-arr. Turnhout.

17 WIJNEGEM: Denkend aan Armand Preud'Homme door Will Ferdy. Zaal De Leeuw, Kasteellei, Wijnegem. Om 20u. Inkom 250 fr., vvk. 200 fr. Org.: Reinaertkring Wijnegem.

17 KONTICH: VU-Happening om 20u.30 in zaal D'Ekster. Voor jong en minder jong.

VU-ARRONDISSEMENT ANTWERPEN: KANDIDATUREN

Binnen de afvaardiging van het VU-arrondissement Antwerpen voor de partijraad dienen twee vervangingen te gebeuren, eventueel ook de vaste plaatsvervanger.

Kandidaturen dienen schriftelijk, niet aangetekend, gericht te worden aan voorzitter Koen Raets, p/a J. Liesstraat 2 te 2018 Antwerpen, vóór 3 november '89. De kandidaten dienen lid te zijn van de arrondissementsraad van Antwerpen.

De verkiezingen zullen plaats hebben op de arrondissementsraad van 10 november '89.

ADVERTENTIE

OPENBAAR CENTRUM VOOR MAATSCHAPPELIJK WELZIJN VAN ANTWERPEN

GENEESKUNDIG PERSONEEL

Volgende bedieningen worden openverklaard:

ALGEMEEN ZIEKENHUIS MIDDELHEIM

Dienst voor Inwendige Geneeskunde (Prof. Dr. Parizel)
— 1 plaats van bijgevoegd geneesheer-specialist (rang 4) halftijds, met interesse voor hematologie-oncologie;
— 1 plaats van bijgevoegd geneesheer-specialist (rang 4) halftijds, met interesse voor pneumologie;

Dienst voor Anesthesie en Reanimatie (Dr. Alleman)
— 1 plaats van bijgevogd geneesheer-specialist (rang 4) voltijds;

Dienst voor Algemene Heelkunde (Dr. Gerard — Dr. Van Cauwelaert)
— 1 plaats van bijgevoegd geneesheer-specialist (rang 4) voltijds voor de Afdeling Cardio-Vasculaire Heelkunde;

Dienst voor Oogziekten en Oogheelkunde (Dr. Zeyen)
— 1 plaats van bijgevoegd geneesheer-specialist (rang 4) voltijds;
— 1 plaats van bijgevoegd geneesheer-specialist (rang 4) halftijds;
— 1 plaats van bijgevoegd geneesheer-specialist (rang 4) kwarttijds;

Dienst voor Radiodiagnose (Dr. Mortelmans)
— 1 plaats van bijgevoegd geneesheer-specialist (rang 4) voltijds;

Dienst voor Fysische Geneeskunde en Revalidatie (Dr. Chappel)
— 1 plaats van geneesheer-diensthoofd (rang 1) voltijds;

Dienst voor Neus- Keel- en Oorziekten (Dr. W. Muls)
— 1 plaats van bijgevoegd geneesheer-specialist (rang 4) 3/4-tijds;

ALGEMEEN ZIEKENHUIS STUIVENBERG

Dienst voor Anesthesie en Reanimatie (Dr. Baute)
— 1 plaats van bijgevoegd geneesheer-specialist (rang 4) halftijds;

ALGEMEEN ZIEKENHUIS SINT-ELISABETH

Dienst voor Geriatrie en Ouderdomsziekten (Dr. Maniewski)
— 1 plaats van adjunct-diensthoofd/afdelingshoofd (rang 2) voltijds;

Dienst voor Algemene Heelkunde (Dr. W. Van Vooren)
— 1 plaats van bijgevoegd geneesheer-specialist (rang 4) halftijds;

Dienst voor Fysische Geneeskunde en Revalidatie en Reuma (Dr. C. Poullart)
— 1 plaats van bijgevoegd geneesheer-specialist (rang 4) halftijds;

ALGEMEEN ZIEKENHUIS JAN PALFIJN (D. Merksem)

Dienst voor Radiodiagnose
— 1 plaats van bijgevoegd geneesheer-specialist (rang 4) halftijds;
— 1 plaats van bijgevoegd geneesheer-specialist (rang 4) voltijds;

De aanvragen dienen op het Secretariaat, Lange Gasthuisstraat 39, te Antwerpen toegekomen te zijn, **uiterlijk op 30.10.1989.**

Inschrijvingsformulier en volledige voorwaarden te bekomen op de 7e Directie/Personeelszaken, Lange Gasthuisstraat 39, Antwerpen (tel. 22.35.711).

Het inschrijvingsrecht bedraagt 400 fr.; (voor bepaald benoemde personeelsleden: nihil).

Restaurant «Tijl»

Specialiteiten:

* Zeeuwse Mosselen (vanaf juli)
* Paling op verscheidene wijze
* Ribstuk aan 't been enz...

Restaurant TIJL

Assesteenweg 74
1740 Ternat Tel.: 02/582.31.14

Woensdag gesloten Zaterdag open vanaf 18.00 uur

Herberg Viking

Sinds 15 jaar Vlaams-Nationaal trefpunt in het hartje van Brussel.

Guido Dosogne
Arduinkaai 5 (KVS)
1000 Brussel
02/218.01.27

Een advertentie in WIJ RENDEERT.

02/219.49.30
(redaktie)

02/380.04.78
(Karel Severs)

't boerenhof

CAFE-RESTAURANT-FRITUUR

Terras - Lunchroom -Coffeeshop
Altamira stone grill

Prijzen voor groepen op aanvraag.

De Plank 24A
3790 Sint-Martens-Voeren
Tel. 041/81.07.03

RESTAURANT KAPELLEKESHOEF

Kapelstraat 1
Tongerlo-Westerlo
Tel. 014-54.40.07

Maandag gesloten
Rustieke sfeer

Banketbakkerij
ANTWERPIA
JOOST GOSSYE

Geraardsbergsestraat 38
9300 Aalst
Tel. 053-21.35.33

RESTAURANT-HOTEL
OVEREINDE
Salons Raymond

— banketzalen tot 300 personen
— specialteiten bruiloften en banketten

Overeinde 8 AS
011/65.73.05 - 65.89.40

Bij vertonen van VU-lidkaart: één aperitief gratis.

Het Palinghuis

Sedert 1910
JAN PAUWELS-DE BRAUWER

Oude Brugstraat 16, 9328 Schoonaarde. Tel. 052-42.32.46

Wekelijkse rustdag vrijdag tot zaterdag 18 uur
Jaarlijks verlof december

De familiezaak met traditie

Brood- en banketbakkerij

R. DE BEULE
Heirbaan 53
2730 BURCHT
Tel.: 03/252.70.98

SPECIALITEIT VAN ALLE GELEGENHEIDSGEBAK

Hostellerie

Petrus

Oerenstraat 13 8190 Alveringem
tel. 058/288 007

Hotel — Restaurant — Feestzaal — Tea-Room

Een gastronomisch kompleks, gelegen op amper 15 min. van de kust, stelt U een zee voor van kalmte, komfort, keuken, rust, rustiek en romantiek.

Wij bieden U:
- 6 luxueuze hotelkamers met alle denkbare komfort
- Fijne Franse keuken, à la carte en 8 menu's van 695 fr. tot 1600 fr.
- Een hart voor de kinderen, eigen speelruimten en aangepaste menu's.
- Kamer (2 pers.) met uitgebreid ontbijt: vanaf 1750 fr.
- Eveneens pension en half-pension mogelijkheden.
- Week-end verblijf.

Voor gratis informatiepakket nopens onze mogelijkheden: **Tel. 058/28.80.07**

Hostellerie Petrus, Oerenstraat 13, 8190 Alveringem.

„RECHTZETTING"

Op 12 oktober 1989 nam de Senaat twee door de Volksunie (op naam van senator Walter Peeters) ingediende wetsvoorstellen in overweging. Zij willen het Wetboek van Strafvordering wijzigen. Daardoor zouden een deel der sociale en juridische fouten van de repressie na WO II rechtgezet kunnen worden.

Senator Magda Aelvoet vond het „gepast" om na de stemmingsuitslag enigszins patetisch mede te delen dat deze inoverwegingneming geen enkele standpuntinname vanwege Agalev inhield...

In een echt demokratisch denkend parlement wordt ieder voorstel van wet in overweging genomen en besproken. En, zou het voor het menselijk leefmilieu, dus ook voor Agalev, zó schadelijk zijn dat een deel der historische fouten van dit staatsbestel opgeruimd worden?

G.K., Herent

VERENGELSING

In WIJ van 6 okt. j.l. lezen we dat bij de opening van het Akademisch Jaar de Rektor een „valse" noot aansloeg door een deeltje van zijn rede in het Engels te houden. Snobisme of mode?

Misschien noch het één, noch het ander, als men weet dat delen van het wetenschappelijk onderwijs ten gronde verengelst worden, ook in Vlaanderen. Zowel inzake organisatie als op wetenschappelijk vlak dient het Engels blijkbaar als basis waarop moet kunnen teruggevallen worden. Het is bekend dat vele professoren hun wetenschappelijk werk binnen Engelse banen moeten leiden... Vroeger alles in het Frans, nu dan maar in het Engels...

Het is duidelijk dat ook hier een beleidslijn noodzakelijk is. De meertaligheid verdedigen wij tot en met. Maar de groei binnen en de uitstraling door de ontwikkeling van het Nederlands evenzeer. Het Engels-evoluerend stadsbeeld in Vlaanderen vormt in dit verband een ander bewijs. De schade ondervinden we zachtjes maar zeker.

J.D., Heverlee

VREEMD

Ik heb met enige verbazing in WIJ (22 sept. j.l.) het artikel over de kulturele nieuwe koepel gelezen. Uiteraard heeft deze oprichting „nieuwswaarde" zoals men kan menen, maar wanneer de eigen Vlaamse verenigingen in de kijker komen door hun werking, komt zulks nooit op zo'n uitgebreide wijze aan bod.

Ik herinner mij de publikatie van onze brochure „Vrouwen in de repressie" dat goed was om een artikel in alle kranten te krijgen, maar slechts een heel klein hoekje kreeg in het weekblad.

Weliswaar kreeg ons Europees kongres ruime aandacht, maar onze vereniging als dusdanig werd nooit besproken, de veertien jaar dat ze bestaat.

Samen met de leden van onze raad van bestuur kan ik niet anders dan het een vreemde handelswijze vinden.

Huguette De Bleecker-Ingelaere
voorzitster FVV

NETELIG DOSSIER

In 1986 werd mijn werkgever in faling verklaard. De banken werden ten belope van de uitstaande kredietbedragen 2 weken na faillissement volledig vergoed. Het personeel, als bevoorrechte schuldeisers in tweede rang, moest wel eventjes langer wachten. Het fonds voor sluiting van ondernemingen, dat afhangt van de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid, vergoedde mij pas na 10 maanden.

Hiermee wil ik enkel erop wijzen dat, indien het stelsel van de sociale zekerheid niet gekoppeld wordt aan de derde fase van de staatshervorming, wij ongetwijfeld voor lege (RSZ-)kassen zullen staan. Het sociale zekerheidsdossier in Belgische handen houden is zoveel als de Vlaamse bevolking konfronteren met onaangename situaties, die zij niet verdient en waar zij ook niets aan zal kunnen verhelpen. Daarom VU: gooi dit netelig dossier op de komende onderhandelingstafel!

J. Van Nieuwenhove, Erembodegem

De redaktie ontvangt graag brieven voor de lezersrubriek Wederwoord. Naamloze brieven gaan de scheurmand in, evenals scheld- en smaadbrieven. De andere publiceert zij, naargelang er plaats beschikbaar is. De redaktie behoudt zich het recht voor brieven in te korten en persklaar te maken zonder de essentie van de inhoud te veranderen. Brieven worden ondertekend met de naam en de plaats van herkomst, tenzij de schrijver verzoekt slechts de initialen te gebruiken. De opinie, vertolkt in een lezersbrief, is niet noodzakelijk deze van de redaktie.

WAAR DE LAMP BRANDT

Het Overlegkomitee van Vlaamse Verenigingen en het Vlaams Ekonomisch Verbond spreken duidelijke taal: „Een goede afwerking van faze 1 en 2 van de staatshervorming. De derde faze moet zoals afgesproken in het regeerakkoord uitgevoerd worden inklusief een duidelijke afbakening van de bevoegdheden van het Vlaams parlement. Ook de restbevoegdheden moeten geregionaliseerd worden, splitsing kiesarrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde, aanpassing zetelverdeling Europees parlement."!

De Haenes en de Van Rompuy's weten nu duidelijk waar de lamp brandt! Indien CVP en SP de derde faze van de staatshervorming willen afzwakken of kelderen schieten zij Vlaanderen in de rug en zal op de IJzerbedevaart 1990 in een duidelijke taal de rekening aangeboden worden!

De sterkste schouders moeten, ook op Vlaams vlak, de sterkste lasten dragen.

Wij zeggen klaar en duidelijk: „Indien CVP en SP deze keer Vlaanderen in de kou laten staan zijn zij alleen verantwoordelijk! Nu een Vlaams pakt afwijzen = verraad aan Vlaanderen!"

IJzerbedevaarkomitee — gewest Maaseik

MEER AKTIE

Het VU-partijprogramma is aantrekkelijk genoeg om een groot gedeelte van de Vlamingen aan te spreken. Positieve verkiezingsresultaten in Boechout, Bilzen en Kruibeke bewijzen dit in ruime mate. Op andere plaatsen loopt er duidelijk wat mank.

Waarom? In vele afdelingen is er nog maar weinig maatschappelijke dinamiek te bespeuren. Men spreekt er over Vlaanderen, niet met het levende Vlaanderen. Dit is nu niet bepaald een ingesteldheid om elektoraal vooruit te komen.

De VU moet in heel Vlaanderen terug maatschappelijk aktief worden. Dit betekent duidelijk aktie voeren, partij kiezen voor iets maar ook tegen iets. Er is werk genoeg om nog vandaag van start te gaan: Vlaams-Brabant, TGV, leefmilieu, verkeer, stadskernvernieuwing, werkloosheid, kansarmen,... Iedere gemeente heeft daarbij nog zijn eigen lokale problemen.

Onze partij telt dertig parlemantairen. Ieder van hen moet, ongeacht zijn persoon, minstens één aktie per maand in zijn arrondissement ondernemen. In totaal geeft dit minstens 300 akties per jaar (de vakantiemaanden buiten beschouwing gelaten). Bij iedere aktie moeten we de nodige aandacht schenken aan de plaatselijke perskorrespondenten. Deze mensen vragen nieuws. Nu wordt dit meestal totaal verwaarloosd. Als we zo een VU-kettingaktie kunnen op gang brengen blijven we permanent in de aktualiteit. De elektorale vruchten zullen we wel plukken. Bij de jongste minder goede Euro-verkiezingen haalden juist deze VU-kandidaten die erg maatschappelijk aktief zijn ook de meeste stemmen. Op de plaatsen waar er een aktieve VU-inzet is gaan de zaken goed.

De VU heeft haar eigen toekomst in handen. Verburgerlijking brengt niets op, integendeel. Enkel aktie is lonend.

Luc Van den Weygaert, Antwerpen

Ga wáár je wil,
Wannéér je wil.
Dank zij je rijbewijs!

RIJSCHOOL
Ferd. VERBIEST
OOK RIJBEWIJS A (MOTOR)
MOLENBEEK
Leopold II-laan 194
ANDERLECHT
Bergense steenweg 797
DILBEEK
Ontmoetingscentrum Westrand
Tel. 426.85.94

De beste studieboeken vindt u bovendien in onze school.

Officieel verdeler voor limburg van Hulsta, Rolf Benz, Cinna, Die collection, Gasparucci, Mirodan, Harvink, Nelo, Gamma, Tonon, Look Line, Sandler, Cartesio, Lande design, Contra carpets, Vitra, Rabami, Groep M, D-tec, Vienna collection, Potter, Luxaflex, SDB design, Alessi, Artelano Gordijn & meubelstoffen o.a. Cacharel, Ploegstoffen, Mirax, Boras.

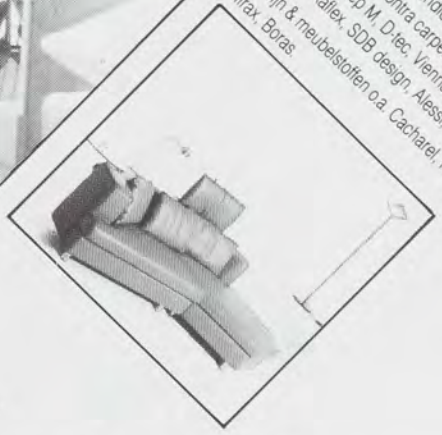

interieur plus

Interieur Plus is één van de
7 meubeltoonzalen van

meubelboulevard peer

Baan naar Bree 121 A, PEER - Grote-Brogel - Tel. 011/63.39.43
Zondag open van 10.30 tot 18 uur. - Dinsdag gesloten. Andere dagen open van 9.30 tot 19 uur.

Enkel de beste kan de grootste zijn.

ZUIVER SCHEERWOL

Schitterende en stijlvolle herfst-tailleur in de nieuwste modetinten uit de collectie Hucke, in zuiver scheerwol, bij de nieuwe SKM

SKM

Dagelijks open van 9 tot 18 u. Vrijdagavond: Feest- en koopavond met Trendmodeshow van de Young Fashion Club, open tot 21 u. mmv.
Zon- en feestdagen gesloten

VTB VAB

het modehart van België

A12 - Boomsesteenweg 35 - Aartselaar